

Euroopan unionin virallinen lehti

C 417

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

58. vuosikerta

15. joulukuuta 2015

Sisältö

I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot

PÄÄTÖSLAUSELMAT

Neuvosto

2015/C 417/01	Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma Euroopan unionin nuorisovaltuuskunnan työsuunnitelmasta vuosiksi 2016–2018	1
2015/C 417/02	Neuvoston päätöslauselma nuorten kannustamisesta osallistumaan demokratiaa edistävään poliittiseen toimintaan Euroopassa	10

IV Tiedotteet

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA VIRASTOJEN TIEDOTTEET

Neuvosto

2015/C 417/03	Neuvoston ja komission yhteinen vuoden 2015 raportti nuorisovaltuuskunnan eurooppalaisen yhteistyön uudistettujen puitteiden (2010–2018) täytäntöönpanosta	17
2015/C 417/04	Neuvoston ja komission yhteinen vuoden 2015 raportti eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) täytäntöönpanosta – Eurooppalaisen koulutusyhteistyön uudet painopisteet	25
2015/C 417/05	Neuvoston päätelmät koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämisestä ja menestyksellisen koulunkäynnin edistämisestä	36
2015/C 417/06	Neuvoston päätelmät kulttuurista EU:n ulkosuhteissa ja erityisesti kehitysyhteistyössä	41

FI

2015/C 417/07	Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät kulttuurialan työsuunnitelman (2015–2018) muuttamisesta kulttuurienvälisen vuoropuhelun ensisijaisuuden osalta	44
2015/C 417/08	Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät EU:n jäsenvaltioiden edustuksesta WADAn hallintoneuvostossa ja EU:n ja sen jäsenvaltioiden kantojen koordinoinnista ennen WADAn kokouksia vuonna 2011 annetun päätöslauselman tarkistamisesta	45
2015/C 417/09	Neuvoston päätelmät lasten motoristen taitojen sekä liikunta- ja urheilutoiminnan edistämisestä	46

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

PÄÄTÖSLAUSELMAT

NEUVOSTO

**Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselma
Euroopan unionin nuorisoalan työsuunnitelmasta vuosiksi 2016–2018**

(2015/C 417/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT

I JOHDANTO

1. TOTEAVAT, että nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön uudistetuista puitteista (2010–2018) annetun päätöslauselman ja EU:n nuorisoalan työsuunnitelman 2014–2015 hyväksymisen jälkeen kriisi on edelleenkin vaikuttanut syvästi ja suhteettomalla tavalla Euroopan nuoriin ja heidän aikuistumiseensa.
2. TOTEAVAT, että nuorisoon liittyvää monialaista yhteistyötä on vahvistettava EU:n tasolla, jotta näihin haasteisiin voidaan vastata asianmukaisesti.
3. PANEVAT MERKILLE Euroopan komission aikomuksen asettaa painopisteeksi radikalisoitumisen ja nuorten syrjäytymisen torjunnan sekä nuorten sosiaalisen osallisuuden ja kulttuurielämään ja kansalaistoimintaan osallistumisen edistämisen eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020), nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön uudistettujen puitteiden (2010–2018) sekä urheilua koskevan EU:n työsuunnitelman (2014–2017) ja kulttuuria koskevan EU:n työsuunnitelman (2015–2018) mukaisesti ⁽¹⁾.
4. PANEVAT MERKILLE neuvoston ja komission yhteisesti laatiman EU:n nuorisoraportin 2015 ⁽²⁾, erityisesti sen 5 jakson "EU:n nuorisoalan yhteistyön tulevaisuus".

SOPIVAT näin ollen laativansa jäsenvaltioiden ja komission toimia varten 36 kuukauden mittaisen EU:n nuorisoalan työsuunnitelman ajanjaksoksi, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2016 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2018, nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön uudistettujen puitteiden (2010–2018) täytäntöönpanon tukemiseksi.

II PERIAATTEET

5. KATSOVAT, että työsuunnitelman olisi oltava toissijaisuusperiaatteen mukainen ja sen johtavina periaatteina tulisi olla seuraavassa esitetyt seikat. Sen tulisi
 - pohjautua edelliseen nuorisoalan työsuunnitelmaan (2014–2015),
 - vauhdittaa ja tuoda esiin EU:n nuorisoalalla tekemää työtä,
 - varmistaa monialaisella yhteistyöllä, että EU:n muut politiikan alat saadaan tietoisiksi erityisesti nuoria koskevista asioista,
 - edistää EU:n turvallisuutta, taloutta ja sosiaalipolitiikkaa koskevien toimintaohjelmien yleistavoitteita,
 - pyrkiä osaamiseen ja näyttöön perustuvaan nuorisopolitiikkaan,

⁽¹⁾ COM(2015) 185 final.

⁽²⁾ Asiak. 13635/15.

- säilyä joustavana välineenä, jolla voidaan vastata asianmukaisesti ja nopeasti muuttuviin tilanteisiin,
 - edistää yhteistyöhön perustuvaa yhtenäistä lähestymistapaa jäsenvaltioiden keskuudessa ja komission kanssa lisäarvon luomiseksi jäljempänä 6 kohdassa esitettyjen ensisijaisten aiheiden osalta (ks. jäljempänä);
 - perustua synergioihin Erasmus+-ohjelman kanssa, muun muassa auttaa määrittämään nuorten erityisiä painopisteitä vuosittaisista Erasmus+-työohjelmaa varten,
 - saada nuoret mukaan hyödyntämään kuulemismenettelyjä sen varmistamiseksi, että työohjelmassa käsitellään asioita, jotka ovat nuorille tärkeitä.
6. KATSOVAT, että nykytilanne huomioon ottaen jäsenvaltioiden ja komission olisi EU:n tason yhteistyössään otettava ensisijaisiksi seuraavat aiheet tämän työsuunnitelman kattamana ajanjaksona eli vuoden 2018 loppuun saakka:

Nuorisotyötä ja monialaista yhteistyötä lujitetaan EU:n yhteisessä nuorisoraportissa 2015 sovittujen painopisteiden mukaisesti tavoitteena

- A. lisätä kaikkien nuorten sosiaalista osallisuutta eurooppalaiset arvot huomioon ottaen,
 - B. vahvistaa kaikkien nuorten demokratiaan ja kansalaistoimintaan osallistumista Euroopassa,
 - C. helpottaa nuorten aikuisuuteen siirtymistä ja erityisesti työmarkkinoille pääsyä,
 - D. tukea nuorten terveyttä ja hyvinvointia, myös mielenterveyttä,
 - E. auttaa osaltaan vastaamaan digitaalajan haasteisiin ja hyödyntää sen tarjoamat mahdollisuudet nuorisopolitiikan, nuorisotyön ja nuorten kannalta,
 - F. edistää nuorten maahanmuuttajien ja pakolaisten yhä kasvavan määrän tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä ja haasteisiin vastaamista Euroopan unionissa.
7. SOPIVAT, että vaikka liitteessä I esitetyt jäsenvaltioiden ja komission toimet kohdistetaan kaikkiin nuoriin, erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin ryhmiin:
- syrjäytymisvaarassa olevat nuoret
 - työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret (NEET)
 - maahanmuuttajataustaiset nuoret, mukaan lukien vastikään saapuneet maahanmuuttajat ja nuoret pakolaiset.
8. SOPIVAT, että neuvosto voi tarkastella työsuunnitelmaa uudelleen saavutettujen tulosten ja EU:n toimintapolitiikan kehityksen pohjalta.
9. SOPIVAT erityistoimia koskevasta luettelosta, joka on näiden ensisijaisten aiheiden mukainen, ja toimien toteuttamisaikataulusta liitteessä I esitetyn mukaisesti.

III TYÖMENETELMÄT JA TYÖSKENTELYRAKENTEET

10. TOTEAVAT seuraavaa:

On tehostettava nuoria koskevien asioiden valtavirtaistamista ja tuloksiin tähtäävää monialaista yhteistyötä neuvostossa sen takaamiseksi, että aina kun se on mahdollista, päätöksenteossa kaikilla asiaa koskevilla aloilla otetaan huomioon nuorten pyrkimykset, tilanne ja tarpeet.

11. OVAT YHTÄ MIELTÄ siitä, että

- Seuraavassa esitetyt työmenetelmät auttavat tarvittaessa tukemaan tämän työsuunnitelman täytäntöönpanoa: avoin koordinoitimenetelmä siinä muodossa kuin siitä sovittiin nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön uudistetuissa puitteissa ja erityisesti osaamiseen ja näyttöön perustuva päätöksenteko, asiantuntijatyöryhmät, vertaisoppiminen, vertaisarvioinnit, tutkimukset, konferenssit, seminaarit, tulosten levittäminen, epävirallinen foorumi nuorison edustajineen, nuorisoasioista vastaavien toimialajohtajien tapaamiset ja jäsennelty vuoropuhelu nuorten kanssa.

- Kaikissa menetelmissä, myös asiantuntijatyöryhmissä, keskitytään II osion 6 kohdassa esitettyihin ensisijaisiin aiheisiin sekä liitteessä I lueteltuihin toimiin ja määräaikoihin. Neuvosto ja neuvostossa kokoontuvat jäsenvaltioiden hallitusten edustajat voivat tarkastella uudelleen liitteen I toimia saavutettujen tulosten ja EU:n toimintapolitiikan kehityksen pohjalta.
- Asiantuntijatyöryhmien jäsenyyttä ja toimintaa koskevat periaatteet esitetään liitteessä II.
- Mitä tulee nuorten oikeuteen osallistua heihin vaikuttavien politiikkojen laatimiseen, täytäntöönpanoon ja arviointiin, kuulemismenettelyt mahdollistavat sen, että nuoret pääsevät mukaan tämän työsuunnitelman ensisijaisia aiheita koskevaan pohdintaan.
- Nuorisosoasioista vastaavien toimialajohtajien epävirallisissa kokouksissa tarkastellaan tämän työsuunnitelman yhteydessä esille tulevia strategisia kysymyksiä sekä muita, EU:n nuorisopolitiikkaan yleisemmin liittyviä kysymyksiä.
- Neuvosto ja komissio arvioivat vuoden 2018 alkupuoliskolla tämän työsuunnitelman täytäntöönpanoa yhteisen arvioinnin pohjalta, joka toteutetaan EU:n nuorisoraportin yhteydessä.

12. EDELLÄ MAINITUN PERUSTEELLA KEHOTTAVAT

jäsenvaltioita ja komissiota perustamaan seuraavia aiheita käsitteleviä asiantuntijatyöryhmiä työsuunnitelman keston ajaksi:

- Määritetään, mikä on nuorisotyön sekä epävirallisen ja arkioppimisen panos
 - a) aktiivisen kansalaisuuden edistämässä ja nuorten osallisuuden lisäämisessä suvaitsevaisissa, erilaisista ihmisistä koostuvissa yhteisöissä sekä syrjäytymisen ja radikalisoitumisen ja niistä mahdollisesti johtuvan väkivaltaisen käyttäytymisen torjunnassa,
 - b) nuorten maahanmuuttajien ja pakolaisten yhä kasvavan määrän tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisessä ja haasteisiin vastaamisessa Euroopan unionissa.
- Tarkastellaan digitalisoitumisen riskejä, mahdollisuuksia ja vaikutuksia nuorten, nuorisotyön ja nuorisopolitiikan kannalta.

IV TOIMET

13. KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA TOISSIJAISUUSPERIAATE HUOMIOON OTTAEN

- toimimaan yhdessä komission tuella ja käyttämään tässä päätöslauselmassa määriteltyjä työmenetelmiä,
- edistämään edelleen nuorisosoasioista vastaavien ministeriöiden aktiivista osallistumista Eurooppa 2020 -strategiaa ja eurooppalaista ohjausjaksoa koskevaan kansalliseen päätöksentekoon nuorisopolitiikan tehokkaasta hyödyntämisestä pyrittäessä Eurooppa 2020 -strategian tavoitteisiin annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti,
- ottamaan asianmukaisesti huomioon nuorisotalouden eurooppalaisen yhteistyön uudistetut puitteet (2010–2018) ja tämän työsuunnitelman kansallisen ja alueellisen tason politiikan laadinnassa, kun se on tarpeellista,
- informoimaan asianomaisia viranomaisia, nuoria ja nuorisjärjestöjä EU:n työsuunnitelman täytäntöönpanon edistymisestä toiminnan oikean kohdentamisen ja näkyvyyden varmistamiseksi.

14. PYYTÄVÄT NEUVOSTON KULLOISTAKIN PUHEENJOHTAJAVALTIOITA

- tarkastelemaan asianmukaisia jatkotoimia EU:n nuorisostrategian väliarvioinnin pohjalta,
- ottamaan EU:n työsuunnitelman ensisijaiset aiheet huomioon laatiessaan puheenjohtajakolmikron ohjelmaa,
- informoimaan neuvoston nuorisotyöryhmää muiden neuvoston valmisteluvelvoitteiden tekemästä työstä, joka vaikuttaa suoraan tai välillisesti nuorisoon tai nuorisopolitiikkaan,
- ottamaan huomioon EU:n aiemman työsuunnitelman (2014–2015) vielä käsiteltävinä olevat aiheet laatiessaan puheenjohtajakolmikron ohjelmaa,
- pohtimaan tämän päätöslauselman kattamien 36 kuukauden lopussa 11 kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella uuden työsuunnitelman ehdottamista,

- tarjoamaan jäsenvaltioille ja nuorisoalan sidosryhmille mahdollisuuksia keskusteluun tulevasta eurooppalaisesta nuorisoalan yhteistyöstä vuoden 2018 jälkeen,
- ehdottamaan nuorisoasioista vastaaville toimialajohtajille, että he tavanomaisessa epävirallisessa kokouksessaan keskustelisivat työsuunnitelman tuloksista ja ottaisivat ne huomioon, järjestäisivät tarvittaessa ylimääräisiä yhteisiä monialaisia toimialajohtajien kokouksia ja levittäisivät tuloksia laajalti sekä osallistuisivat EU:n nuorisolan työsuunnitelman täytäntöönpanon arviointiin.

15. PYYTÄVÄT KOMISSIOTA

- tukemaan nuorisotyöntekijöiden ja nuorisotyön valmiuksien lisäämistä panemalla täytäntöön *Erasmus+-ohjelma*, joka on yksi laadukkaan eurooppalaisen nuorisotyön kehittämisen keskeisistä tekijöistä,
- tukemaan jäsenvaltioita ja työskentelemään niiden kanssa tämän työsuunnitelman täytäntöön panemiseksi, erityisesti liitteessä esitettyjen toimien toteuttamiseksi,
- tiedottamaan jäsenvaltioille EU:n nuorisopolitiikan alalla ja muilla asiaan liittyvillä toiminta-aloilla käynnissä olevista tai suunnitelluista aloitteista, joilla on vaikutusta nuorisoalaan, sekä komission tähän liittyvistä toimista,
- kuulemaan ja informoimaan säännöllisesti EU-tason sidosryhmiä sekä myös kansalaisyhteiskuntaa ja nuorison edustajia EU:n työsuunnitelman täytäntöönpanon edistymisestä toiminnan oikean kohdentamisen ja näkyvyyden varmistamiseksi,
- edistämään tiedotustoimia ja synergioita EU:n ohjelmien kanssa sekä yhteistyötä muiden kansainvälisten organisaatioiden, kuten Euroopan neuvoston kanssa.

16. KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA PUITTEISSA JA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN MUKAISESTI

- jatkamaan läheistä yhteistyötä asiantuntijatasolla tämän päätöslauselman liitteen I ja II mukaisesti,
 - ottamaan huomioon tämän työsuunnitelman painopisteet laatiessaan vuosittaista Erasmus+-työohjelmaa nuorisoalaa varten, muun muassa vuosittaisen Erasmus+-työohjelman yleistavoitteiden sekä Euroopan neuvoston kanssa tehdyn kumppanuussopimuksen ja nuorisoasioiden wikisivuston kannalta,
 - kannustamaan muita aloja ottamaan nuorisoulottuvuuden huomioon muiden alojen politiikkojen ja toimien valmistelussa, täytäntöönpanossa ja arvioinnissa, kiinnittäen erityistä huomiota siihen, että nuorisoulottuvuus otetaan tosiasiallisesti ja varhaisessa vaiheessa huomioon politiikkojen laadintaprosessissa,
 - edistämään sitä, että nuorisopolitiikan merkitys EU:n nuorisopolitiikkojen yleisten tavoitteiden saavuttamisessa tiedostetaan paremmin, ottaen huomioon sen myönteiset vaikutukset aktiivisen kansalaisuuden, työllisyyden, sosiaalisen osallisuuden, kulttuurin ja innovoinnin sekä koulutuksen, terveyden ja hyvinvoinnin kannalta.
-

LIITE I

Ensisijaisiin aiheisiin perustuvat toimet, välineet ja määräajat

Ensisijaisiin aiheisiin perustuvat toimet

Työmenetelmä / Väline	Tavoite ja määräaika	Viite
<i>Painopiste A:</i> Lisätään nuorten sosiaalista osallisuutta eurooppalaiset arvot huomioon ottaen		
Neuvoston valmisteluelimet Nuorisoalan rooli väkivaltaisen radikalisoitumisen torjunnassa	Vuoden 2016 alkupuolisko (mahd.) Neuvoston keskustelu	A1
Osaamiseen ja näyttöön perustuva päätöksenteko Komission tutkimus nuorisotyön laatu järjestelmistä ja -puitteista Euroopan unionissa	Vuoden 2016 jälkipuolisko Käsikirja täytäntöönpanoa varten	A2
Jäsennelly vuoropuhelu / Neuvosto ja valmisteluelimet ”Nuorten olennaiset elämäntaidot ja osaaminen monimuotoisessa, yhteenliitettyssä ja osallistavassa Euroopassa aktiivista yhteisöön ja työelämään osallistumista varten.”	Vuoden 2017 alkupuolisko (mahd.) Neuvoston päätöslauselma	A3
<i>Painopiste B:</i> Vahvistetaan kaikkien nuorten demokratiaan ja kansalaistoimintaan osallistumista Euroopassa		
Asiantuntijatyöryhmä Määritetään, mikä on nuorisotyön sekä epävirallisen ja arkioppimisen panos aktiivisen kansalaisuuden edistämässä ja nuorten osallisuuden lisäämisessä suvaitsevaisissa, erilaisista ihmisistä koostuvissa yhteisöissä sekä syrjäytymisen, radikalisoitumisen ja niistä mahdollisesti johtuvan väkivaltaisen käyttäytymisen torjunnassa.	Vuoden 2017 alkupuolisko — Kertomus — (mahd.) Neuvoston päätelmät	B1
Osaamiseen ja näyttöön perustuva päätöksenteko Komission tutkimus eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun kautta toteutettavan kansainvälisen vapaaehtoistyön vaikutuksista	Vuoden 2017 alkupuolisko: — Kertomus — (mahd.) Neuvoston päätelmät tutkimuksen pohjalta	B2
Nuoriso- ja urheiluasioista päättävien tahojen seminaari: ”Demokratia, nuoriso ja urheilu – monialaiset lähestymistavat nuorten aktiivisen demokratiaan ja kansalaistoimintaan osallistumisen ja sitoutumisen edistämiseksi urheilun avulla.”	Vuoden 2017 jälkipuolisko: Seminaarin raportti parhaista käytännöistä ja suosituksista: miten monialaisten lähestymistapojen avulla voidaan edistää demokraattisia arvoja ja nuorten kansalaistoimintaan osallistumista urheilun avulla.	B3

Työmenetelmä / Väline	Tavoite ja määräaika	Viite
Painopiste C: Helpotetaan nuorten aikuisuuteen siirtymistä ja erityisesti työmarkkinoille pääsyä		
Vertaisoppiminen jäsenvaltioiden keskuudessa ja komissio / toimialajohtajat ”Nuorisotyön merkityksen tunnustaminen lisäarvoa tuovana välineenä monialaisessa yhteistyössä, jolla tuetaan nuorten siirtymistä aikuisuuteen ja työelämään.”	Vuoden 2017 jälkipuolisko: Raportti parhaista käytännöistä ja suosituksista nuorisotyön merkityksen tunnustamiseksi lisäarvoa tuovana välineenä monialaisessa yhteistyössä, jolla tuetaan nuorten siirtymistä aikuisuuteen ja työelämään.	C1
Osaamiseen ja näyttöön perustuva päätöksenteko Komission tutkimus nuorisotyöstä ja nuorten yrittäjyydestä	Vuoden 2017 jälkipuolisko — Kertomus — (mahd.) Neuvoston päätelmät tutkimuksen pohjalta	C2
Painopiste D: Tuetaan nuorten terveyttä ja hyvinvointia, myös mielenterveyttä		
Neuvosto ja valmisteluelimet Monialainen osallistumista koskeva yhteistyö nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi siirryttäessä aikuisuuteen, erityisesti niiden nuorten osalta, joilla on mielenterveysongelmia ⁽¹⁾ , jotka usein liittyvät aikuistumiseen. Kiinnitetään huomio näiden nuorten yhteiskuntaan osallistumiseen ongelmiin keskittymisen sijasta.	a) Vuoden 2016 alkupuolisko (mahd.) Neuvoston päätelmät b) Vuoden 2017 jälkipuolisko Monialainen vertaisoppiminen jäsenvaltioiden keskuudessa	D1 D2
Painopiste E: Autetaan osaltaan vastaamaan digitaaliajan haasteisiin ja hyödynnetään sen tarjoamat mahdollisuudet nuorisopolitiikan, nuorisotyön ja nuorten kannalta		
Neuvosto ja valmisteluelimet Uudet lähestymistavat nuorisotyössä nuorten mahdollisuuksien ja kykyjen kehittämisen ja heidän yhteiskuntaan osallistumisensa maksimoimiseksi. Korostetaan uusia, nykyaikaisia ja kiinnostavia nuorisotyön keinoja, verkkopohjaiset nuorisotyökäytännöt mukaan lukien, nuorten elämän uusien suuntausten huomioon ottamiseksi ja nuorisotyön tavoittavuuden maksimoimiseksi niin, että yhä enemmän nuoria saadaan sen piiriin.	Vuoden 2016 jälkipuolisko (mahd.) Neuvoston päätelmät	E1
Vertaisoppiminen Uudet käytännöt nuorisotyössä ja nuorisotyön kiinnostavuuden lisääminen.	Vuoden 2017 alkupuolisko Raportti nykykäytännöistä: miten suuntaukset ja suositukset otetaan huomioon päivittäisessä käytännön nuorisotyössä	E2

⁽¹⁾ Tähän sisältyvät vakavat ja yleiset psyykkiset ongelmat, vakava henkinen ahdistus ja (väliaikaiset) psyykkiset häiriöt elämään liittyvien haasteiden tai kriisien aikana.

Työmenetelmä / Väline		Tavoite ja määräaika	Viite
Asiantuntijatyöryhmä ”Digitalisoitumisen riskit, mahdollisuudet ja vaikutukset nuorten, nuorisotyön ja nuorisopolitiikan kannalta”		Vuoden 2017 jälkipuolisko Asiantuntijatyöryhmän kertomus	E3
Osaamiseen ja näyttöön perustuva päätöksenteko Komission tutkimus internetin ja sosiaalisen median vaikutuksista nuorten osallistumiseen ja nuorisotyöhön		Vuoden 2018 alkupuolisko Kertomus	E4
Neuvosto ja valmisteluelimet Kehitetään innovatiivisia nuorisotyön menetelmiä, myös digitaalisia välineitä, jotta nuorten tarpeisiin ja pyrkimyksiin voidaan vastata paremmin tehokkaammalla, älykkäällä ja merkityksellisellä tavalla ja edistää monialaista yhteistyötä.		Vuoden 2018 alkupuolisko (mahd.) Neuvoston päätelmät toimien E3 ja E4 pohjalta.	E5
Painopiste F: Edistetään nuorten maahanmuuttajien ja pakolaisten yhä kasvavan määrän tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä ja haasteisiin vastaamista Euroopan unionissa.			
Asiantuntijatyöryhmä Määritetään nuorisotyön ja epävirallisen ja arkioppimisen erityismerkitys nuorten maahanmuuttajien ja pakolaisten yhä kasvavan määrän tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisessä ja haasteisiin vastaamisessa Euroopan unionissa.		Vuoden 2018 jälkipuolisko — Kertomus — (mahd.) Neuvoston päätelmät tutkimuksen pohjalta	F1
Muut			
Aihe	Väline / Toimi	Tavoite ja määräaika	
EU:n nuorisostrategia	Vertaisoppiminen a. Komission ehdotus joustaviksi puitteiksi	Vuoden 2016 alkupuolisko Virallistetaan joustava kehys vertaisoppimiseen liittyviä toimia varten	O1
	Osaamiseen ja näyttöön perustuva päätöksenteko b. EU:n nuorisostrategian väliarviointi ja suositus nuorten vapaaehtoistyöntekijöiden liikkuvuudesta Euroopan unionissa	Vuoden 2016 jälkipuolisko (mahd.) Neuvoston päätelmät arvioinnin pohjalta, mukaan lukien nuorten vapaaehtoistyöntekijöiden liikkuvuudesta Euroopan unionissa annetun neuvoston suosituksen arviointi	O2
	c. EU:n nuorisoraportti	Vuoden 2018 alkupuolisko EU:n yhteinen nuorisoraportti	O3

Aihe	Väline / Toimi	Tavoite ja määräaika	
Erasmus+	<i>Osaamiseen ja näyttöön perustuva päätöksenteko</i> Erasmus+-ohjelman ja sitä edeltäneiden ohjelmien väliarvointi	<i>Vuoden 2018 alkupuolisko:</i> Arvioinnin jatkotoimet yhteis- työssä asiaankuuluvien alojen (koulutus, nuoriso, urheilu) kanssa	<i>O4</i>

LIITE II

**Jäsenvaltioiden ja komission asiantuntijatyöryhmien jäsenyyttä ja toimintaa koskevat periaatteet
EU:n nuorisoalan työsuunnitelman yhteydessä (1. tammikuuta 2016–31. joulukuuta 2018)****Jäsenyys:**

- Jäsenvaltioiden osallistuminen työryhmien toimintaan on vapaaehtoista, ja ne voivat liittyä työryhmiin missä vaiheessa tahansa.
- Jäsenvaltiot, jotka haluavat osallistua työryhmien toimintaan, nimeävät asiantuntijat työryhmien jäseniksi. Jäsenvaltiot varmistavat, että nimetyillä asiantuntijoilla on asiaankuuluvaa kokemusta kyseisen alan toiminnasta kansallisella tasolla. Nimetyt asiantuntijat huolehtivat toimivista yhteyksistä kansallisiin toimivaltaisiin viranomaisiin. Komissio koordinoi asiantuntijoiden nimeämismenettelyä.
- Kukin asiantuntijatyöryhmä voi päättää kutsua muita osallistujia, kuten riippumattomia asiantuntijoita, nuorisojärjestöjen edustajia, nuorisoalan tutkijoita ja muita sidosryhmiä sekä kolmansien maiden edustajia. Kukin asiantuntijaryhmä voi ehdottaa muiden osallistujien lisäämistä koko työjakson ajaksi edellyttäen, että asiantuntijaryhmä hyväksyy niiden jäsenyyden yksimielisesti.

Toimeksianto

Komissio tekee ehdotuksen asiantuntijatyöryhmän toimeksiannosta työsuunnitelman 12 kohdan mukaisesti, ja sitä mukautetaan neuvoston nuorisotyöryhmän kommenttien perusteella.

Työskentelymenettelyt

- Asiantuntijatyöryhmät keskittyvät tuottamaan joitakin konkreettisia ja hyödynnettävissä olevia tuloksia pyydetystä aiheesta.
- Tämän työsuunnitelman täytäntöönpanoa varten kukin asiantuntijatyöryhmä nimittää puheenjohtajan/puheenjohtajat ensimmäisessä asiantuntijatyöryhmän kokouksessa työsuunnitelman hyväksymisen jälkeen. Komissio, joka vastaa asiantuntijaryhmien sihteeristön tehtävistä, koordinoi puheenjohtajien valinnan, joka toteutetaan avoimesti ja läpinäkyvästi. Kukin asiantuntijatyöryhmä valmistelee työaikataulunsa tämän työsuunnitelman mukaisesti.
- Komissio tarjoaa työryhmille asiantuntemusta ja avustaa järjestelyissä. Lisäksi komissio tukee mahdollisuuksien mukaan työryhmien työskentelyä muilla soveltuvilla tavoilla (mukaan lukien kunkin työryhmän käsittelemää aihetta koskevat tutkimukset).

Raportointi ja tiedottaminen

Asiantuntijatyöryhmien puheenjohtajat raportoivat nuorisotyöryhmälle työnsä edistymisestä ja tuloksista. Nuorisotyöryhmä antaa asiantuntijatyöryhmälle tarvittaessa lisäohjausta toivottujen tulosten saavuttamiseksi suunnitellussa aikataulussa. Toimialajohtajille tiedotetaan tuloksista.

Kaikkien työryhmien kokousten esityslistat ja kokousmuistiot ovat kaikkien jäsenvaltioiden saatavilla riippumatta siitä, missä määrin ne osallistuvat tietyn aiheen käsittelyyn. Ryhmien työskentelyn tulokset julkaistaan.

Neuvoston päätöslauselma nuorten kannustamisesta osallistumaan demokratiaa edistävään poliittiseen toimintaan Euroopassa

(2015/C 417/02)

NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT, jotka

PALAUTTAVAT MIELEEN ASIAN POLIITTISEN TAUSTAN, ERITYISESTI:

1. Nuorisovaltakunnan eurooppalaisen yhteistyön uudistetuista puitteista (2010–2018) annetun neuvoston päätöslauselman ⁽¹⁾, jossa osallistuminen mainitaan yhtenä toiminta-alana ja jolla pyritään tukemaan nuorten osallistumista edustukselliseen demokratiaan ja kansalaisyhteiskuntaan sen kaikilla tasoilla ja yhteiskunnan toimintaan laajemmin ja jossa määritellään yleiseksi aloitteeksi nuorten ja nuorisoyhteisöjen kannustaminen ja tukeminen osallistumaan politiikan laadintaan, täytäntöönpanoon ja seurantaan nuorten ja nuorisoyhteisöjen kanssa käytävän jatkuvan jäsenneuvoston vuoropuhelun avulla.
2. Euroopan unionin nuorisovaltakunnan työsuunnitelmasta vuosiksi 2014–2015 20. toukokuuta 2014 annetun neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselman ⁽²⁾.
3. Jäsenneuvoston vuoropuhelun neljännen työskentelyjakson yhteiset suositukset, jotka laadittiin Luxemburgin puheenjohtajakaudella 21.–24. syyskuuta 2015 pidetyssä EU:n nuorisokonferenssissa ⁽³⁾.

KOROSTAVAT SEURAAVAA:

4. Demokratia, moniarvoisuus ja aktiivinen kansalaisuus ovat Euroopan unionin perusarvoja. Niihin kuuluvat ilmaisunvapauden ja suvaitsevaisuuden ⁽⁴⁾ arvot ja niillä pyritään kaikkien Euroopan kansalaisten osallisuuteen. Demokratiaa ei saa pitää itsestäänselvyytenä, vaan sitä on vaalittava ja tuettava jatkuvasti.
5. Yleisesti ottaen eurooppalaiset nuoret kannattavat demokratiaa ja sen edustajia ja uskovat niihin, mutta suhtautuvat kriittisesti demokraattisen järjestelmän toimivuuteen käytännössä ja sen tuottamiin tuloksiin ⁽⁵⁾.
6. Nuorten on usein yhä vaikeampi samastua perinteisiin poliittisen osallistumisen kanaviin kuten poliittisiin puolueisiin ja ammattiyhdistyksiin. He valitsevat mieluummin vaihtoehtoisia, enemmän henkilökohtaista valinnanvaraa sallivia osallistumismuotoja, kuten kampanjat, vetoomukset, mielenosoitukset ja tapahtumat, joilla ajetaan tiettyä asiaa ja konkreettista muutosta nuorten elämään ⁽⁶⁾.
7. Tieto- ja viestintäteknologia ja erityisesti sosiaalinen media ja sen mobiilikäyttö tarjoavat uusia mahdollisuuksia osallistua poliittisiin prosesseihin ja saada niistä tietoa, ja ne nopeuttavat tietojen leviämistä ja vaihtoehtoisten osallistumismuotojen kehitystä.

TOTEAVAT JÄSENNEUVOSTON VUOROPUHELUN OSALTA SEURAAVAA:

8. Jäsenneuvoston vuoropuhelu on nuorisovaltakunnan eurooppalaisen yhteistyön väline, jolla pyritään saamaan nuoret mukaan kehittämään EU:n politiikkoja. Vuoropuhelun neljännessä 18 kuukauden työskentelyjaksosta, jonka yleisenä teemana painopisteenä olivat nuorten vaikutusmahdollisuudet, joiden yhteydessä käsitellään nuorten mahdollisuuksia käyttää oikeuksiaan ja heidän poliittisen osallistumisensa merkitystä ⁽⁷⁾, saadut tulokset perustuvat ennen Italian, Latvian ja Luxemburgin puheenjohtajakausia ja näiden kausien aikana toteutettujen nuorten kuulemisten sekä Roomassa lokakuussa 2014, Riisassa maaliskuussa 2015 ja Luxemburgissa syyskuussa 2015 järjestettyjen EU:n nuorisokonferenssien tuloksiin ⁽⁸⁾.
9. Nuorten ja poliitikkojen edustajien välisen vuoropuhelun tulokset – mm. nuorten, nuorisotyöntekijöiden ja muiden nuorisovaltakunnan asiantuntijoiden näkökulmat – ovat tärkeä perusta tälle päätöslauselmalle, ja ne helpottavat tuloksellisten näyttöön perustuvien EU-politiikkojen kehittämistä.

⁽¹⁾ EUVL C 311, 19.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ EUVL C 183, 14.6.2014, s. 5.

⁽³⁾ 12651/15.

⁽⁴⁾ ”Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo.” Sopimus Euroopan unionin toiminnasta, 2 artikla.

⁽⁵⁾ Youth participation in democratic life (Tutkimus nuorten osallistumisesta demokraattiseen toimintaan) – Final Report, London School of Economics, EACEA 2010/03, helmikuu 2013.

⁽⁶⁾ Political participation and EU Citizenship: Perceptions and behaviours of young people (Poliittinen osallistuminen ja EU-kansalaisuus: nuorten näkemykset ja käyttäytyminen), EACEA, Euroopan komissio, 2013.

⁽⁷⁾ EUVL C 183, 14.6.2014, s. 1.

⁽⁸⁾ Asiakirjat 14429/14, 8095/15 ja 12651/15.

KATSOVAT SEURAAVAA:

10. Euroopan unioni tarvitsee nuoria, jotka ovat sitoutuneita demokratian periaatteisiin ja eurooppalaisiin arvoihin.
11. Eurooppalaisen politiikan ja politiikan yleensäkin tulisi vastata nuorten tarpeisiin ja pyrkimyksiin. Siksi poliittisia kysymyksiä on käsiteltävä avoimesti, ja ne on välitettävä kaikille kansalaisille, myös nuorille. Nuorten mielenkiinnon herääminen ja poliittinen valvetuminen edellyttävät sitä, että nuoret kykenevät ymmärtämään kriittisiä kysymyksiä. Eri politiikan aloilla ja poliittisilla tasoilla toimivien päätöksentekijöiden olisi tarjottava nuorille tilaisuuksia osallistua mielekkäisiin päätöksentekoprosesseihin, ja näillä olisi oltava vaikutusta.
12. Poliittisen osallistumisen käsite pitää sisällään ensinnäkin sen, että nuoret ovat edustettuina edustuksellisen demokratian rakenteissa eli osallistuvat vaaleihin äänestäjinä, asettuvat ehdokkaiksi vaaleissa ja osallistuvat poliittisten puolueiden toimintaan. Poliittista osallistumista voi olla myös jäsenyys nuorten etuja ajavissa (nuoriso) järjestöissä ja osallistuminen suoriin tai verkossa käytäviin keskusteluihin ja muihin mielipiteitä muokkaaviin tapahtumiin ja kulttuurisiin ilmaisumuotoihin. Poliittinen osallistuminen voi ilmentyä myös osallistumisena kansalais- ja ihmisoikeuskasvatukseen tai yhteiskunnan parantamiseen tähtäävään toimintaan.
13. Osallistumalla poliittisiin prosesseihin nuoret voivat oppia ymmärtämään paremmin mielipiteiden muodostusta ja erilaisia etunäkökohtia. Henkilökohtaisella tasolla tämä kehittää nuorten sosiaalisia taitoja, vastuuntuntoa, itseluottamusta, aloitekykyä, kriittistä ajattelukykyä, kommunikointi- ja neuvottelutaitoja, kompromissivalmiutta, empatiaa ja kykyä kunnioittaa muiden mielipiteitä.
14. Jotta nuoret voisivat tosiasiallisesti osallistua poliittiseen päätöksentekoon, näiden prosessien olisi oltava luonteeltaan seuraavanlaisia:
 - Nuoret kokevat asian merkitykselliseksi oman elämänsä kannalta ja että sillä on todellista vaikutusta heidän elämäänsä
 - Käytännön kokemus osallistumisesta päivittäiseen elämään sen eri osa-alueilla, kuten perheessä, yhteisössä, koulussa, työpaikalla, nuorisotyössä ja paikallisessa elämässä (poliittinen sosiaalistuminen)
 - Päätöksentekijät antavat ymmärrettävää palautetta ja toteuttavat jatkotoimia
 - Prosessi on osallistava, ja kaikki nuoret voivat osallistua siihen tasavertaisesti riippumatta sukupuolesta, etnisestä, kulttuurisesta, koulutuksellisesta ja sosiaalisesta taustasta, sukupuolisesta suuntautumisesta, iästä tai erityistarpeista.
15. Nuorisopolitiikalla, nuorisotyöllä ja nuorisojärjestöillä on tässä yhteydessä tärkeä rooli, koska niillä edistetään aktiivista kansalaisuutta ja poliittisen osallistumisen mahdollisuuksia ja ehkäistään syrjäytymistä ja väkivaltaista radikalisoitumista etenkin paikallisella tasolla, jolla tehdään avointa nuorisotyötä ja etsivää nuorisotyötä nuorten hyväksi.
16. Nuorten paneutunut ja tosiasiallinen osallistuminen edellyttää fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia ja perustarpeiden kuten koulutuksen, terveydenhoidon, työllisyyden ja taloudellisen turvan ja sosiaalisen osallisuuden takaamista.

KEHOTTAVAT JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTANSA PUITTEISSA JA TOISSIJAISUUSPERIAATTEEN MUKAISESTI:

17. Ottamaan käyttöön, panemaan täytäntöön ja kehittämään myös jatkossa kansallisia, alueellisia ja/tai paikallisia strategioita, ohjelmia, rakenteita ja muita asiaankuuluvia mekanismeja kaikkien ja erityisesti heikoimmassa asemassa olevien nuorten poliittisen osallistumisen edistämiseksi. Näiden mekanismien tulisi perustua tietoon, näyttöön ja eri alojen väliseen yhteistyöhön, ja kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien tulisi olla niissä mukana. Laadittaessa tosiasiallista osallistumista edistäviä strategioita olisi huolehdittava kohderyhmän osallistumisesta suunnittelu-, täytäntöönpano-, seuranta- ja arviointivaiheisiin. Strategioihin voitaisiin sisällyttää seuraavat painopisteet:

Virallinen koulutus ja epävirallinen oppiminen

18. Edistetään monialaista yhteistyötä ja kumppanuuksia virallista koulutusta tarjoavien oppilaitosten, nuorisojärjestöjen ja nuorisotyöntekijöiden välillä, jotta kansalaiskasvatuksen ohjelmiin voitaisiin kehittää yhtenäisiä lähestymistapoja ja jotta nuoret, opettajat, nuorisotyöntekijät, vanhemmat ja muut asiaankuuluvat toimijat olisivat mukana tässä toiminnassa.
19. Edistetään kestävien rakenteiden luomista, jotta nuoret voisivat osallistua viralliseen koulutukseen ja epäviralliseen oppimiseen ja kehittää siten ilmaisunvapautteen ja erilaisuuden kunnioittamiseen ja muihin demokraattisiin arvoihin ja ihmisoikeuksiin liittyviä sosiaalisia taitoja ja osaamista harjoittelemalla päivittäin demokratian periaatteita.
20. Edistetään sellaisten järjestöjen ja/tai rakenteiden perustamista ja kehittämistä kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla, jotka edustavat opiskelijoiden etua suhteessa virallisiin koulutuslaitoksiin.

21. Edistetään sellaisten medialukutaito-ohjelmien kehittämistä, joilla edistetään kriittistä tiedon analysointia nykyisessä tietoyhteiskunnassa, sekä tieto- ja viestintätekniisiä valmiuksia koskevia ohjelmia, joilla kehitetään teknologisia valmiuksia käyttää, hallita, arvioida ja luoda hyödyllistä tietoa verkkoympäristössä.

Paikalliset ja alueelliset osallistumismahdollisuudet

22. Edesautetaan nuorisoneuvostojen ja muiden osallistumismuotojen kehittämistä tiiviissä yhteistyössä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa, jotta nuoret saisivat sanansa kuuluviin paikallisissa ja alueellisissa päätöksentekoprosesseissa.
23. Kehitetään ja tarjotaan poliitikoille mahdollisuuksia saada tietoa ja koulutusta asianmukaisista nuorille räätälöidyistä viestintätavoista ja osallistumismenetelmistä ja -välineistä, jotta edistettäisiin poliitikkojen avoimuutta ja vastaanottavuutta suhteessa nuoriin.
24. Harkitaan, voitaisiinko paikallis- ja aluevaalien äänestysikäraja alentaa 16 vuoteen kansalliset olosuhteet ja kansalliset oikeudelliset puitteet huomioon ottaen.

Vaihtoehtoiset muodot ja sähköinen osallistuminen

25. Tunnustetaan erilaiset poliittisen osallistumisen muodot, kuten vetoomukset, mielenosoitukset, kampanjat ja kulttuuriset, taiteelliset ja urheilulliset osallistumismuodot, ja tuetaan nuoria, nuorisotyötä ja nuorisojärjestöjä niiden kehittämisessä, koska nämä välineet tarjoavat erilaisia mahdollisuuksia mielenilmaisuun ja poliittiseen osallistumiseen varsinkin, jos on kyse heikommassa asemassa olevista nuorista.
26. Kehitetään digitaalisia välineitä ja suoraan kontaktiin perustuvia menetelmiä nuorten poliittista osallistumista varten ja kehitetään asianmukaista koulutusta opettajille, nuorisotyöntekijöille, kouluttajille ja asennemuokkaajille, jotka työskentelevät erilaisten kohderyhmien parissa virallisen koulutuksen ja epävirallisen oppimisen puitteissa aktivoidakseen nuoria kaikilla tasoilla; tunnustetaan olemassa olevat nuorisotiedotuskanavat ja nuorisoasioiden tiedottajat eurooppalaisella, kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla ja otetaan ne mukaan toimintaan.
27. Otetaan nuorisoala huomioon Euroopan digitaalisia sisämarkkinoita koskevan strategian täytäntöönpanossa käsiteltäessä mm. digitaalisia taitoja ja osaamista, turvallisempaa internetin käyttöä ja laittoman sisällön, kuten rasismien ja muukalaisvihan ja väkivallan lietsonnan, torjumista.

Vuoropuhelu poliittisten päätöksentekijöiden kanssa

28. Tuetaan tarpeen mukaan tiedotus- ja viestintäprosesseja ja -välineitä, joilla nuoria autetaan ymmärtämään politiikkaa ja omaksumaan poliittista ajattelutapaa ja joissa tuodaan esiin nuorille tärkeitä asioita ja käytetään tehokkaasti erilaisia tiedotusvälineitä ja tietotekniikkaa.
29. Tutkitaan ja lisätään paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla nuorten mahdollisuuksia tavata poliitikkoja kaikilta nuorisoon vaikuttavilta politiikan aloilta ja käydä vuoropuhelua heidän kanssaan.
30. Kannustetaan nuoria osallistumaan vaaleihin ja edustuksellisen demokratian virallisiin puitteisiin kuten poliittisten puolueiden toimintaan, jotta puolueet kiinnostuisivat enemmän nuorten tarpeita vastaavien ehdotusten tekemisestä.
31. Tuetaan paikallis- ja aluevaalien, kansallisten vaalien ja Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä järjestettäviä nuorten tiedotuskampanjoita ja -tapahtumia käyttämällä interaktiivisia sähköisiä ja suoratoistovälineitä ja erityisesti ensimmäistä kertaa äänestävälle ja muita heikommassa asemassa oleville nuorille suunnattuja tiedotusohjelmia.
32. Kehitetään kaikille hallinnon tasoille päätöksentekokulttuuri, jossa tuetaan nuorten vetämiä ruohonjuuritasolta lähteviä osallistumisprosesseja ja otetaan huomioon nuorten aloitteet.
33. Edistetään nuoria tukevia unionin ohjelmia, kuten Erasmus+-ohjelmaa, ja varmistetaan, että niillä tuetaan
- nuorten ymmärtämällä tavalla esitetyn tiedon jakamista nuoria koskevasta poliittisesta kehityksestä paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla,
 - nuorten tiedotuskampanjojen toteuttamista kansallisten ja Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä,

- nuoria edustavien ja heidän etujaan ajavien nuorisofoorumien ja -järjestöjen perustamista ja kehittämistä,
- nuorisoalalla toimivien tiedottajien, kuten kansallisten nuorisotiedotusrakenteiden, ja eurooppalaisten foorumien, kuten Euroopan nuorisotiedotus ja -neuvontajärjestön (ERYICA), eurooppalaisen nuorisokortin (EYCA), Eurodesk-verkostojen ja Euroopan nuorisoportaalien, osallistumista.
- kansainvälisiä nuorisoaloitteita ja jäsenneltyä vuoropuhelua.

Nuorisotyö ja nuorisojärjestöt

34. Tuetaan ja kehitetään edelleen nuorisolle räätälöityjä työllisyysaloitteita, jotka koskevat kansalaiskasvatusta, ihmisoikeuskasvatusta ja kulttuurien- ja uskontojenvälistä kasvatusta epävirallisen ja vertaisoppimisen menetelmien avulla ja joilla edistetään nuorten integroitumista yhteiskuntaan ja torjutaan ääriliikkeitä, väkivaltaista radikalisoitumista ja vihapuhetta; toteutetaan hyviä käytäntöjä, joita on saatu nykyisistä nuorisopolitiikan yhteistyöverkostoista, kuten Nuorisopolitiikan eurooppalaisesta tietokeskuksesta (EKCYP) ja nuorten osallistumista tukevasta SALTO-keskuksesta.
35. Vahvistetaan nuorisoasioiden tiedottajien valmiuksia jakaa tietoa poliittisen osallistumisen mahdollisuuksista erityisesti niille nuorille, jotka eivät kuulu järjestäytyneisiin nuorisoliikkeisiin tai -järjestöihin.

PYYTÄVÄT KOMISSIOTA:

36. Tiedottamaan hyvistä käytännöistä ja onnistuneista hankkeista, joita jäsenvaltioissa on toteutettu Erasmus+-ohjelman nuorten poliittista osallistumista edistävien aloitteiden puitteissa; ottamaan huomioon myös muut tällä alalla tehdyt tutkimukset ja aloitteet ja jakamaan niiden tuloksia.
37. Laatimaan yhteenvetokertomuksen saatavilla olevista tutkimuksista, kuten eurooppalaisten nuorisotutkijoiden poolin (Pool of European Youth Researchers, PEYR) tutkimuksista ja sähköisestä osallistumisesta ja erilaisista sähköisistä medioista tehdyistä tutkimuksista, sekä selvittämään, miten nuoret käyttävät näitä välineitä, jotta olemassa olevista tehokkaista menetelmistä saataisiin kokonaiskuva.
38. Määrittelemään, millä tavalla nuorisotyö sekä epävirallinen oppiminen ja arkioppiminen edistävät nuorten aktiivista kansalaisuutta ja osallistumista moninaisiin suvaitsevaisiin yhteiskuntiin ja ehkäisevät syrjäytymistä ja radikalisoitumista ja siitä mahdollisesti johtuvaa väkivaltaista käyttäytymistä.
39. Julkaisemaan kaikkien ulottuvilla olevilla viestintävälineillä nuorille räätälöityä tietoa, jossa kerrotaan selvästi, avoimesti ja ymmärrettävästi EU:n eri politiikan alojen kehityksestä ja erityisesti nuoria koskevista EU:n päätöksistä.

LIITE I

POLIITTINEN TAUSTA

1. Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus, jonka 165 artiklan mukaan unionin toiminnalla pyritään ”kannustamaan nuorten osallistumista demokratian toteuttamiseen Euroopassa”.
2. YK:n lapsen oikeuksien sopimus, jossa vahvistetaan lasten ja nuorten oikeus ilmaista vapaasti mielipiteensä kaikissa heitä koskevissa asioissa.
3. Komission 28. huhtikuuta 2015 antama tiedonanto ”Euroopan turvallisuusagenda”, jonka mukaan nuorten osallistumisella on keskeinen merkitys radikalisoitumisen ehkäisemisessä, sillä se edistää yhteisiä eurooppalaisia arvoja, tukee sosiaalista osallisuutta sekä lisää keskinäistä ymmärrystä ja suvaitsevaisuutta.
4. Euroopan unionin opetusministerien Pariisissa 17. maaliskuuta 2015 antama julistus kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämisestä koulutuksen avulla.
5. Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien 20. toukokuuta 2014 antama päätöslauselma katsauksesta jäsenneltyä vuoropuhelua koskevaan prosessiin, johon sisältyy nuorten sosiaalinen osallisuus. Päätöslauselmassa todetaan, että 1. heinäkuuta 2014 alkavan ja 31. joulukuuta 2015 päättyvän 18 kuukauden työskentelyjakson yleisenä painopisteenä ovat nuorten vaikutusmahdollisuudet, joiden yhteydessä käsitellään nuorten mahdollisuuksia käyttää oikeuksiaan ja heidän poliittisen osallistumisensa merkitystä.
6. Toisen eurooppalaisen nuorisotyötä koskevan kokouksen (Bryssel, 27.–30. huhtikuuta 2015) yhteydessä laadittu eurooppalainen julistus nuorisotyöstä, jossa todettiin, että osallistuminen on yksi nuorisotyön pääperiaatteista; kokouksessa oltiin vakuuttuneita siitä, että nuorisotyötä voidaan kehittää vain, jos nuoret osallistuvat aktiivisesti alusta alkaen kaikilla tasoilla: Euroopan, kansallisella, alueellisella ja paikallistasolla.

LIITE II

**NUORISOALAN EUROOPPALAISEN JÄSENNELLYN VUOROPUHELUN PAINOPISTE AJANJAKSOLLA 1.
TAMMIKUUTA 2016–30. KESÄKUUTA 2017**

Vakiintuneen käytännön mukaan puheenjohtajavaltiot tekevät yhteistyötä viranomaisten ja nuorten välisen jäsennellyn vuoropuhelun yhteydessä. Nuorisotalan eurooppalaisen yhteistyön puitteissa käytävän jäsennellyn vuoropuhelun yleinen temaattinen painopiste ajanjaksolla 1. tammikuuta 2016–30. kesäkuuta 2017 on "Enabling all young people to engage in a diverse, connected and inclusive Europe – Ready for Life, Ready for Society". Tämä teema liittyy EU:n nuorisotaporttiin ja siinä otetaan huomioon tulevien kolmen puheenjohtajavaltion järjestämän ennakkokuulemisvaiheen aikana saatu palaute. Tämä yhteinen teema takaa työn jatkuvuuden ja johdonmukaisuuden kolmen puheenjohtajavaltion toimikausien aikana EU:n nuorisotalan työsuunnitelman 2016–2018 mukaisesti.

LIITE III

**NUORISOALAN EUROOPPALAISEN JÄSENNELLYN VUOROPUHELUN PERIAATE AJANJAKSOLLA 1.
TAMMIKUUTA 2016–30. KESÄKUUTA 2017**

1. Yksinkertaistettu 18 kuukauden rakenne, jossa kolme puheenjohtajavaltiota tekevät yhteistyötä jäsennellyn vuoropuhelun puitteissa, olisi säilytettävä ja sitä olisi kehitettävä edelleen, jotta voidaan varmistaa yleisen temaattisen painopisteen jatkuva esilläolo ja parantaa kansallisten työryhmien ajanhallintaa nuorten kuulemisten yhteydessä.
 2. Jotta erilaiset nuoret olisivat kattavammin edustettuina prosessissa, yleisen painopisteen eri kohderyhmiä olisi kyettävä aktivoimaan entistä paremmin mm. toteuttamalla kuulemisia sekä verkossa että kokouksissa, hyödyntämällä erilaiset ilmaisumuodot yhdistäviä menetelmiä ja järjestämällä paikallisia kuulemistilaisuuksia, joihin osallistuvat paikalliset kansalaisjärjestöt, nuoriso(tiedotus)järjestöt, paikalliset viranomaiset ja kansalliset työryhmät.
 3. Jäsennellyn vuoropuhelun tulosten laadun parantamiseksi niiden nuorisotyöntekijöiden sekä nuorisoalan asiantuntijoiden, tutkijoiden, palveluntarjoajien ja asiaankuuluvien nuorisojärjestöjen, joita yleinen painopiste koskee, olisi osallistuttava kuulemisiin ja tilanteen mukaan EU:n nuorisokonferensseihin.
 4. Jäsennellyn vuoropuhelun tulosten seurannan helpottamiseksi puheenjohtajakolmikron olisi tiedotettava kuulemisprosesseihin ja EU:n nuorisokonferensseihin osallistuneille nuorille tätä koskevassa selvityksessä tai muilla viestintävälineillä, missä määrin neuvosto ja komissio ovat ottaneet huomioon jäsennellyn vuoropuhelun lopulliset tulokset työskentelyjakson kolmannessa vaiheessa.
 5. Jäsennellyn vuoropuhelun vaikutusten varmistamiseksi puheenjohtajakolmikron tulisi tarvittaessa ottaa toimintaan mukaan muita EU:n toimijoita, kuten Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio.
 6. Seuraavan puheenjohtajakolmikron työskentelyjakson (1. heinäkuuta 2017–31. joulukuuta 2018) yleinen painopiste olisi määriteltävä ennen sen toimikauden alkua ja ennen painopisteen hyväksymistä olisi hyvissä ajoin kuultava sekä nuoria että kansallisia työryhmiä.
-

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDOTTEET

NEUVOSTO

**Neuvoston ja komission yhteinen vuoden 2015 raportti nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön
uudistettujen puitteiden (2010–2018) täytäntöönpanosta**

(2015/C 417/03)

Nuorten inhimillinen ja sosiaalinen pääoma on yksi Euroopan suurimmista voimavaroista tulevaisuutta ajatellen. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden on investoitava 90 miljoonan nuoren eurooppalaisen potentiaaliin eli heidän taitoihinsa, luovuuteensa ja moninaisuuteensa.

Talouskriisi on koetellut nuoria erityisen rajusti. Kriisin vuoksi ne, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ovat jääneet yhä kauemmas niistä, joilla on enemmän mahdollisuuksia. Jotkut nuoret jäävät yhä enemmän sosiaalisen ja yhteiskunnallisen elämän ulkopuolelle. Mikä vielä pahempaa, jotkut ovat vaarassa etäännyä tai syrjäytyä yhteiskunnasta tai jopa ajautua väkivaltaiseen radikalisoitumiseen.

Tästä syystä komissio ja jäsenvaltiot jatkoivat yhteistyötä kaudella 2013–2015 parantaakseen nuorten työllistävyyttä, heidän integroitumistaan työmarkkinoille, heidän sosiaalista osallisuuttaan ja heidän osallistumistaan. Sosioekonomisten erojen kasvamisesta huolimatta politiikalla on edelleen puututtava niihin syvälle meneviin sosiaalisiin ongelmiin, joita monilla nuorilla on. On löydettävä kestäviä ratkaisuja, joilla torjutaan nuorisotyöttömyyttä, vahvistetaan sosiaalista osallisuutta ja ehkäistään väkivaltaista radikalisoitumista. Tämä edellyttää järjestelmällisempää yhteistyötä eri aloilla sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Esimerkkialoja ovat työllisyys, koulutus, syrjintäkielto, sosiaalipolitiikka, kansalaisuus (myös unionin kansalaisuus) ja nuorisoasiat mutta myös kulttuuri, urheilu ja terveys.

Nuorisoalan yhteistyöpuiteilla⁽¹⁾ olisi vuosina 2016–2018 pyrittävä lisäämään yhä erilaisempien ja etenkin syrjäytymisvaarassa olevien nuorten vaikutusmahdollisuuksia. Niiden olisi autettava heitä löytämään laadukkaita työpaikkoja ja osallistumaan sosiaaliseen elämään. Erasmus+-ohjelman puitteissa annettavalla EU:n rahoituksella täydennetään yhteistyötä nuorisotyön, vapaaehtoistoiminnan ja demokraattiseen elämään osallistumisen aloilla. Muista välineistä – Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) ja nuorisotyöllisyysaloitteesta – annetaan kohdennettua rahoitusta nuorten ihmisten saamiseksi mukaan työmarkkinoille ja heidän inhimillisen pääomansa kehittämiseksi.

1. Johdanto

EU tukee nuorten työllisyyttä, työllistettävyyttä ja sosiaalista osallisuutta, etenkin työllisyys-, kasvu- ja investointistrategiansa, Eurooppa 2020 -strategian ja EU:n varojen (kuten Erasmus+, Euroopan sosiaalirahasto ja nuorisotyöllisyysaloite) kautta.

Lisäksi EU tukee, koordinoi ja täydentää jäsenvaltioiden toimia nuorisoalan yhteistyöpuitteiden avulla SEUT 6 ja 165 artiklan mukaisesti. Yhteistyöpuitteissa kehoitetaan EU:ta ja jäsenvaltioita

— luomaan kaikille nuorille enemmän ja yhtäläisiä mahdollisuuksia koulutuksessa ja työmarkkinoilla; ja

⁽¹⁾ Neuvoston päätöslauselma, annettu 27 päivänä marraskuuta 2009, nuorisoalan eurooppalaisen yhteistyön uudistetuista puitteista (2010–2018) (EUVL C 311, 19.12.2009, s. 1).

— edistämään kaikkien nuorten aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja solidaarisuutta.

Näillä yhteistyöpuiteilla tuetaan muun muassa näytön keräämisen, vastavuoroisen oppimisen ja nuorten kanssa käytävän vuoropuhelun kaltaisilla toimilla toimintaa kahdeksalla alalla: koulutus, työllisyys ja yrittäjyys, terveys ja hyvinvointi, osallistuminen, vapaaehtoistoiminta, sosiaalinen osallisuus, nuoriso ja maailma sekä luovuus ja kulttuuri.

Tässä raportissa arvioidaan edistymistä yhteistyöpuiteille vuosiksi 2013–2015 asetettujen tavoitteiden ja prioriteettien saavuttamisessa käyttäen perustana arviointia nuorten tilanteesta ja EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla toteutetuista toimenpiteistä.

2. Eurooppalaiset nuoret tänä päivänä ⁽²⁾

Kriisi on edelleen vuoden 2013 jälkeen vaikuttanut voimakkaasti nuoriin. Siirtyminen lapsuudesta aikuisuuteen on käynyt yhä monimutkaisemmaksi ja muuttunut yksilökohtaisemmaksi, ja tämä suuntaus on vahvistunut huomattavasti vuoden 2008 jälkeen. Näille siirtymille ovat ominaisia keskeiset muutokset – koulusta työelämään, taloudellisen riippuvaisuuden tilanteesta oman talouden hallintaan – ja tarve itsenäistyä, joka altistaa nuoret muuttuville taloudellisille, sosiaalisille ja ympäristöolosuhteille. Poliitiikan olisi saatettava nuoria tällä matkalla ja autettava heitä hyödyntämään kaikkia kykyjään.

Jäljempänä olevat tiedot antavat katsauksen 15–29-vuotiaiden nuorten tilanteeseen ⁽³⁾.

Tämä nuorten sukupolvi on paremmin koulutettu kuin yksikään aiempi ...

Koulutuksen indikaattorit osoittavat myönteistä kehitystä. Vaikka huomattavia eroja on edelleen eri puolilla EU:ta, koulunkäynnin keskeyttäminen on nyt laskussa ⁽⁴⁾.

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus nousi 33,8 prosentista vuonna 2010 37,9 prosenttiin vuonna 2014 ⁽⁵⁾. Vaikka korkea-asteen koulutuksen saaneiden työttömyysaste nousikin EU:ssa, se on silti huomattavasti alhaisemmalla tasolla kuin niiden työttömyysaste, joilla on matalin koulutustaso. Nämä ryhmät voivat kuitenkin myös joutua tilanteeseen, jossa vallitsee vajaatyöllisyys, ja olla ylikoulutettuja työmarkkinoilla tarjolla oleviin mahdollisuuksiin nähden.

Monet nuoret rakentavat sosiaalisia verkostoja siten, että heillä on yhteyksiä ympäri maailman mutta juuret paikallistasolla: 82 prosenttia osallistui internetissä toimiviin sosiaalisiin verkostoihin vuonna 2014. Nuoret osallistuvat uusiin poliittisen osallistumisen muotoihin – usein sosiaalisen median avulla – mutta eivät yleensä äänestä yhtä vilkkaasti kuin vanhemmat sukupolvet. Monet ovat kuitenkin edelleen paikallisyhteisönsä aktiivisia jäseniä. Noin puolet kuului ainakin yhteen järjestöön vuonna 2014, ja joka neljäs toimi vapaaehtoistyössä ⁽⁶⁾. Tällainen eriytetty kuva nuorten osallistumisesta kyseenalaistaa nykyisen käsityksen kansalaisuudesta.

... mutta kriisi on luonut uusia jakolinjoja

Monilla nuorilla on vaikeuksia löytää laadukkaita työpaikkoja, mikä haittaa suuresti heidän itsenäistymistään. Vaikka nuorisotyöttömyys onkin useimmissa jäsenvaltioissa vähentynyt vuoden 2013 huippulukemista, on se edelleen vakava huolenaihe: 8,7 miljoonaa eurooppalaista nuorta ei löydy töitä ⁽⁷⁾, ja pitkäaikaistyöttömien tai ei-vapaaehtoista osa-aikatyötä tekevien osuus on edelleen suuri.

Yhteensä 13,7 miljoonaa nuorta on ilman työtä, koulutusta tai kurssitusta (ns. NEET-nuoret) ⁽⁷⁾. Lähes 27:ää miljoonaa uhkaa köyhyys tai sosiaalinen syrjäytyminen. Köyhyysaste on korkeampi nuorten keskuudessa kuin koko väestössä, ja ei-vapaaehtoinen osa-aikatyö tai pitkittyneet tilapäiset työskentelyjaksot altistavat tämän sukupolven pitkäaikaisen köyhyyden riskille ⁽⁸⁾.

⁽²⁾ Analyysin taustalla oleviin tarkempiin tietoihin ja tietolähteisiin voi tutustua komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa SWD(2015) 169, joka käsittelee nuorten tilannetta EU:ssa.

⁽³⁾ Ellei toisin ilmoiteta.

⁽⁴⁾ Eurostatin indikaattori ”koulunkäynnin keskeyttäneet” laski 13,9 prosentista vuonna 2010 11,1 prosenttiin vuonna 2014 18–24-vuotiaiden ikäryhmässä (prosenttiosuus on suuri vielä erityisesti Espanjassa, Italiassa, Maltalla, Portugalissa ja Romaniassa).

⁽⁵⁾ Eurostat, korkea-asteen tutkinnon suorittanut 30–34-vuotiaisiin kuuluva väestö.

⁽⁶⁾ Flash-eurobarometri 408, 2014.

⁽⁷⁾ Eurostat, 2014.

⁽⁸⁾ *Rising inequality: youth and poor fall further behind*, OECD, 2014.

Työmarkkinoiden ulkopuolelle jääminen, köyhyys ja syrjäytyminen eivät kohdistu kaikkiin tasaisesti. Ne, joilla oli syntyessään muita heikommät lähtökohdat, jäävät yleensä muita heikompaan asemaan. Maahanmuuttajataustaisista nuorista tai niistä, joilla on alhainen koulutustaso tai terveysongelmia, tulee muita todennäköisemmin työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia NEET-nuoria ⁽⁹⁾. Maahanmuuttajavanhemmille syntyneiden syntyperäisten nuorten työttömyys on lähes 50 prosenttia korkeammalla tasolla kuin muiden nuorten keskuudessa EU:ssa ⁽¹⁰⁾.

Nuoret, jotka opiskelevat, suhtautuvat luottavaisesti työn löytymiseen ja osallistuvat sosiaaliseen, yhteiskunnalliseen ja kulttuurielämään, erkanevat yhä kauemmas niistä, joilla ei ole juurikaan toivoa viettää antoisaa elämää ja joita uhkaa syrjäytyminen.

Nämä erot uhkaavat heikentää yhteiskuntarakennetta ja pitkän aikavälin kestävää talouskasvua ⁽¹¹⁾. Euroopan väestön ikääntyessä on entistäkin välttämättömpää ja kiireellisempää saada kaikki nuoret integroitua (ottaen samalla huomioon heidän moninaisuutensa).

Tämän kuilun väärällä puolella olevien nuorten on vaikea saada poliittista sananvaltaa. Mitä heikommin koulutettuja he ovat tai mitä vähemmän he osallistuvat sosiaaliseen toimintaan, sitä vähemmän he äänestävät tai ovat mukana vapaaehtois- tai kulttuuritoiminnassa ⁽¹²⁾. Esimerkiksi NEET-nuoret luottavat vähemmän julkisiin instituutioihin ja osallistuvat vähemmän sosiaaliseen ja kansalaistoimintaan kuin ikäoverinsa.

Mikään politiikka ei yksinään tarjoa ratkaisua, mutta kaikki politiikat voivat auttaa

Kaikki nuoret ansaitsevat oikeudenmukaiset ja yhtäläiset mahdollisuudet, mutta tämä edellyttää pitkän aikavälin investointeja. EU:n ja sen jäsenvaltioiden on toimivaltaansa kuuluvilla aloilla otettava käyttöön kaikki toimintapolitiikat, jotka voivat auttaa parantamaan nuorten mahdollisuuksia.

Jotta viimeaikaisen elpymisen merkit saadaan muunnettua kestäväksi ja pysyväksi kasvuksi, EU on toteuttanut toimia, joilla edistetään työpaikkojen luomista, kasvua ja investointeja, mukaan luettuina toimet, joilla autetaan nuoret takaisin laadukkaisiin työpaikkoihin. EU ja jäsenvaltiot voivat toimissaan hyödyntää nuorisotakuuta ⁽¹³⁾, Euroopan sosiaalirahastoa ja Euroopan investointiohjelmia.

Työpaikat ovat ratkaisevan tärkeitä täysimääräisen osallisuuden varmistamiseksi, mutta ne eivät aina riitä. Koulutus voi antaa nuorille työmarkkinoilla tarvittavia taitoja ja auttaa poistamaan eriarvoisuutta ja edistää sosiaalista nousua. Koulutuksen päällimmäisenä haasteena EU:ssa on, että siihen on investoitava ja sitä on uudenaikaistettava riittävän nopeasti, jotta tätä potentiaalia voitaisiin hyödyntää ⁽¹⁴⁾. Muualla kuin koulussa toteutettava nuorisopolitiikka voi myös auttaa nuoria hankkimaan sellaiset tiedot ja taidot, jotka valmistavat heitä elämään ja työnteekoon.

Nuorten olisi voitava kasvaa osallistavissa ja moniarvoisissa yhteisöissä, jotka perustuvat Euroopan demokraattisiin arvoihin, oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksiin. Jotta voidaan turvata suvaitsevaisuus, monimuotoisuus ja keskinäinen kunnioitus, EU:n turvallisuusagendaan sisältyy toimia, joilla puututaan ääriliikkeiden väkivallan perimmäisiin syihin ja ehkäistään radikalisoitumista muun muassa edistämällä nuorten osallisuutta ja osallistumista ⁽¹⁵⁾. Tämänvuotiset terrori-iskut ensin Pariisissa ja sitten Kööpenhaminassa pakottavat vastaamaan näihin monitahoisiin haasteisiin entistä ripeämmin. EU:n opetusministerit ja komissio sitoutuivat maaliskuussa 2015 Pariisissa annetussa julistuksessa toteuttamaan lisätoimia eurooppalaisten arvojen vaalimiseksi.

3. EU:n ja jäsenvaltioiden toiminta vuosina 2013–2015 ⁽¹⁶⁾

3.1 EU:n toiminta: työllistyvyys, osallisuus ja osallistuminen

Kaikilla EU:n politiikan aloilla toteutettava toiminta

Nuorten työllisyys ja työllistyvyys pysyivät painopisteinä vuosina 2013–2015.

⁽⁹⁾ "NEETs", Eurofound, 2012 ja OECD, 2015.

⁽¹⁰⁾ *Indicators of immigrant integration – Settling in 2015*, OECD:n ja Euroopan komission yhteinen tutkimus.

⁽¹¹⁾ *In it together: why less inequality benefits all*, OECD, toukokuu 2015.

⁽¹²⁾ Flash-eurobarometri 408, 2014.

⁽¹³⁾ Neuvoston suositus nuorisotakuun perustamisesta (EUVL C 120, 26.4.2013, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Yhteinen raportti koulutus 2020 -strategian täytäntöönpanemisesta, COM(2015) 408.

⁽¹⁵⁾ COM(2015) 185.

⁽¹⁶⁾ Tarkempia tietoja annetaan nuorisualan avoimen koordinoitimenetelmän tuloksia käsittelevässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa (SWD(2015) 168); http://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/report_en.htm.

Parantaakseen oppimistuloksia jäsenvaltiot ryhtyivät osana talouspolitiikan eurooppalaista ohjausjaksoa toteuttamaan toimia koulun ennenaikaisen keskeyttämisen vähentämiseksi ja korkea-asteen tutkintojen suorittaneiden osuuden lisäämiseksi, jotta voitaisiin saavuttaa Eurooppa 2020 -strategian yleistavoitteet. Niiden toiminta pohjautui eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisiin puitteisiin ja Erasmus+-ohjelmaan. Jäsenvaltiot ovat vuodesta 2012 lähtien – neuvoston annettua suosituksen epävirallisen ja arkioppimisen validoinnista – alkaneet ottaa käyttöön toimenpiteitä, joiden ansiosta nuoret voivat täysipainoisesti hyödyntää virallisen koulutuksen ulkopuolella oppimaansa.

EU ja jäsenvaltiot sitoutuivat vähentämään nuorisotyöttömyyttä helpottamalla siirtymistä koulusta työelämään. Vuonna 2013 otettiin käyttöön nuorisotakuu rakenteelliseksi kehykseksi tarjoamaan nuorille työtä, oppisopimus-koulutusta, harjoittelua tai jatkokoulutusta neljän kuukauden sisällä koulun päättämisestä tai työttömäksi joutumisesta. ESR:ssä ja nuorisotyöllisyysaloitteessa on asetettu käyttöön vähintään 12,7 miljardia euroa nuorten aktivoimiseen ja työllistämiseen. ESR:n varoista noin 27 miljardia euroa käytetään koulutusalan toimiin vuosina 2014–2020. Nuoret voivat myös hyötyä välillisesti noin 11 miljardin euron suuruudesta ESR:n rahoituksesta muihin aloitteisiin, kuten työvoimapalvelujen nykyaikaistamiseen tai itsenäisen ammatinharjoittamisen tukemiseen. Nuorisotyöllisyysaloitteen toimilla on tarkoitus edistää yhteistyötä eri instituutioiden ja yksiköiden välillä erityisesti NEET-nuorten auttamiseksi kokonaisvaltaisesti.

Eurooppalainen oppisopimusyhteenliittymä on vuodesta 2013 alkaen saanut tukea yksityiseltä sektorilta, ja vuodesta 2014 lähtien harjoittelun laatupuitteista annetulla neuvoston suosituksella ⁽¹⁷⁾ on pyritty edistämään laadukasta oppimista ja oikeudenmukaisia työoloja. Komissio paransi nuorille työnhakijoille suunnattua tiedotusta avoimista työpaikoista käytävään tiedonvaihtoon tarkoitettussa Eures-järjestelmässä ja käynnisti aloitteen ”Eka Eures-työpaikka”, jolla autetaan nuoria löytämään työpaikka ulkomailta.

EU:n turvallisuusagendan ja Pariisin julistuksen jatkotoimena jäsenvaltiot sitoutuivat tehostamaan toimia, joilla edistetään kaikkien nuorten osallisuutta ja osallistumista yhteiskuntaan. Komissio sai Euroopan nuorisoviikon kaltaisten toimien avulla kansalaisyhteiskunnan mukaan toimimaan osallistamisen, kansalaisuuden ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun hyväksi. Kaikki nämä alat saavat enemmän rahoitusta Erasmus+-ohjelmasta. Näillä toimilla täydennetään EU:n rahoittaman radikalisoitumisen torjunnan verkoston (RAN) työskentelyä. Siinä tähdennetään kriittiseen ajatteluun tähtäävän ja demokraattisia arvoja korostavan koulutuksen ja opetuksen ennalta ehkäisevää roolia radikalisoitumisen torjumisessa. Komissio on tässä yhteydessä korostanut, että on tärkeää kannustaa nuoria suhtautumaan kriittisesti ääriliikkeiden viesteihin ⁽¹⁸⁾, ja painottanut Erasmus+-ohjelman tarjoamia mahdollisuuksia oppimiseen liittyvän liikkuvuuden ja sidosryhmien välisten kumppanuuksien tukemisessa, sillä ne voivat viime kädessä auttaa nuoria vastustamaan ääriliikkeiden mielipiteitä ⁽¹⁹⁾.

Erityisesti nuorisopolitiikan alalla toteutettava toiminta

EU-tason yhteistyössä keskityttiin sosiaaliseen osallisuuteen ja nuorison vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen, mukaan luettuina oikeuksien käyttö ja poliittinen osallistuminen. Neuvosto kehotti lisäämään nuorisopolitiikan panosta Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi ja vahvisti aikomuksensa sisällyttää NEET-nuoret paremmin työelämään ja yhteiskuntaan ja edistää nuorten yrittäjyyttä.

Nuorisotyöllä on ollut merkittävä asema EU:n nuorisoalan toiminnassa jo vuodesta 2013. Eräissä komission tutkimuksessa osoitettiin nuorisotyön arvo nuorille eri elämänoilla ⁽²⁰⁾, ja vuonna 2015 toisessa eurooppalaisessa nuorisotyötä koskevassa kokouksessa kartoitettiin kiireellisimmät haasteet ja perättiin eurooppalaista nuorisotyön ohjelmaa ⁽²¹⁾. Lisäksi neuvosto pyysi komissiota harkitsemaan ehdotuksen tekemistä neuvoston suositukseksi nuorisotyöstä asiaan liittyvien tutkimustulosten ja asiantuntijaryhmän työn pohjalta.

Nuorten vetäytyminen perinteisistä osallistumisen muodoista on nostattanut huolta, minkä vuoksi komissio on kerännyt näyttöä ⁽²²⁾, jonka pohjalta ilmenee, että nuoret ovat edelleen innokkaita osallistumaan mutta että he haluavat useampia ja erilaisia osallistumiskanavia. Päätäjien haasteena on selvittää, miten tähän voidaan parhaiten vastata. Neuvoston vuonna 2015 hyväksymä päätöslauselma nuorten kannustamisesta osallistumaan demokratiaa edistävään poliittiseen toimintaan Euroopassa muodostaa kehyksen tähän haasteeseen vastaamiseksi.

⁽¹⁷⁾ EUVL C 88, 27.3.2014, s. 1.

⁽¹⁸⁾ COM(2013) 941 Terrorismiin ja väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen ehkäiseminen: EU:n toimien tehostaminen.

⁽¹⁹⁾ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran/ran-prevent/index_en.htm

⁽²⁰⁾ *Value of youth work in the EU*, 2014 (Tutkimus nuorisotyön arvosta EU:ssa, 2014); asiantuntijaryhmän raportteja nuorten luovasta ja innovatiivisesta potentiaalista ja laatuun keskittyvistä toimintamalleista nuorisotyössä.

⁽²¹⁾ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8491-2015-INIT/en/pdf>

⁽²²⁾ *Youth participation in democratic life*, 2013 (Tutkimus nuorten osallistumisesta demokraattiseen toimintaan, 2013).

Politiikasta muutoksiin kentällä: Erasmus+

EU käynnisti vuonna 2014 koulutus-, nuoriso- ja urheilualan Erasmus+-ohjelman. Sen määrärahat ovat 14,7 miljardia euroa vuoteen 2020 ulottuvalla ajanjaksolla. Ohjelmasta tuetaan neljän miljoonan nuoren ja kouluttajien oppimiseen liittyvää liikkuvuutta. Määrärahoista 10 prosenttia on varattu nuorisotoimintaan – näillä varoilla rahoitetaan noin 400 000 hengen osallistuminen nuorisovaihtoon ja 100 000 hengen osallistuminen eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun. Rahoitus on näin ollen lisääntynyt 80 prosenttia verrattuna aiempaan Youth in Action -ohjelmaan.

Erasmus+-ohjelma yhdistää politiikan ja ohjelman toisiinsa paremmin kuin ennen. Sillä rahoitetaan koulutuksen tarjoajien välisiä strategisia kumppanuuksia ja edistetään näin monialaista yhteistyötä. Youthpass-todistuksella⁽²³⁾ on edelleen tuettu epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamista: nuorisotoimintaohjelman kansalliset toimistot ovat myöntäneet lähes 250 000 todistusta järjestelmän käyttöönotosta alkaen. Youthpass-todistuksen vaikutuksen laajentamiseksi neuvosto ehdotti sen ottamista käyttöön muilla aloilla ja sellaisten tunnustamisessa käytettyjen kansallisten välineiden tukemista, joihin sillä on ollut vaikutusta.

Paremmat yhteydet nuoriin

Komissio ryhtyi verkossa toimivien ja verkon ulkopuolisten välineiden avulla parantamaan nuorille suunnattua tiedotusta EU:n politiikkojen ja ohjelmien tarjoamista mahdollisuuksista. Ja ennen kaikkea se pyrki kuulemaan heidän näkemyksiään ja ajatuksiaan. Euroopan nuorisoportaaliin tutustui 1,5 miljoonaa kävijää vuonna 2014, ja siitä on tullut keskeinen tämän toiminnan perusta, jossa mainostetaan rajatylittävän vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia ja josta pääsee työpaikkoja ja harjoittelupaikkoja koskeviin Eures-verkoston tietoihin. Komissio keräsi vuonna 2015 nuorten ideoita Ideas Labs -työpajassa Euroopan nuorisoviikolla, joka tavoitti kaiken kaikkiaan 137 000 henkeä eri tapahtumissa ja 1,2 miljoonaa henkeä sosiaalisen median kautta.

Komissio aikoo edelleen parantaa Euroopan nuorisoportaalin ja muiden verkkosivustojen suunnittelua ja toimivuutta. Se aikoo tehdä tiiviimpää yhteistyötä sellaisten verkostojen kanssa, jotka ovat suoraan yhteydessä nuoriin. Esimerkkinä voidaan mainita Eurodesk-verkosto, jossa on mukana 1 200 informaattikkoa.

3.2 Jäsenvaltioiden toiminta

Jäsenvaltiot harjoittavat nykyään entistä enemmän laaja-alaista nuorisopolitiikkaa, jossa keskitytään ensisijaisesti työllisyyteen sekä sosiaaliseen ja yhteiskunnalliseen osallisuuteen. Ne ovat toteuttaneet monia toimenpiteitä, joilla pyritään integroimaan nuoria työmarkkinoille usein osana nuorisotakuujärjestelmää ja ESR:n ja nuorisotyöllisyysaloitteen puitteissa käytettävissä olevien EU-varojen tuella. Lisäksi vuonna 2014 toteutettiin 18 pienimuotoista pilottihanketta komission suoralla tuella. Kaikki jäsenvaltiot ovat toimittaneet nuorisotakuun toteuttamista koskevat suunnitelmansa. Niiden täytäntöönpanon edistymistä arvioidaan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa. Useimmat jäsenvaltiot ovat saaneet nuorisojärjestöjä ja kaksi kolmasosaa on saanut nuorisopalveluja mukaan nuorisotakuun yhteydessä perustettuihin kumppanuuksiin.

Pyrkinessään vastaamaan nuorten sosiaalisen syrjäytymisen lisääntymiseen liittyviin huoliin lähes kaikki jäsenvaltiot ovat pyrkineet lisäämään NEET-nuorten saamista mukaan työelämän ja koulutuksen piiriin. Useimmat sitoutuivat parantamaan nuorten mahdollisuuksia saada laadukkaita palveluja ja 80 prosenttia tuki nuorisotyötä ja nuorisokeskuksia. Nuorisotyö on kuitenkin kärsinyt budjettileikkauksista koko Euroopassa⁽²⁴⁾, vaikka köyhyys- ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten osuuden kasvaessa toimenpiteiden kysyntä sen kuin kasvaa.

Mitä tulee osallistumiseen, 27 jäsenvaltiota on kehittänyt mekanismeja nuorten kanssa käytävää vuoropuhelua varten; 25 on tarjonnut julkista tukea nuorisojärjestöille ja kaksi kolmasosaa on edistänyt sähköisten viestimien käyttöä ja järjestänyt parempia mahdollisuuksia keskusteluun. Vaikka jäsenvaltiot ovat pyrkineet saamaan kaikki nuoret – heidän yhteiskunnallisesta taustastaan riippumatta – mukaan, päättäjillä on kaikilla tasoilla vielä tehtävää aliedustettujen ryhmien saamiseksi mukaan, kun muistetaan, että joidenkin ryhmien osallistuminen on pysyvästi muita vähäisempää.

4. Nuorisoalan yhteistyöpuitteiden hallinnointi ja täytäntöönpano vuosina 2013–2015

Yhteistyöpuitteiden täytäntöönpanoa käsittelevät jäsenvaltioiden raportit tarjoavat luotettavan perustan, jonka pohjalta voidaan jatkaa EU:n nuorisoalan yhteistyötä. Näiden puitteiden avulla on voitu edistää kansallisia nuorisoalan ohjelmia ja monialaista yhteistyötä nuorten tukemiseksi asiaan liittyvän näytön ja kokemusten vaihdon pohjalta.

⁽²³⁾ Youthpass-todistus on epävirallisen ja arkioppimisen tunnustamisen väline nuorisotyössä; sitä käytetään Erasmus+-ohjelman nuorisosiosta rahoitetuissa hankkeissa, <https://www.youthpass.eu/en/youthpass/>.

⁽²⁴⁾ *Value of Youth Work in the EU*, 2014 (Nuorisotyön arvoa EU:ssa koskeva tutkimus, 2014).

Komissio ja jäsenvaltiot voisivat puitteiden täytäntöönpanon tehostamiseksi parantaa tietojen ja muun näytön jakamista nuorisotalan ulkopuolella. Samalla ne voisivat käyttää näitä perustana tulospainotteisemman nuorisopolitiikan kehittämisessä. Niiden olisi myös tuettava nuoria koskevien huolenaiheiden ottamista esiin muussa politiikassa. Vastavuoroista oppimista voidaan EU:n tasolla monipuolistaa, esimerkiksi luomalla uusia mahdollisuuksia eri jäsenvaltioiden tarpeisiin räätälöityä vertaisoppimista varten. Nuorten kanssa käytävästä jäsennellystä vuoropuhelusta olisi saatava osallistavampaa.

Tärkeimpiä toimia ja välineitä tarkastellaan yksityiskohtaisesti jäljempänä.

Puitteiden keskeinen rooli ohjelmien laadinnassa

Puitteet ovat antaneet voimakkaan sysäyksen kansallisten nuoriso-ohjelmien laadintaan. Lähes kaikki jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön aloitteita tai välineitä tällä alalla vuodesta 2010 lähtien. Kahdessa kolmasosassa jäsenvaltioista puitteet ovat vahvistaneet kansallisen nuorisopolitiikan painopisteitä ja kolmasosassa niillä on ollut vaikutusta paikallis- ja aluetasolla. Yksitoista jäsenvaltiota on suunnannut kansallista nuorisopolitiikkaansa uudelleen puitteiden mukaisesti.

Puitteet ovat kannustaneet monialaiseen yhteistyöhön. Lähes kaikilla jäsenvaltioilla on vakiintuneet mekanismit, joilla varmistetaan monialainen lähestymistapa nuorisopolitiikkaan, kuten eri alojen väliset rakenteet ja säännölliset ministeriöiden väliset kokoukset.

Neuvoston ensimmäisellä EU:n nuorisotalan työsuunnitelmalla (2014–2015) pyrittiin edistämään puitteiden täytäntöönpanoa, ja suurin osa jäsenvaltioista otti osaa sen toimintaan. Jäsenvaltioista kaksikymmentäkolme katsoi, että työsuunnitelma onnistui pyrkimyksessään ja heijasteli hyvin kansallisia painopisteitä, mutta jotkin jäsenvaltiot varoittivat näiden yhdeksän vuoden mittaisten puitteiden kannalta epäjohtomukaisten tai niille rinnakkaisten toimintamallien riskeistä.

Näyttöön perustuva päätöksenteko: laadullinen ja määrällinen kehitys

Nuorten tilannetta EU:ssa mitataan säännöllisesti tulostaulun avulla. Siihen kuuluu 41 indikaattoria, jotka liittyvät nuoriin vaikuttaviin olosuhteisiin ⁽²⁵⁾. Jäsenvaltiot käyttävät näitä indikaattoreita yhä enemmän, vaikkakaan ne eivät ole vielä tuottaneet järjestelmällisiä tulospainotteisia nuorisopolitiikkoja.

Nämä indikaattorit ja muu Eurostatilta, Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiöltä (Eurofound) ja komission ja Euroopan neuvoston yhteistyökumppanuuden pohjalta, muun muassa eurooppalaisten nuorisotutkijoiden poolin (Pool of European Youth Researchers, PEYR) analyysien avulla, saatu näyttö auttavat jäsenvaltioita ja komissiota havaitsemaan uusia kehityssuuntauksia ja mukauttamaan painopisteitä vastaavasti.

Komission ja jäsenvaltioiden on jaettava tämä näyttö – nuorisopolitiikkaa laajemmaltikin – muiden nuorten kanssa työskentelevien tahojen kanssa. EU:n tasolla uusi nuorison seurantaväline ⁽²⁶⁾ tarjoaa käyttäjäystävällisen verkkoyhteyden tietoihin. Vuodesta 2016 alkaen uusi nuorisotietojen wikisivusto tarjoaa ajantasaista tietoa kansallisista politiikoista, lainsäädännöstä ja ohjelmista nuorisotalalla. Tätä täydennetään uudella nuorisotakuun tarkkailua varten kehitetyllä indikaattorikehyksellä, jonka osalta ensimmäisten tietojen on määrä valmistua vuoden 2015 loppuun mennessä.

Vastavuoroinen oppiminen: kokemusten vaihto

Jäsenvaltiot ovat oppineet toisiltaan pääasiassa osallistamalla asiantuntijaryhmien työskentelyyn. Asiantuntijat käsittelevät vuosina 2013–2015 keinoja tukea nuorten luovuutta ja innovointikykyä, nuorisotyön vaikutusta nuoriin kohdistuviin haasteisiin näinä kriisiaikoina ja nuorisotyön laatua. Näitä tuloksia hyödynnettiin neuvoston työssä sekä koulutus- ja nuorisotietojen keskusteluissa ⁽²⁷⁾. Nuorisotyön laatua käsitelty vuoden 2015 raportti ⁽²⁸⁾ vaikutti neuvoston päätelmiin nuorisotyön vahvistamisesta yhteenkuuluvuutta edistävien yhteiskuntien varmistamiseksi ⁽²⁹⁾. Näissä päätelmissä peräänkuulutettiin laatuun liittyen vertailukohtaa ja ohjausvälinettä kansallisille nuorisotyöjärjestöille.

Jäsenvaltiot ovat myös oppineet toisiltaan komission ja Euroopan neuvoston välisinä kumppanuuksina järjestettyjen toimien kautta. Muutamat jäsenvaltiot järjestivät vaihtohankkeita yhteistä etua koskevista asioista, kuten paikallisesta nuorisotyöstä.

⁽²⁵⁾ SEC(2011) 401.

⁽²⁶⁾ http://ec.europa.eu/youth/dashboard/index_en.htm.

⁽²⁷⁾ Neuvoston päätöslauselma Euroopan unionin nuorisotalan työsuunnitelmasta vuosiksi 2014–2015, 20. toukokuuta 2014.

⁽²⁸⁾ *Quality Youth Work – A common framework for the further development of youth work*, http://ec.europa.eu/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf.

⁽²⁹⁾ Toukokuu 2015.

Erilaisten vastavuoroisen oppimisen toimien hyödyntämiseksi parhaalla mahdollisella tavalla seuraavaan työsuunnitelmaan olisi sisällyttävä sellaisten joustavien puitteiden kehittäminen, joilla helpotettaisiin tiedonsaantia ja toiminnan tulosten levittämistä. Sen olisi edistettävä havaintojen ottamista huomioon ja autettava tuomaan yhteen kumppaneita, joilla on yhteiset edut.

Jäsennelty vuoropuhelu: kohdeyleisön laajentaminen ja vuoropuhelun juurruttaminen toimintapolitiikkaan

Poliittisten päättäjien, nuorison ja heidän edustajiensa välistä EU:n jäsenneltyä vuoropuhelua pidetään laajalti lupaavana välineenä nuorison kuulemiseksi. Sen ensimmäinen 18 kuukauden jakso päättyi vuonna 2011 ja se auttoi osaltaan muokkaamaan myöhempiä nuorisotyöttömyyteen liittyviä EU:n aloitteita. Vuoropuhelussa käsiteltiin vuosina 2013–2015 sosiaalista osallisuutta ja nuorison vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä, ja sen suosituksia on sen jälkeen käsitelty neuvostossa.

Jäsennelty vuoropuhelu on kehittynyt vuodesta 2013 lähtien ja on nyt paremmin juurtunut nuorisopoliittiseen ohjelmaan. Osallistujien lukumäärä on yli kaksinkertaistunut, ja noin 40 000 nuorta vastasi viime kierroksella – monet heistä suurempien ryhmien puolesta. Kansalliset vuoropuheluprosessit ovat saaneet vaikutteita tästä vuoropuhelusta, ja niitä on alkanut kehkeytyä.

Jäsennelty vuoropuhelu ei ole vielä saavuttanut täyttä potentiaaliaan. Se ei edelleenkään onnistu tavoittamaan sellaisten nuorten laajempaa ryhmää, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia ja joiden on vaikea saada poliittista sananvaltaa. Komissio kannustaa laajentamaan kohdeyleisöä niiden tukien avulla, joita Erasmus+-ohjelmasta myönnetään kansallisten toimien tueksi, ja vuonna 2014 käyttöön otetun verkossa toimivan kuulemisvälineen avulla. Lisähaasteena on seurata, missä määrin vuoropuhelun tulokset otetaan huomioon EU:n ja jäsenvaltioiden politiikassa. Päättäjien olisi kaikilla tasoilla annettava entistä paremmin palautetta nuorten Euroopan nuorisoportalin kautta ja valtakunnallisissa työryhmissä antamista vastauksista, jotta voidaan tehostaa vastuuvälillisyyttä ja motivoida nuoria pysymään mukana. EU:n nuorisoraportissa 2015 ja EU:n nuorisoalan yhteistyöpuitteiden meneillään olevassa väliarvioinnissa esitetyt löydökset voivat johtaa jäsennellyn vuoropuhelun parantamiseen.

5. EU:n nuorisoalan yhteistyön tulevaisuus (2016–2018)

Yhtäläiset koulutus-, työllistymis- ja osallistumismahdollisuudet osallistavissa yhteisöissä

EU:n poliittisten painopisteiden, puitteiden toteuttamista käsittelevien jäsenvaltioiden raporttien sekä kerättyjen tietojen ja näytön pohjalta yhteistyöpuitteita koskevassa tulevassa työskentelyssä olisi asetettava etusijalle

- kaikkien nuorten sosiaalisen osallisuuden lisääminen ottaen huomioon perustana olevat eurooppalaiset arvot;
- kaikkien nuorten demokratiaan ja kansalaistoimintaan osallistumisen vahvistaminen Euroopassa;
- nuorten nuoruudesta aikuisuuteen siirtymisen, erityisesti työmarkkinoille pääsyn, helpottaminen.

Vaikka jäsenvaltioiden ja komission toimet kohdistetaan kaikkiin nuoriin, näiden prioriteettien osalta painotetaan erityisesti seuraavia ryhmiä:

- syrjäytymisvaarassa olevat nuoret
- työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret (NEET)
- maahanmuuttajataustaiset nuoret, mukaan lukien vastikään saapuneet maahanmuuttajat ja nuoret pakolaiset.

Komissio ja jäsenvaltiot toteuttavat toimia näillä aloilla, muun muassa EU:n nuorisoalan työsuunnitelman sekä puitteisiin kuuluvien välineiden avulla ja tarvittaessa yhteistyössä muiden politiikan alojen kanssa, jotta edistettäisiin

- sosiaalista osallisuutta ja eri lähtökohdista tulevien ja erityisesti muita heikommassa asemassa olevien nuorten saavuttamiseksi käytössä olevia keinoja, jotta voidaan varmistaa heidän täysipainoinen osallistumisensa sosiaaliseen ja kansalaistoimintaan;
- nuorisotyön, nuorisojärjestöjen ja verkostojen valmiuksia toimia osallistavina voimina auttamalla nuoria osallistumaan, tekemään vapaaehtoistyötä ja luomaan myönteistä sosiaalista muutosta yhteisöissä;
- laadukkaan nuorisotyön tunnustamista ja sen valmiuksien kehittämistä, jotta sillä voitaisiin tavoittaa nuoret ja vastata uusiin yhteiskunnallisiin, käyttäytymiseen liittyviin ja teknologisiin muutoksiin;
- uusia tapoja osallistua demokraattisiin prosesseihin ja päästä mukaan poliittiseen päätöksentekoon niin verkossa kuin verkon ulkopuolella toimivien välineiden avulla;

- kehittyviä taitovaatimuksia, muun muassa kansalaisuuden, medialukutaidon ja digitaalisen lukutaidon, kriittisen arviointikyvyn ja kulttuurienvälisen ymmärtämyksen alalla;
- nuorten mahdollisuuksia perusoikeuksiensa käyttämiseen sekä syrjimättömyyteen ja kulttuurienväliseen ymmärtämykseen; ja
- vapaaehtoistoimintaa, myös EU:n ohjelmien, kuten eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun ja uuden Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukot -ohjelman, kautta, koska näin voidaan yhdistää oppiminen ja kansalais-toiminta ⁽³⁰⁾; kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden parempaa keskinäistä täydentävyyttä, jotta voidaan laajentaa rajatylittävää vapaaehtoistoimintaa ja kytkeä kansallinen vapaaehtoistoiminta paremmin eurooppalaiseen vapaaehtois-palveluun.

Nämä painopisteet huomioon ottaen EU:n jäsennellyssä vuoropuhelussa nuorten kanssa olisi edistettävä kaikkien nuorten osallisuutta suvaitsevaisissa, erilaisista ihmisistä koostuvissa ja demokraattisissa yhteisöissä. Seuraavassa vuoropuhelussa on tavoitettava nuorisoryhmiä huomattavasti laajemmin ja erityisesti ne, jotka eivät ole vielä mukana vuoropuhelussa, muun muassa käyttämällä kevyempiä, nuorten tarpeisiin ja tottumuksiin räätälöityjä osallistumiseen kannustavia välineitä.

Nuorisopolitiikka osana laajempaa EU:n toimintasuunnitelmaa

Nuorisopolitiikka ei voi toimia eristyksissä. Sen on toimittava yhteistyössä muiden politiikkojen, esimerkkeinä työllisyys-, koulutus-, terveydenhuolto-, hyvinvointi- ja kulttuuripolitiikka sekä digitaalista mediaa, kestäväää kehitystä, kansalaisuutta ja urheilua koskeva politiikka, ja täydennettävä näitä.

Yhteistyöpuitteet voivat mekanismiensa kautta tukea tällaista yhteistyötä. EU:n työsuunnitelman avulla komissio ja jäsenvaltiot voivat edelleen toteuttaa ja kehittää monialaisia rakenteita ja työskentelymenetelmiä. Tämä auttaa saavuttamaan yleiset tavoitteet nuorisosalalla: luomaan enemmän ja yhtäläisiä mahdollisuuksia kaikille nuorille koulutuksessa ja työmarkkinoilla sekä edistämään kaikkien nuorten aktiivista kansalaisuutta, sosiaalista osallisuutta ja solidaarisuutta.

Nuorisosalan eurooppalaisen yhteistyön olisi oltava osa laajempaa nuoria koskevaa poliittista ohjelmaa. Todellisen vaikutuksen aikaansaamiseksi päättäjien EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla on työskenneltävä yhdessä alan toimijoiden, palveluntarjoajien, oppilaitosten ja yritysten kanssa kentällä resurssien ja varojen saamiseksi käyttöön nuorten kriittisen massan saavuttamiseksi. Niiden olisi pyrittävä tarjoamaan innovatiivisia ratkaisuja syrjäytymisen, ulkopuolelle jäämisen ja osallistumattomuuden kaltaisiin monitahoisiin ilmiöihin.

Viime kädessä tärkeintä on saada nopeasti tehostettua toimintaa. Jotta useammille nuorille voitaisiin tarjota todellinen mahdollisuus päästä täysimääräisesti mukaan yhteisönsä toimintaan, tarvitaan kattava toimintamalli tulevaisuuden haasteisiin vastaamiseksi. Tämä edellyttää johdonmukaista poliittista ohjelmaa, jota tuetaan Erasmus+-ohjelmalla, nuorisotakuulla ja laajemmalle ulottuvilla EU:n rahoitusvälineillä, kuten Euroopan sosiaalirahastolla ja nuorisotyöllisyysaloitteella. Kansallisilla ja alueellisilla resursseilla on tuettava näitä pyrkimyksiä mahdollisuuksien mukaan.

⁽³⁰⁾ Valtioiden rajat ylittävä vapaaehtoistoiminta on edelleen EU:n tasolla vaatimatonta huolimatta siitä, että tuensaajien määrä on eurooppalaisen vapaaehtoispalvelun myötä kaksinkertaistunut.

Neuvoston ja komission yhteinen vuoden 2015 raportti eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) täytäntöönpanosta

Eurooppalaisen koulutusyhteistyön uudet painopisteet

(2015/C 417/04)

1. TAUSTAA

Euroopan unionilla on edessään useita kiireellisiä tehtäviä: edellytysten palauttaminen työpaikkojen luomiselle ja talouden elpymiselle; kestävä kasvun saavuttaminen; investointivajeen poistaminen; sosiaalisen yhteenkuuluvuuden parantaminen; muuttovirtoihin vastaamisen koordinointi; sekä erityisen huomion kiinnittäminen radikalisoitumisen ja väkivallan estämiseen. EU:n on samalla vastattava pitkän aikavälin haasteisiin, kuten ikääntymiseen, digitaaliaikaan sopeutumiseen ja kilpailuun maailmanlaajuisessa osaamistaloudessa.

EU:n poliittinen vastaus, joka saa muotonsa Euroopan komission poliittisista suuntaviivoista annetussa asiakirjassa ”Uusi alku Euroopalle: Työllisyyden, kasvun, oikeudenmukaisuuden ja demokraattisen muutoksen ohjelma”⁽¹⁾, on uusi mahdollisuus. Koulutuksella on kasvua edistävänä alana vahvat taloudelliset perusteet olla tässä uudessa ohjelmassa ratkaisevassa asemassa. Inhimilliseen pääomaan investoiminen on hyvää varojen käyttöä. Hyvällä koulutuksella edistetään kestävää talouskasvua ja kestävä kehitystä: se vauhdittaa tutkimusta ja kehittämistä ja innovointia sekä parantaa tuottavuutta ja kilpailukykyä. Jäsenvaltioiden olisi tehtävä tarvittavat investoinnit kaikkiin yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiin parantaakseen niiden tehokkuutta ja toimivuutta työvoiman taitojen ja osaamisen lisäämisessä, jotta ne pystyisivät siten paremmin ennakoimaan dynaamisten työmarkkinoiden nopeasti muuttuvia tarpeita ja vastaamaan niihin yhä digitaalisemmaksi muuttuvassa taloudessa sekä teknologian, ympäristön ja väestörakenteen muuttuessa. Jäsenvaltioiden olisi tehostettava pyrkimyksiä, joilla parannetaan kaikkien mahdollisuuksia laadukkaaseen elinikäiseen oppimiseen, ja pantava täytäntöön aktiivisena ikääntymistä koskevia strategioita, jotka mahdollistavat pidemmät työurat.

Ääriilikkeiden väkivallanteot vuoden 2015 alkupuolella olivat karu muistutus siitä, että yhteiskuntamme ovat haavoittuvia. Koulutuksella on merkittävä tehtävä huolehtia siitä, että meidän inhimillisiä arvojamme ja kansalaisarvojamme vaalitaan ja siirretään tuleville sukupolville, edistää ajatuksen- ja sananvapautta, sosiaalista osallisuutta ja muiden kunnioittamista sekä ehkäistä ja torjua syrjintää sen kaikissa muodoissa, edistää näiden yhteisten perusarvojen opettamista ja omaksumista sekä perustan luomista entistä osallistavammalle yhteiskunnalle koulutuksen avulla – jo pienestä pitäen⁽²⁾. Koulutuksen avulla voidaan ehkäistä ja torjua köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä, edistää keskinäistä kunnioitusta ja rakentaa perusta avoimelle ja demokraattiselle yhteiskunnalle, jossa aktiivinen kansalaisuus voi toteutua.

Samanaikaisesti koulutusjärjestelmien haasteena on taata yhtäläiset mahdollisuudet päästä korkeatasoiseen koulutukseen erityisesti siten, että pyritään tavoittamaan kaikkein heikoimmassa asemassa olevat henkilöt ja saattamaan yhteen erilaisia taustoista tulevia ihmisiä, ja myös integroimalla vasta saapuneet muuttajat asianmukaisesti⁽³⁾ oppimisympäristöön, mikä edistää ylöspäin suuntautuvaa sosiaalista lähentymistä.

Tätä taustaa vasten koulutuksella edistetään merkittävästi useita EU:n strategioita ja aloitteita, kuten Eurooppa 2020 -strategiaa, nuorisotakuuta, nuorisotyöllisyysaloitetta, digitaaliset sisämarkkinat-aloitetta, Euroopan turvallisuusagendaa ja Euroopan muuttoliikeagendaa sekä Euroopan investointiohjelmaa, kunnioittaen samalla varauksetta koulutuksen järjestämiseen liittyvää jäsenvaltioiden toimivaltaa. Koulutus 2020 -yhteistyö (ET 2020) täydentää kansallisia toimia ja tukee vertaisvaihdon, keskinäisen oppimisen, näytön ja tiedon keräämisen avulla jäsenvaltioiden uudistuksien jatkamista niiden tuloksien parantamiseksi.

Koulutuksella yksilöille annetaan tiedot, taidot ja osaaminen, joiden avulla he voivat kasvaa ja vaikuttaa elämäntilanteisiinsa, koska koulutus avartaa näkökulmia, antaa ihmisille eväitä tulevaisuuteen, luo perustan aktiiviselle kansalaisuudelle ja demokraattisille arvoille sekä edistää osallisuutta, oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa.

⁽¹⁾ Komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker esitti asiakirjan Euroopan parlamentille Strasbourgissa 15. heinäkuuta 2014.

⁽²⁾ Julistus kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämisestä koulutuksen avulla, Pariisi, 17.3.2015.

⁽³⁾ Seuraava pätee aina kun tässä tekstissä viitataan muuttajiin:

Tämä ei vaikuta sovellettavassa kansainvälisessä oikeudessa, Euroopan unionin oikeudessa ja kansallisessa lainsäädännössä määriteltyyn eri muuttajaryhmien koulutukseen pääsyyn liittyvään oikeudelliseen tilanteeseen.

Komission vuoden 2015 koulutuksen seurantakatsauksesta käy ilmi, että jäljellä on vakavia haasteita:

- Koko EU:ssa 22 prosentilla 15-vuotiaista on puutteelliset taidot matematiikassa. Heikossa sosioekonomisessa asemassa olevien oppilaiden keskuudessa tämä osuus on huolestuttavat 36,6 prosenttia. Lisäksi 18 prosenttia EU:n 15-vuotiaista menestyy heikosti lukemisessa ja 17 prosentilla on puutteelliset taidot luonnontieteissä. Alisuoriutuminen näissä aineissa on 60 prosenttia yleisempää pojilla kuin tytöillä ⁽⁴⁾;
- Yksi neljästä aikuisesta Euroopassa on matalan osaamistason loukussa, joka rajoittaa pääsyä työmarkkinoille ja samaan aikaan sulkee väyliä lisäkoulutukseen. Vain 4,4 prosenttia 66 miljoonasta aikuisesta, joilla on enintään ylempään perusasteen koulutus, osallistuvat aikuiskoulutukseen ⁽⁵⁾;
- Koulunkäynnin keskeyttävien ⁽⁶⁾ osuus on tällä hetkellä 11,1 prosenttia. Vaikka Eurooppa 2020 -ohjelman yhteisen yleistavoitteen saavuttamisessa on edistytty hyvin, koko Euroopassa edelleen yli 4,4 miljoonaa nuorta keskeyttää koulunkäyntinsä. Näistä noin 60 prosenttia on joko työelämän ulkopuolella tai työttöminä, mikä tarkoittaa suurempaa sosiaalisen syrjäytymisen ja alhaisemman kansalaisosallistumisen riskiä.
- Korkeakoulututkinnon suorittaneiden ⁽⁷⁾ määrä kasvaa edelleen ja on nyt 37,9 prosenttia. Tässäkin kohden on edistytty hyvin Eurooppa 2020 -ohjelman yhteisen yleistavoitteen saavuttamisessa, mutta tutkinnon suorittaneiden työllistyvyys polkee edelleen paikallaan koko EU:ssa.

Vuonna 2014 tehdystä ET 2020:n strategisen kehyksen kattavasta väliarvioinnista, johon osallistuivat jäsenvaltiot ja keskeiset sidosryhmät ja joka on tämän raportin pohjana, voitiin tehdä kolme politiikkaa koskevaa keskeistä päätelmää:

- Koulutuksen kaikki tasot kattavan yhdenmisen kehyksen arvo vahvistui. Nykyisin oppimiskokemusten välillä on oltava joustavuutta ja läpäisyvaikutusta. Tästä syystä politiikan on oltava johdonmukaista varhaiskasvatuksesta ja peruskoulutuksesta korkea-asteen ja ammatilliseen koulutukseen ja aikuiskoulutukseen saakka, millä osaltaan vaalitaan elinikäisen oppimisen periaatetta.
- ET 2020:n neljä strategista tavoitetta (ja nykyiset EU:n vertailuarvot) pidetään voimassa, koska ne muotoiltiin kattavalla ja tulevaisuuteen suuntautuvalla tavalla ET 2020:tä koskevissa neuvoston päätelmissä vuonna 2009, ja ne tarjoavat vankan perustan ET 2020 -toimille vuoteen 2020 saakka. Poliitiikan painopistettä on kuitenkin kohdistettava uudelleen siten, että siihen sisällytetään kiireelliset talouden ja työllisyyden haasteet ja koulutuksen rooli tasapuolisuuden ja osallistavuuden edistämässä sekä yhteisten eurooppalaisten arvojen, monikulttuuristen taitojen ja aktiivisen kansalaisuuden välittämisessä.
- ET 2020:lla on merkittävä vaikutus EU:n työpaikkojen, kasvun ja investointien kokonaistrategiaan, myös eurooppalaiseen ohjausjaksoon. Tässä suhteessa voitaisiin vahvistaa näyttöpohjaa ja vastavuoroista oppimista uudistushaasteiden yhteydessä sekä tarvittaessa kehyksen maakohtaista merkitystä.

Edellä esitettyjen haasteiden ja politiikkaa koskevien johtopäätösten valossa ja jotta ET 2020 voitaisiin sovittaa paremmin yhteen EU:n poliittisen toimeksiannon ja painopisteiden kanssa, tässä yhteisessä raportissa ehdotetaan, että unionin yhteistyötä ohjataan tässä kehyksessä vuoteen 2020 saakka, eli työskentelyjakso pidennetään kolmesta vuodesta viiteen vuoteen.

2. TULEVIEN PAINOPISTEIDEN VALINNAN MÄÄRITTÄVÄT PÄÄASIALLISET HAASTEET

Tässä luvussa esitellään tilanneselvityksen perusteella ja jäsenvaltioiden väliset erot huomioon ottaen Euroopan koulutusalan tärkeimmät kehitystulokset ja haasteet, jotka ovat johtaneet uusien **painopistealojen** ja **konkreettisten kysymysten** määrittelyyn vuoteen 2020 saakka ulottuvia jatkotoimia varten.

Uudet **painopistealat** ovat:

- Relevantit ja laadukkaat tiedot, taidot ja osaaminen, joita kehitetään osana elinikäistä oppimista, keskittyen työllistävyyteen, innovointiin ja aktiiviseen kansalaisuuteen tähtääviin oppimistuloksiin
- Osallistava koulutus, tasa-arvo, oikeudenmukaisuus, syrjimättömyys ja kansalaistaitojen edistäminen

⁽⁴⁾ OECD:n PISA-tulokset 2012: Excellence through equity.

⁽⁵⁾ Aikuisten osaamistutkimus: The Survey of Adult Skills: Implications for education and training policies in Europe (2013).

⁽⁶⁾ Niiden 18–24-vuotiaiden osuus väestöstä, jotka ovat suorittaneet vain peruskoulun tai sitä vähemmän eivätkä ole enää koulutuksen piirissä.

⁽⁷⁾ Korkea-asteen koulutuksen hyväksytysti suorittaneiden 30–34-vuotiaiden osuus (Eurostat).

- Avoin ja innovatiivinen koulutus ja täysimittainen siirtyminen digitaaliseen aikakauteen
- Vahva tuki opettajille, kouluttajille, koulun johtajille ja muulle opetushenkilöstölle
- Avoimuus sekä osaamisen ja tutkintojen tunnustaminen oppimiseen liittyvän ja työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi
- Kestävä investointi, koulutusjärjestelmien laatu ja tehokkuus.

Painopistealat ja niihin liittyvät konkreettiset kysymykset on esitetty oheisessa liitteessä.

2.1 Oppimistulosten laatu ja relevanssi ovat osaamisen kehittämisessä keskeisiä

Perustietojen ja -taitojen alhainen taso Euroopassa vaikeuttaa talouden kehitystä ja rajoittaa merkittävästi henkilöiden ammatillisten, sosiaalisten ja henkilökohtaisten mahdollisuuksien toteuttamista. Työllistyvyyden, innovoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi ja pohjautuen elinikäisen oppimisen avaintaidoista vuonna 2006 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseen perustaitojen olisi kuljettava rinnan muiden avaintaitojen ja asenteiden kanssa, joita ovat luovuus, yrittäjäys ja aloitekyky, digitaaliset taidot⁽⁸⁾, vieraiden kielten osaaminen, kriittinen ajattelu, elektroninen lukutaito ja medialukutaito mukaan luettuina, sekä kasvavia aloja, kuten vihreää taloutta sekä digitaali- ja terveysalaa koskevat taidot.

Kannustaminen laadukkaisiin oppimistuloksiin koko elämänkaaren ajan. Vaikka suurin osa jäsenvaltioista on ottanut käyttöön kattavia elinikäisen oppimisen strategioita, kaikkien olisi kehitettävä niitä ja varmistettava siirtymismahdollisuudet eri koulutusmuotojen ja -tasojen välillä sekä koulutuksesta työelämään. Tämä vaatii jatkuvaa koordinoitua ja kumppanuutta eri koulutusalojen sekä oppilaitosten ja keskeisten sidosryhmien välillä.

Varhaiskasvatus on lähtökohta ja yksi tehokkaimmista keinoista kohentaa avaintaitoja, mutta siihen kohdistuu kahtalainen haaste: saatavuuden laajentaminen ja laadun parantaminen. Palveluiden tarjoaminen alle 3-vuotiaille on erityisen ongelmallista joissakin maissa. Kuten jäsenvaltioiden asiantuntijoiden edellisellä työskentelyjaksolla kehittämissä varhaiskasvatuksen laatupuitteissa ehdotetaan, keskeisiin jatkotoimiin voisi sisältyä saatavuuden parantaminen siten, että keskitytään heikommassa asemassa oleviin henkilöihin, henkilöstön ammatillinen kouluttaminen ja tehokas hallinto, opetussuunnitelmat sekä rahoitus- ja valvontajärjestelmät.

Kaikki jäsenvaltiot **ovat ottaneet käyttöön toimenpiteitä, joiden tavoitteena on koulunkäynnin keskeyttämisen vähentäminen**, mutta nämä eivät aina muodosta kokonaisvaltaisia strategioita, joita edellytettiin vuoden 2011 neuvoston suosituksessa⁽⁹⁾, tai vastaavia näyttöön perustuvia toimintalinjoja. Asian ratkaiseminen vaatii pitkäaikaista sitoutumista ja monialaista yhteistyötä, jossa keskitytään oikeanlaiseen yhdistelmään ehkäisemistoimia, varhaista puuttumista ja korjaavia toimia. Koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämistoimiin, joita toteutetaan kouluissa, olisi sisällytettävä yhteistyölähtöisiä ratkaisuja, vanhempien aktiivista osallistumista, kumppanuuksia ulkoisten sidosryhmien ja yhteisön kanssa, toimenpiteitä oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi sekä laadukasta ohjausta ja neuvontaa, joilla varmistetaan, että kullakin oppilaalla on yhdenvertaiset mahdollisuudet saada korkeatasoista koulutusta, osallistua siihen ja hyötyä siitä ja että kaikki oppijat voivat saavuttaa täyden potentiaalinsa.

Korkea-asteen koulutusjärjestelmien pitäisi edistää osaamistaloutta ja vastata yhteiskunnan tarpeisiin. Korkea-asteen koulutuksella olisi vastattava tehokkaasti muuttuvan yhteiskunnan ja työmarkkinoiden vaatimuksiin, parannettava Euroopan osaamispohjaa ja inhimillistä pääomaa sekä vahvistettava sen panosta talouskasvuun. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi korkea-asteen koulutuksella olisi varmistettava, että nykyaikaistamisessa keskitytään koulutuksen, tutkimuksen, innovoinnin ja työllisyyden väliseen yhteisvaikutukseen, luomalla yhteyksiä korkea-asteen oppilaitosten ja paikallisen ympäristön ja alueiden välille, noudattamalla innovatiivisia toimintamalleja, joilla parannetaan opetussuunnitelmien relevanssia muun muassa tieto- ja viestintätekniikan (TVT) avulla, helpottamalla siirtymistä työelämään ja tehostamalla kansainvälistä yhteistyötä. Keskeyttämisasteen alentaminen ja valmistuneiden määrän lisääminen erityisesti heikommassa asemassa olevien ryhmien keskuudessa on edelleen haaste monille jäsenvaltioille. Etusijalla on kuitenkin tarve varmistaa, että kaikki korkeakoulutuksen muodot antavat opiskelijoille relevantit ja korkeatasoiset tiedot, taidot ja osaamisen, jotka valmistavat heitä tulevalle uralle. Korkeakoulutuksen on myös autettava valmistamaan opiskelijoita aktiiviseen kansalaisuuteen, joka perustuu avoimeen asenteeseen ja kriittiseen ajatteluun, sekä tuettava itsensä kehittämistä ja toimittava kaikin tavoin tiedon välittäjänä ja tuottajana.

⁽⁸⁾ Digitaalisten taitojen oppimisessa ja hankkimisessa on kyse muustakin kuin puhtaasti tietoteknisistä taidoista, ja siihen kuuluu tietoteknisten taitojen, mukaan lukien koodaus, käyttö turvallisesti, yhteistyöperusteisesti ja luovasti.

⁽⁹⁾ Yhdistynyt kuningaskunta äänesti tätä suositusta vastaan.

Ammatillisella koulutuksella on keskeinen rooli tarvittavan osaamisen kehittämisessä. Ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden työllisyysaste on jo nyt hyvä useimmissa jäsenvaltioissa. Tämä on myös niiden toimenpiteiden ansiota, joiden tavoitteena on parantaa ammatillisen koulutuksen tuloksia, laatua ja houkuttelevuutta ja joihin ryhdyttiin kaudella 2011–2014 Bruggen julkilausumassa (2010) määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseksi Kööpenhaminan prosessin puitteissa. Lisää uudistuksia on odotettavissa 22. kesäkuuta 2015 annetussa Riian julkilausumassa määriteltyjen keskipitkän aikavälin tavoitteiden mukaisesti (ks. liite). Tarvittavan osaamisen kehittämiseen olisi pyrittävä edistämällä entistä enemmän työssä tapahtuvan oppimisen kaikkia muotoja, kuten harjoittelua, oppisopimuskoulutusta sekä harjoittelu- ja opiskelujaksoja yhdistävää koulutusta, vahvistamalla eurooppalaista oppisopimusyhteensuhteellisuutta, kehittämällä edelleen kumppanuuksia kaikkien sidosryhmien kanssa paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla ja parantamalla osaamistarpeiden ennakointia. Samanaikaisesti olisi vahvistettava ammatillisen koulutuksen opettajien, kouluttajien ja ohjaajien perus- ja täydennysvaiheen ammatillista kehittämistä esimerkiksi yritysharjoittelulla, jotta pysyttäisiin mukana alan kehityksessä.

Aikuiskoulutus osaamisen kehittämisen, uudelleen koulutuksen, aktiivisen kansalaisuuden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden pohjana. Viimeaikaisissa tutkimuksissa ⁽¹⁰⁾ on osoitettu, että aikuisilla perustaitojen tason matala, ja kun tämä yhdistyy siihen, miten globalisaatio vaikuttaa osaamistarpeisiin ja korkeaan työttömyysasteeseen, uudistetun eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman täytäntöönpanoa on vahvistettava. Painopisteisiin olisi kuuluttava tehokkaampi hallinnointi, tarjonnan ja osallistumisen huomattava lisääminen, joustavampi tarjonta, laajempi saatavuus, tarkempi seuranta ja parempi laadunvarmistus (ks. liite). Aikuiskoulutus tarjoaa hiljattain saapuneille muuttajille ja muuttajataustaisille ihmisille mahdollisuuden lisä- tai uudelleen koulutukseen ja lisää heidän mahdollisuuksiaan vakiinnuttaa paikkansa työmarkkinoilla ja integroitua yhteiskuntaan.

2.2 Koulutus on tärkeää sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, tasa-arvon, syrjimättömyyden ja kansalaistaitojen edistämiseksi

Eriarvoisuus on korkeimmillaan 30 vuoteen useimmissa Euroopan valtioissa ja OECD-maissa. Tällä on kielteinen vaikutus koulutustuloksiin, koska sosioekonominen rakenne näkyy usein koulutusjärjestelmissä. Sukupolvesta toiseen jatkuvan alhaisen koulutustason kierteen katkaisemisen on oltava siksi etusijalla. Useimmat jäsenvaltiot ovat pyrkineet helpottamaan heikommassa asemassa olevien opiskelijoiden koulutukseen pääsyä. Edelleen esiintyy kuitenkin merkittävä koulutuksellinen kuilu, ja laadukkaan koulutuksen saatavuus alkaen varhaiskasvatuksesta, on edelleen haaste monissa osissa EU:ta. Tarvitaan tehokkaita toimia, joissa huomioidaan erilaisuus sen kaikissa muodoissa ja joilla tarjotaan osallistavaa koulutusta kaikille oppijoille keskittyen heikommassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten oppijoihin, joilla on erityistarpeita, hiljattain saapuneisiin muuttajiin, muuttajataustaisiin ihmisiin ja romaneihin. Nuorisotakuu olisi otettava täysimittaisesti käyttöön (esim. työmarkkinoille sijoittuminen, oppisopimuskoulutus ja toisen mahdollisuuden tarjoava koulutus).

On puututtava koulutuksessa esiintyvään sukupuolten väliseen kuiluun, joka perustuu myös siihen, että sukupuoliteoreettia elävät edelleen, ja käsiteltävä sukupuolieroja koulutusvalinnoissa. Kiusaamista, ahdistelua ja väkivaltaa, myöskään sukupuoleen liittyvää, ei voida hyväksyä oppimisympäristössä. Oppilaitoksille sekä opettajille, kouluttajille, koulun johtajille ja muulle opetushenkilöstölle on annettava välineitä ja tukea, jotta oppijat voivat saada oppimisympäristössään kokemuksen osallisuudesta, tasa-arvosta, oikeudenmukaisuudesta, syrjimättömyydestä ja demokraattisesta kansalaisuudesta. Avoimille oppimisympäristöille, kuten julkisille kirjastoille, avoimille aikuiskoulutuskeskuksille ja avoimille yliopistoille, olisi annettava resursseja sosiaalisen osallisuuden lisäämiseksi.

Opetusministerien 17. maaliskuuta 2015 antamassa Pariisin julistuksessa vaadittiin kaikilla tasoilla toteutettavia toimia, joilla vahvistetaan koulutuksen roolia kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämiseksi, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamisessa sekä autetaan nuoria kehittymään vastuullisiksi, ennakkoluulottomiksi ja aktiivisiksi monimuotoisen ja osallisuutta edistävän yhteiskunnan jäseniksi ⁽¹¹⁾. Koulutus on syrjäytymisen ja radikalisoitumisen ehkäisyn ja torjunnan kannalta tärkeää. Julistuksen jatkotoimenpiteet ovat keskeinen painopiste uudella työjaksolla. Niitä toteutetaan yhteisen analyysin, vertaisoppimisen, kokousten ja hyvien käytäntöjen levittämisen muodossa, ja konkreettisia toimenpiteitä tuetaan Erasmus+ -ohjelman rahoituksella julistuksessa

⁽¹⁰⁾ Ks. erityisesti osana PIAAC-ohjelmaa (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) tehty OECD:n aikuisten osaamistutkimus.

⁽¹¹⁾ Epävirallinen koulutus on tärkeää edistettäessä nuorten sosiaalista ja demokraattista osallistumista. Tämä on EU:n nuorisotalan yhteistyöpuiteiden painopiste (EU:n nuorisoraportti 2015).

määriteltyjen neljän alan mukaisesti: i) sen varmistaminen, että lapset ja nuoret omaksuvat sosiaalisia taitoja, kansalaistaitoja ja monikulttuurisia taitoja, edistämällä demokraattisia arvoja ja perusoikeuksia, sosiaalista osallisuutta ja syrjimättömyyttä sekä aktiivista kansalaisuutta ii) kriittisen ajattelun ja medialukutaidon edistäminen iii) heikommassa asemassa olevien lasten ja nuorten koulutuksen edistäminen iv) kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistäminen kaikissa oppimisen muodoissa yhteistyössä muiden asianomaisten poliittikkatoimien ja sidosryhmien kanssa.

Nykyinen muuttovirtojen suuntautuminen Eurooppaan vahvistaa edellä mainittujen toimenpidealojen merkitystä. Taustaltaan erilaisten ihmisten saapuminen asettaa haasteen koulutusosalalle ja sen sidosryhmille kaikkialla Euroopassa. EU-maihin jäävien muuttajien integroituminen koulutukseen on heille ratkaiseva askel kohti sosiaalista osallisuutta, työllistävyyttä, ammatillisten mahdollisuuksien ja itsensä toteuttamista sekä aktiivista kansalaisuutta. Tässä yhteydessä ensisijaisena painopisteenä on helpottaa isäntämaan kielen tai kielten tehokasta oppimista. Lisäksi muuttajien onnistunut integrointi riippuu myös opettajien, kouluttajien, koulun johtajien ja muun opetushenkilöstön jäsenten, oppijoiden ja vanhempien kulttuurienvälisen osaamisen kehittämisestä, jotta he olisivat valmiimpia kohtaamaan monikulttuurista erilaisuutta oppimisympäristössä. Muuttoliikkeen eurooppalainen ulottuvuus korostaa sen merkitystä, että jäsenvaltioita tuetaan täysimääräisesti niiden integrointitoimissa esimerkiksi sisällyttämällä näihin toimiin yhteisen analyysin, vertaisoppimista, kokouksia ja hyvien käytäntöjen levittämistä.

2.3 Relevantti ja laadukas oppiminen edellyttää ...

Innovatiivisten opetusmenetelmien aktiivisempaa käyttöä sekä välineitä digitaalisten taitojen kehittämiseen: Koulutuksessa voidaan – kaikilla tasoilla – hyötyä sellaisten perusteellisesti testattujen innovatiivisten pedagogisten käytäntöjen ja oppimateriaalien käyttöönotosta, jotka ovat osoittautuneet konkreettisesti soveltuviksi erilaisten oppijoiden osallistavaan ja aktiiviseen oppimiseen. Useat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet aloitteista, joilla lisätään opettajien ja oppijoiden digitaalisia taitoja, ja kolmasosa on ottanut käyttöön kansallisia strategioita koulutuksen digitalisoimiseksi. Merkittäviä haasteita on kuitenkin edelleen. Yhteiskunnat ovat yhä digitaalisempia, mikä lisää digitaalisten taitojen tarvetta. Koulutuksen on vastattava tähän tarpeeseen, joka edellyttää investointeja infrastruktuuriin, organisaatiota koskevaa muutosta, digitaalisia laitteita sekä opettajien, kouluttajien, koulun johtajien ja muun opetushenkilöstön jäsenten digitaalisia taitoja samoin kuin digitaalisten (ja avointen) koulutusresurssien ja laadukkaiden opetusohjelmistojen kehittämistä. Koulutusalan olisi hyödynnettävä uuden tieto- ja viestintätekniikan kehitystä ja otettava käyttöön innovatiivisia ja aktiivisia opetusmenetelmiä, jotka pohjautuvat osallistaviin ja hankeperusteisiin menetelmiin. Avoimet oppimisympäristöt – kuten julkiset kirjastot, avoimet aikuiskoulutuskeskukset ja avoimet yliopistot – voivat edistää koulutusalojen keskinäistä yhteistyötä myös, kun kyse on heikommassa asemassa olevista oppijoista.

Vahva tuki opettajille, kouluttajille, koulun johtajille ja muille opetushenkilöstön jäsenille, jotka ovat keskeisessä asemassa oppijoiden menestyksen ja koulutuspolitiikan täytäntönnäpon varmistamisessa: Monet jäsenvaltiot ilmoittavat toimenpiteistä, joilla parannetaan opettajankoulutusta, ja painottavat, että opettajien ja kouluttajien ammatillisen perus- ja jatkokoulutuksen on oltava tarkoitukseensa sopivaa, ja sen on katettava asiasisältö, pedagogiikka ja käytäntö. Luotettavaan tutkimukseen ja käytäntöön perustuvan vahvan pedagogisen osaamisen ja pätevyyden tarjoaminen koulutuksen kaikilla tasoilla ja kaikilla aloilla työskentelevälle henkilöstölle on edelleen asetettava etusijalle. Opettajia olisi koulutettava ottamaan huomioon oppijoiden yksilölliset tarpeet ja näiden yhä moninaisempi sosiaalinen, kulttuurinen, taloudellinen ja maantieteellinen tausta, ehkäisemään koulunkäynnin keskeyttämistä ja käyttämään innovatiivisia opetusmenetelmiä ja tieto- ja viestintätekniikan välineitä parhaalla mahdollisella tavalla, ja heidän olisi saatava uransa alussa perehdyttämistukea.

Henkilöstöpula heikentää yhä enemmän laadukasta opetusta monissa maissa, ja kiinnostus opettajan uraan on laskussa. Siksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteitä opettajan ammatin houkuttelevuuden lisäämiseksi ja aseman parantamiseksi ⁽¹²⁾. Tarvitaan kattavia pitkän aikavälin politiikkatoimia, joilla varmistetaan, että valitaan pätevimmat hakijat, joilla on erilaiset taustat ja erilaista kokemusta, ja että opettajilla on houkuttelevia mahdollisuuksia urakehitykseen myös siksi, että ammatin vahvaa sukupuolisidonnaista painotusta saataisiin tasattua.

Oppimiseen liittyvän liikkuvuuden helpottaminen kaikilla tasoilla: Ensimmäinen liikkuvuuden tulostaulu (2014), joka laadittiin vuonna 2011 annetun oppimiseen liittyvää liikkuvuutta koskevan neuvoston suosituksen jatkotoimena, osoittaa, että oppimiseen liittyvä liikkuvuus vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä, ja tiedon, opiskelijoiden tuen ja opintosuoritusten tunnustamisen osalta esiintyy yhä merkittäviä esteitä. Avoimuutta, laadunvarmistusta sekä osaamisen ja tutkintojen validointia ja tunnustamista koskevia toimia on seurattava ja jatkettava. Liikkuvuutta koskevaa näyttöön perustuvaa seurantaa varten tarvitaan parempaa tietoa.

Korkea-asteen ja ammatillisen koulutuksen kansainvälistymisen tukeminen on jatkossakin etusijalla. Tähän voisi sisältyä maailman muiden alueiden kanssa tehtävä poliittinen yhteistyö, joka koskee laadunvarmistusta ja oppimistulosten edistämistä, strategisten kumppanuuksien ja yhteisten kurssien kehittämistä, opiskelijoiden, henkilöstön ja tutkijoiden liikkuvuuden edistämistä sekä työtä EU:n ulkopuolella hankittujen tutkintojen hyödyntämisen helpottamiseksi.

⁽¹²⁾ Ks. tutkimus poliittisista toimista opettajan ammatin houkuttelevuuden parantamiseksi, Euroopan komissio (2013).

EU:n tutkintojen avoimuutta ja tunnustamista koskevien välineiden vahvistaminen ja yksinkertaistaminen sekä niiden välisen synergian lisääminen: Tutkintojen avoimuutta ja tunnustamista koskevat välineet ovat välttämättömiä liikkuvuuden, työllistävyyden ja elinikäisen oppimisen kannalta. Joitakin niistä, esimerkiksi Europassia, käytetään laajasti. Useimmat jäsenvaltiot ovat laatineet avoimuuden lisäämiseksi kansallisia tutkintojen viitekehyksiä (NQF), jotka vastaavat eurooppalaista tutkintojen viitekehystä (EQF). Useat jäsenvaltiot ovat panneet täytäntöön ammatillisen koulutuksen opintosuoritusten eurooppalaisen siirtojärjestelmän (ECVET), ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen (EQAVET) ja eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintokehyksen (QF-EHEA).

Lisätoimilla olisi edistettävä epävirallisen ja arkioppimisen validoimista sekä helpotettava tutkintojen avoimuutta ja vertailtavuutta kaikkialla Euroopassa. Vasta tulleiden muuttajien kohdalla olemassa olevat avoimuusvälineet voisivat lisäksi parantaa EU:n ulkopuolella hankittujen tutkintojen tuntemusta EU:ssa ja päinvastoin. Asianmukaisella tunnustamisella ja validoinnilla voidaan tukea avointen ja innovatiivisten opetusmenetelmien, mukaan lukien digitaalitekniologiaa hyödyntävät menetelmät, käyttöönottoa.

Jatkotoimissa olisi myös keskityttävä EQF- ja NQF-viitekehysten tehokkaampaan toimeenpanoon sekä EQF:n kehittämiseen edelleen tutkintojen avoimuuden ja vertailtavuuden lisäämiseksi. EQF- ja NQF-viitekehysten hyödyntäminen voi tukea nykyisiä tunnustamiskäytäntöjä ja näin helpottaa tunnustamisprosessia.

Saavutettavuuden varmistamiseksi erityistä huomiota olisi alustavan vaikutusarvioinnin jälkeen kiinnitettävä myös EU:n nykyisten suurelle yleisölle tarkoitettujen välineiden, kuten osaamiseen ja tutkintoihin liittyvien välineiden, portaalien ja muiden palvelujen, yksinkertaistamiseen ja järjeistämiseen.

Investointivajeen täyttäminen: Tehokas investoiminen laadukkaaseen koulutukseen on kestävä kasvun lähde. Kriisistä lähtien julkiset määrärahat ovat kuitenkin olleet tiukassa, ja useat jäsenvaltiot ovat leikanneet reaaliääräisiä koulutusmenojaan. Tämä viittaa siihen, että jäsenvaltioita on tuettava sellaisten uudistusten suunnittelussa, joilla tarjotaan laadukasta koulutusta tehokkaammin, laajassa yhteiskunnallisessa kontekstissa. Euroopan investointiohjelma, Erasmus+, Euroopan rakenne- ja investointirahastot, muun muassa nuorisotyöllisyysaloite ja Horisontti 2020, voivat auttaa edistämään investointeja ja tukemaan ET 2020:n politiikan painopisteitä sekä varmistamaan samalla vahvat yhteydet toimintalinjoihin.

3. HALLINTOTAPA JA TYÖSKENTELYMENETELMÄT

Vuoden 2012 yhteisen raportin jälkeen ET 2020:n hallinto on parantunut erityisesti, koska on vahvistettu näytön keräämistä (koulutuksen seurantakatsaus) sekä työryhmien toiminnallista luonnetta ja kehitetty keskeisten sidosryhmien välisen säännöllisen vaihdon foorumeja, kuten koulutus- ja nuorisofoorumi. Tilanneselvitys osoittaa, että seuraavaa työjaksoa koskevasta lähestymistavasta ollaan yksimielisiä seuraavissa kohdin:

- **Vahva analyttinen näyttö ja edistymisen seuranta** ovat välttämättömiä ET 2020 -kehiksen tehokkuudelle, ja niistä huolehditaan yhteistyössä Eurostatin, Eurydice-verkon, Cedefopin, OECD:n ja muiden järjestöjen kanssa.
- **Raportoinnin** selkeyttäminen ja **järjeistäminen** ET 2020 -kehiksessä on ensisijaista, ja sitä tuetaan pidentämällä työjakso viiteen vuoteen. Analyttisiä, päivitettyjä faktoja ja lukuja hyödynnetään optimaalisesti esimerkiksi Eurydice-verkon ja Cedefopin (ReferNet) kautta. Lisäksi koulutuksen seurantakatsauksen maakohtaisissa luvuissa otetaan huomioon myös päivitetty kansalliset tiedot, jos ne ovat menetelmällisesti luotettavia.
- **Tiiviimmät yhteydet koulutuksen, yritysten ja tutkimuksen välillä sekä työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan osallistuminen** vahvistavat ET 2020:n vaikutusta ja koulutusjärjestelmien merkitystä Euroopan innovointivalmiuksien lisäämisessä. Horisontti 2020 -ohjelmaan kuuluvat osaamisyhteenliittymät, Erasmus+ -ohjelman alakohtaiset taitoyhteenliittymät, Marie Skłodowska-Curie -toimet sekä Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti ovat tässä suhteessa suunnannäyttäjiä. Osallistumista sidosryhmiin edistetään myös koulutus- ja nuorisofoorumin, Euroopan korkeakoulu- ja yritysfoorumin, ammatillisen koulutuksen ja yritys-elämän foorumin sekä aihekohtaisten foorumien välityksellä jäsenvaltioissa. Yhteistyötä Euroopan kansalaisyhteiskunnan ja Euroopan tason työmarkkinaosapuolten kanssa jatketaan, jotta niiden asiantuntemusta ja niiden tarjoamia vaikutusmahdollisuuksia voidaan hyödyntää optimaalisesti.

ET 2020 -välineet ovat osoittautuneet toimiviksi, mutta niiden vaikutus ei ole aina ollut tehokasta kansallisella tasolla, mikä johtuu toimintojen synkronoinnin puutteesta ja riittämättömästä tietojen levittämisestä sekä siitä, että kansallisella tasolla ollaan huonosti perillä tulosten käyttökelpoisuudesta. ET 2020 -välineitä vahvistetaan:

- Komissio valmistelee yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa (mukaan lukien neuvoston kolme peräkkäistä puheenjohtaja-valtiota) ET 2020 -toimintojen avoimuuden ja johdonmukaisuuden parantamiseksi **ET 2020:n alustavan, säännöllisesti päivitettävän työsuunnitelman**. Se antaa selkeän yleiskuvan keskeisistä toiminnoista ja vertaisoppimis-tapahtumista, joita on suunniteltu johtavien virkamiesten epävirallisia kokouksia varten (perus-, ammatillisesta ja korkea-asteen koulutuksesta vastuussa olevien johtajien kokoukset (pääjohtajien kokoukset) sekä koulutusta käsittelevän korkean tason ryhmän kokoukset, ET 2020 -työryhmät, EQF:ää käsittelevä neuvoa-antava ryhmä sekä indikaattoreja ja vertailuarvoja käsittelevä pysyvä työryhmä).
- Vuodesta 2016 lähtien liitteessä lueteltuja ET 2020:n **konkreettisia kysymyksiä** käsittelevät uuden sukupolven **työryhmät** ⁽¹³⁾. Komissio ehdottaa niille toimeksiantoa, jota mukautetaan jäsenvaltioiden erityisesti koulutuskomitean kautta esittämien huomautusten perusteella. Ryhmät raportoivat säännöllisesti asianomaisille johtavien virkamiesten epävirallisille ryhmille (pääjohtajien kokoukset ja koulutusta käsittelevä korkean tason ryhmä), jotka antavat ohjausta, sekä koulutuskomitealle, joka välittää asiaankuuluvat tulokset neuvostolle. Innovatiivisia työmenetelmiä edistetään ja ryhmien tuloksia levitetään paremmin, jotta tiedonjako olisi tehokasta ja jatkotoimenpiteet helpompia toteuttaa.
- **ET 2020:n vertaisoppimisen toimintoja**, joita toteutetaan yleensä työryhmissä, vahvistetaan, ja niiden avulla samanlaisten poliittisten haasteiden edessä olevat jäsenvaltiot voivat työskennellä ryhmittäin. Yhteisen raportin 2012 täytäntöönpanon puitteissa vapaaehtoiselta pohjalta järjestetyt, maakohtaisiin haasteisiin keskittyvät **vertaisarvioinnit** ovat osoittautuneet hyödyllisiksi pääjohtajien epävirallisten tapaamisten yhteydessä, mutta ne vaativat enemmän valmistelua ja interaktiivista vuoropuhelua. Räättälöityä **vertaisneuvontaa** voidaan myös käyttää tukemaan tiettyä kansallista uudistusohjelmaa ⁽¹⁴⁾.
- **Hyvien toimintatapojen** ja saatujen kokemusten **levittämistä**, käyttäen tapauksen mukaan kansainvälistä näyttöä, edistetään teematapahtumilla, politiikkaoppimiseen liittyvällä kokemustenvaihdolla ja kaikenlaisilla koulutuksessa hyvin toimiviin toimenpiteisiin liittyvillä tietämyksen siirron ja vaihdon järjestelyillä. Sen helpottamiseksi, että koulutusalan sidosryhmät omaksuisivat tehokkaasti tiettyjä keskeisiä ET 2020:n tuloksia, erityistä huomiota kiinnitetään olennaisten viestien levittämiseen EU:n virallisilla kielillä silloin, kun resurssit sen mahdollistavat. Lisäksi viestien levittämistä koskevat järjestelyt sisällytetään ET 2020 -työryhmien toimeksiantoihin, ja ne otetaan huomioon säännöllisesti päivitettävässä työsuunnitelmassa.
- **Koulutuksen seurantakatsausta**, joka tehdään samanaikaisesti eurooppalaisen ohjausjakson kanssa ja joka tarjoaa ajantasaista aihe- ja maakohtaista näyttöä, hyödynnetään järjestelmällisesti sekä neuvoston että Euroopan parlamentin poliittisten keskustelujen pohjana käsiteltäessä koulutuksen haasteita ja uudistuksia.
- **Erasmus+ -ohjelman** mahdollisuuksia lisätä ET 2020:n välineiden vaikutusta hyödynnetään perusteellisesti, mukaan lukien politiikkakokeilujen valmistelun vakiinnuttaminen työryhmien tehtäväksi ja huippuhankkeista kerätyn näytön käyttö.
- Vuoden 2012 yhteisen raportin jatkotoimena on otettu myönteisiä askeleita työllisyyskomitean kanssa koulutuskysymyksissä tehtävän yhteistyön edistämiseksi. Vielä on kuitenkin mahdollista tutkia tapoja tämän suhteen parantamiseksi ja jäsentämiseksi esimerkiksi kannustamalla käymään lisää näyttöön perustuvaa keskustelua inhimilliseen pääomaan liittyvistä kysymyksistä TSTK-neuvoston 9. maaliskuuta 2015 antamien päätelmien mukaisesti.
- Yhteistyön lisääminen niin koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvoston kuin muidenkin neuvoston kokoonpanojen kanssa.

⁽¹³⁾ Nämä työryhmät, jotka komissio alun perin perusti Koulutus 2010 -työohjelman yhteydessä koulutusalan avoimen koordinoituneen toimintamallin täytäntöön panemiseksi, tarjoavat foorumin tämän alan parhaiden käytäntöjen vaihtamiselle. Niissä jäsenvaltioiden asiantuntijat kokoontuvat yhteen vapaaehtoiselta pohjalta.

⁽¹⁴⁾ Vertaisneuvonta on väline, joka kokoaa yhteen vapaaehtoiselta ja avoimelta pohjalta pienimuotoisen kokoonpanon samalla alalla työskenteleviä henkilöitä kansallisista hallinnoista antamaan tukea maalle, jossa on käynnissä toimintapolitiikan huomattava kehittämisprosessi. Sen on tarkoitus ulottua pelkkää tiedonjakoa pidemmälle ja tarjota foorumi ratkaisujen löytämiseksi kansallisiin haasteisiin osallistumiseen kannustavassa työpajassa.

LIITE

EUROOPPALAISEN KOULUTUSYHTEISTYÖN PAINOPISTEALAT

Väliarvioinnissa vahvistettiin, että seuraavat neljä ET 2020:n **strategista tavoitetta**, jotka neuvosto asetti vuonna 2009, ovat relevantteja:

1. tehdään elinikäisestä oppimisesta ja liikkuvuudesta todellisuutta
2. parannetaan koulutuksen laatua ja tehokkuutta
3. edistetään tasapuolisuutta, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja aktiivista kansalaisuutta
4. edistetään luovuutta, innovointia ja yrittäjyyttä kaikilla koulutusasteilla.

Näiden strategisten tavoitteiden tilanneselvityksessä korostettiin jäsenvaltioiden yhteistä tavoitetta tehostaa nykyisiä toiminnan painopistealoja. Jäljempänä olevassa taulukossa ehdotetaan *painopistealojen* vähentämistä 13:sta kuuteen, joista kukin voi edistää yhtä tai useampaa strategista tavoitetta, vuoteen 2020 ulottuvalla ajanjaksolla täysin johdonmukaisesti EU:n yleisten poliittisten painopisteiden kanssa ja niitä edistään.

Taulukon painopistealat on jäsennelty *konkreettisiksi kysymyksiksi*. Tällä vastataan neuvoston pyyntöön esittää aiheet konkreettisemmin tulevaa toimintaa varten. Näitä aloja seurataan ET 2020:n työmenetelmillä ja sen välineillä; ne i) ovat jäsenvaltioille yhteisiä haasteita ja ii) niihin puuttumisesta unionin tasolla saadaan lisäarvoa. Nämä *konkreettiset kysymykset* muodostavat seuraavan sukupolven ET 2020 -työryhmien toimeksiantojen pohjan.

Jäsenvaltiot valitsevat omien painopistealojensa mukaisesti ne alat ja kysymykset, joihin ne haluavat osallistua yhteistyön puitteissa.

Painopistealat	Konkreettiset kysymykset
1 Relevantit ja laadukkaat tiedot, taidot ja osaaminen, joita kehitetään osana elinikäistä oppimista, keskittyen työllistävyyteen, innovointiin, aktiiviseen kansalaisuuteen ja hyvinvointiin tähtääviin oppimistuloksiin	i. Kohdennettujen poliitikkojen tehostaminen perustaidoissa, joihin kuuluu kieli- ja lukutaito, matematiikka, luonnontieteet ja digitaalinen lukutaito, heikosti suoriutuvien osuuden vähentämiseksi kaikkialla Euroopassa ii. Laaja-alaisen ja avaintaitojen kehittämisen vahvistaminen elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevan viitekehyksen mukaisesti ja erityisesti digitaalisten taitojen, yrittäjyyttä koskevien valmiuksien ja kielellisen taidon vahvistaminen iii. Sellaisten elinikäistä oppimista koskevien strategioiden uudelleenkäynnistäminen ja jatkaminen, joilla vastataan siirtymävaiheisiin koulutuksessa ja joilla edistetään laadukkaan ohjauksen avulla siirtymistä ammatilliseen koulutukseen, korkea-asteen koulutukseen ja aikuiskoulutukseen sekä siirtymistä niiden välillä, mukaan lukien epävirallinen ja arkioppiminen sekä siirtyminen koulutuksesta työelämään iv. Laadukkaan ja edullisen varhaiskasvatuksen yleisen ja tasapuolisen saatavuuden edistäminen erityisesti heikommassa asemassa olevien osalta ja tämän alan laatu- ja eiteenpääntien vieminen v. Koulunkäynnin keskeyttämisen vähentäminen tukemalla kouluissa toteutettavia strategioita, jotka perustuvat osallistavaan oppijakeskeiseen näkemys koulutuksesta ja toisen mahdollisuuden antamiseen, korostamalla tehokasta opiskeluympäristöä ja opetusmenetelmiä vi. Korkea-asteen koulutuksen työmarkkinarelevanssin ja yhteiskunnallisen merkityksen edistäminen muun muassa siten, että hankitaan paremmin tietoa työmarkkinoiden tarpeista ja tuloksista ja ennakoita ne paremmin, esimerkiksi seuraamalla vastavalmistuneiden urakehitystä, kannustamalla opetussuunnitelmien kehittämiseen, työpaikalla tapahtuvan oppimisen lisäämiseen sekä laitosten ja työnantajien välisen yhteistyön tehostamiseen

Painopistealat	Konkreettiset kysymykset
	vii. Riian julkilausumassa määriteltyjen keskipitkän aikavälin tavoitteiden (ks. liite 2) täytäntöönpano ammattillisessa koulutuksessa (ks. yksityiskohdat tekstin lopussa) ja eurooppalaisen oppisopimusyhteenliittymän vahvistaminen sekä työmarkkinoiden osaamistarpeiden ennakoinnin parantaminen viii. Uudistetun eurooppalaisen aikuiskoulutusohjelman täytäntöönpano (ks. yksityiskohdat tekstin lopussa)
2 Osallistava koulutus, tasa-arvo, oikeudenmukaisuus, syrjimättömyys ja kansalais-taitojen edistäminen	i. Oppijoiden yhä suurempaan moninaisuuteen vastaaminen ja laadukkaaseen ja osallistavaan yleiseen koulutukseen pääsyn varmistaminen kaikille oppijoille, myös heikommassa asemassa oleville ryhmille, kuten erityistarpeille oppijoille, hiljattain saapuneille muuttajille, muuttajataustaisille ja romaneille, sekä syrjinnän, rasmin, segregaaion, kiusaamisen (ml. verkkokiusaamisen), väkivallan ja stereotyypioiden torjuminen ii. Koulutuksessa esiintyvään sukupuolten väliseen kuiluun sekä naisten ja miesten epätasa-arvoisiin mahdollisuuksiin puuttuminen sekä sukupuolten välisen tasapainon edistäminen koulutusvalinnoissa iii. Opiskelu- ja työskentelykielen tai -kielten tehokkaan omaksumisen helpottaminen muuttajien keskuudessa virallisen ja epävirallisen oppimisen avulla iv. Kansalaisvaikuttamisen, kulttuurienvälisten ja sosiaalisten taitojen, keskinäisen yhteisymmärryksen ja kunnioituksen sekä itselle kuuluvien demokraattisten arvojen ja perusoikeuksien tiedostamisen edistäminen kaikilla koulutuksen tasoilla v. Kriittisen ajattelun sekä verkko- ja medialukutaitojen edistäminen
3 Avoin ja innovatiivinen koulutus ja täysimittainen siirtyminen digitaaliseen aikakauden	i. Innovatiivisten ja aktiivisten opetusmenetelmien, kuten tieteidenvälisten opetus- ja yhteistyömenetelmien potentiaalin tarkempi kartoittaminen, millä edistetään asianmukaisen ja korkean tason osaamisen kehittämistä ja samalla edistetään esimerkiksi heikommassa asemassa olevien ja vammaisten oppijoiden osallistavaa koulutusta ii. Yhteistyön edistäminen kannustamalla oppijoiden, opettajien, kouluttajien, koulun johtajien ja muiden opetushenkilöstön jäsenten, vanhempien ja laajemman paikallisyhteisön, kuten kansalaisyhteiskunnan, työmarkkinaosapuolten ja yritysten osallistumista iii. Synergian lisääminen koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan välillä kestävä kasvun näkökulmasta ja korkeakoulujen kehityksen perusteella keskittyen entistä enemmän ammatilliseen koulutukseen ja peruskouluihin iv. Tieto- ja viestintätekniikan käytön edistäminen, jotta koulutuksen laatua ja tarkoituksenmukaisuutta voidaan parantaa kaikilla tasoilla v. Avointen ja digitaalisten koulutusresurssien sekä opetusmenetelmien saatavuuden ja laadun tehostaminen kaikilla koulutustasoilla yhteistyössä Euroopan avoimen lähdekoodin yhteisöjen kanssa vi. Digitaalisten taitojen kehittämiseen vastaaminen kaikilla oppimisen tasoilla, myös epävirallisessa ja arkioppimisessa, vastauksena digitaaliseen valankumoukseen
4 Vahva tuki opettajille, kouluttajille, koulun johtajille ja muulle opetushenkilöstölle	i. Parhaiden ja sopivimpien opettajan ammattiin hakevien rekrytoinnin, valinnan ja perehdyttämisen vahvistaminen ii. Opettajan ammatin houkuttelevuuden lisääminen ja aseman parantaminen

Painopistealat	Konkreettiset kysymykset
	iii. Peruskoulutuksen ja jatkuvan ammatillisen kehittämisen tukeminen kaikilla tasoilla, jotta voidaan käsitellä erityisesti oppijoiden lisääntyntä moninaisuutta, koulunkäynnin keskeyttämistä, työhön perustuvaa oppimista, digitaalisia taitoja ja innovatiivisia opetusmenetelmiä, mukaan lukien EU:n välineet, kuten eTwinning, School Education Gateway -portaali ja aikuiskoulutuksen eurooppalainen foorumi (EPALE) iv. Opetustyön huipputaustamisen tukeminen kaikilla tasoilla opettajankoulutusohjelmien suunnittelussa ja oppivassa organisaatiossa ja kannustinjärjestelmissä sekä opettajankoulutuksen laadun uusien arviointitapojen tutkiminen
5 Avoimuus sekä osaamisen ja tutkintojen tunnustaminen oppimiseen liittyvän ja työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi	i. Osaamisen ja/tai tutkintojen, mukaan lukien digitaalisten sekä verkko- ja avointen oppimisresurssien avulla hankittu osaaminen sekä epävirallinen ja arkioppiminen, avoimuuden, laadunvarmistuksen, validoinnin ja tätä kautta myös tunnustamisen edistäminen ii. Sellaisten avoimuuteen, dokumentointiin, validointiin ja tunnistamiseen liittyvien välineiden yksinkertaistaminen ja järjeistämisen, joilla pyritään tavoittamaan suoraan opiskelijat, työntekijät ja työnantajat, sekä EQF- ja NQF-viitekehysten täytäntöönpanon jatkaminen iii. Oppilaiden, oppisopimuskoulutettavien, opiskelijoiden, opettajien, opetushenkilöstön jäsenten ja tutkijoiden liikkuvuuden edistäminen iv. Strategisten kumppanuuksien ja yhteisten kurssien kehittäminen erityisesti lisäämällä korkea-asteen ja ammatillisen koulutuksen kansainvälistymistä
6 Kestävä investointi, koulutusjärjestelmien laatu ja tehokkuus	i. Euroopan investointiohjelman käyttömahdollisuuksien tutkiminen koulutuksen alalla muun muassa edistämällä rahoitusmalleja, joilla houkutellessa yksityisiä toimijoita ja pääomaa ii. Jäsenvaltioiden kannustaminen käyttämään näyttöön perustuvaa päätöksentekoa, myös arvioimalla koulutusjärjestelmiä, niiden seurattavissa toimintalinjoja ja suunnitelmassa uudistuksia, joilla tarjotaan laadukasta koulutusta tehokkaammin iii. Kannustaminen innovatiivisiin tapoihin varmistaa koulutukseen tehtävät kestävät investoinnit, tulospohjaisen rahoituksen ja kustannustenjaon muotojen tarkasteleminen tarvittaessa

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN JA AIKUISKOULUTUKSEN ERITYISET PAINOPISTEET VUOTEEN 2020 SAAKKA

Ammatillisen koulutuksen alakohtaisissa ohjelmissa (Kööpenhaminan ja Bruggen prosessi) ja aikuiskoulutusohjelmassa vaaditaan tavoitteiden ja painopisteiden tarkempaa määrittelyä (ja niiden hyväksymistä tässä yhteisessä raportissa) vuoteen 2020 saakka.

I AMMATILLINEN KOULUTUS

22. kesäkuuta 2015 annetussa Riian julkilausumassa ehdotettiin seuraavia keskipitkän aikavälin tavoitteita ⁽¹⁾ ammatillisen koulutuksen alalla kaudella 2015–2020:

- **Työssä tapahtuvan oppimisen** kaikkien muotojen, erityisesti oppisopimuskoulutuksen, edistäminen ottamalla mukaan työmarkkinaosapuolet, yritykset, kauppakamarit ja ammatillisen koulutuksen tarjoajat, sekä tukemalla innovointia ja yrittäjyyttä.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/2015-riga-conclusions_en.pdf

- Ammatillisen koulutuksen **laadunvarmistusmenetelmien** kehittäminen edelleen EQAVET ⁽²⁾-suosituksen mukaisesti ja, osana laadunvarmistusjärjestelmiä, jatkuvien **tieto- ja palautejärjestelmien luominen ammatillisen perus- (I-VET) ja jatkokoulutuksen (C-VET) ⁽³⁾ järjestelmiin oppimistuloksien perusteella.**
- **Ammatillisen koulutuksen saatavuuden parantaminen ja kaikille varmistettavat tutkinnot** joustavammilla ja helpopääsyisemmillä järjestelmillä erityisesti tarjoamalla tehokkaita ja yhdenmukaisia neuvontapalveluja sekä varmistamalla epävirallisen ja arkioppimisen validointimahdollisuudet.
- **Avaintaitojen** vahvistaminen edelleen ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmissa ja parempien mahdollisuuksien tarjoaminen näiden taitojen hankkimiseksi tai kehittämiseksi ammatillisen perus- tai jatkokoulutuksen avulla.
- Systemaattisten lähestymistapojen käyttöönotto sekä mahdollisuuksien tarjoaminen **ammattillisen koulutuksen opettajien, kouluttajien ja ohjaajien perus- ja täydennysvaiheen ammatilliseen kehittämiseen** koulussa ja työpaikalla.

II AIKUISKOULUTUS

Uudistetussa eurooppalaisessa aikuiskoulutusohjelmassa ⁽⁴⁾, jonka neuvosto hyväksyi vuonna 2011, esitettiin useita painopistealoja kaudelle 2012–2014, mutta ne asetettiin pidemmän aikavälin perspektiiviin johdonmukaisessa suhteessa ET 2020:n neljään strategiseen tavoitteeseen. Erityiset tavoitteet, joihin jäsenvaltioiden olisi Euroopan komission tukemana keskityttävä vuoteen 2020 saakka aikuiskoulutusohjelman pitkän aikavälin vision saavuttamiseksi, ovat seuraavat:

- **Hallinto:** aikuiskoulutuksen johdonmukaisuuden varmistaminen muiden politiikanalojen kanssa, koordinoinnin, tehokkuuden sekä yhteiskunnan, talouden ja ympäristön tarpeisiin sovittamisen parantaminen; niin julkisten kuin yksityistenkin investointien lisääminen tarvittaessa.
- **Tarjonta ja osallistuminen:** korkealaatuisen aikuiskoulutuksen tarjoamisen lisääminen huomattavasti, mukaan lukien erityisesti luku- ja laskutaidon sekä digitaalisten taitojen opetus, ja osallistumisen lisääminen tehokkailla opiskelijoiden tavoittamista, ohjausta ja motivaatiota koskevilla strategioilla, jotka kohdistuvat niitä eniten tarvitseviin ryhmiin.
- **Joustavuus ja saatavuus:** saatavuuden laajentaminen lisäämällä työpaikalla tapahtuvan oppimisen käyttömahdollisuuksia ja hyödyntämällä tehokkaasti tieto- ja viestintätekniikkaa; vähän koulutettujen aikuisten taitojen arviointinettelyjen käyttöönotto ja riittävien uusien mahdollisuuksien tarjoaminen niille, joilla ei ole EQF-viitekehyksen tason 4 tutkintoa, jotta he voivat saada EQF:n mukaisen tunnustetun tutkinnon.
- **Laatu:** laadunvarmistuksen parantaminen, mukaan lukien seuranta ja vaikutusten arviointi, aikuiskouluttajien perus- ja täydennyskoulutuksen parantaminen ja koulutustarpeiden kartoittaminen, jotta tarjontaa voidaan kohdentaa ja suunnitella tehokkaasti.

⁽²⁾ EUVL C 155, 8.7.2009.

⁽³⁾ EUVL C 324, 1.12.2010, s. 5.

⁽⁴⁾ EUVL C 372, 20.12.2011, s. 1.

Neuvoston päätelmät koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämisestä ja menestyksellisen koulunkäynnin edistämisestä

(2015/C 417/05)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

OTTAA HUOMIOON

- koulutusalan Eurooppa 2020 -tavoitteen vähentää koulunkäynnin keskeyttäjien keskimääräistä osuutta EU:ssa ⁽¹⁾ alle 10 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä ⁽²⁾;
- eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista (ET 2020) 12. toukokuuta 2009 annetut neuvoston päätelmät ⁽³⁾;
- neuvoston ja komission vuoden 2015 yhteisen raportin eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden täytäntöönpanosta ⁽⁴⁾,

SEKÄ OTTAA HUOMIOON

- elinikäisen oppimisen avaintaidoista 18. joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksen ⁽⁵⁾;
- koulutuksen sosiaalisesta ulottuvuudesta 11. toukokuuta 2010 annetut neuvoston päätelmät ⁽⁶⁾;
- neuvoston päätelmät varhaiskasvatuksesta: varhaiskasvatuksella parhaat mahdolliset lähtökohdat lasten tulevaisuudelle ⁽⁷⁾;
- koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävistä politiikoista vuonna 2011 annetun neuvoston suosituksen ⁽⁸⁾ ja erityisesti sen liitteenä olevat poliittiset puitteet ja sen sisältämän kehotuksen varmistaa, että jäsenvaltioilla on käytössään vuoden 2012 loppuun mennessä koulunkäynnin keskeyttämistä koskevia kokonaisvaltaisia toimintapolitiikkoja, joihin sisältyy ehkäiseviä, interventio- ja kompensatiotoimenpiteitä;
- koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämisestä 1. joulukuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman ⁽⁹⁾;
- nuorisotakuun perustamisesta 22. huhtikuuta 2013 annetun neuvoston suosituksen ⁽¹⁰⁾;
- kansalaisuuden sekä vapauden, suvaitsevaisuuden ja syrjimättömyyden yhteisten arvojen edistämisestä koulutuksen avulla 17. maaliskuuta 2015 annetun Pariisin julistuksen,

SEKÄ OTTAA VIELÄ HUOMIOON

- puheenjohtajavaltio Luxemburgin Luxemburgissa 9. ja 10. heinäkuuta 2015 järjestämän symposiumin *Staying on Track – tackling early school leaving and promoting success in school*, johon kokoontui eri puolilta EU:ta toimintapolitiikan suunnittelun ja tutkimuksen alan sekä käytännön edustajia keskustelemaan tästä tärkeästä aiheesta;
- puheenjohtajavaltio Luxemburgin Luxemburgissa 10. ja 11. syyskuuta 2015 järjestämän konferenssin *Diversity and Multilingualism in Early Childhood Education and Care*;
- koulunkäynnin keskeyttämistä tarkastelevan aihekohtaisen ET 2020 -työryhmän loppuraportin 2013 ja koulutuspolitiikkaa käsittelevän työryhmän vuoden 2015 poliittiset viestit;
- aihekohtaisen ET 2020 -työryhmän loppuraportin 2014 varhaiskasvatuksesta, jossa ehdotetaan keskeisiä periaatteita tämän alan laatupuitteita varten;

⁽¹⁾ Niiden 18–24-vuotiaiden osuus, joilla on vain ylemmän perustasteen koulutus tai vähemmän ja jotka eivät ole enää missään koulutuksessa (Eurostat/työvoimatutkimus).

⁽²⁾ EUCO 13/10, liite I, neljäs luetelmakohta (s. 12).

⁽³⁾ EUVL C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁽⁴⁾ Ks. tämän virallisen lehden sivu 25.

⁽⁵⁾ EUVL L 394, 30.12.2006, s. 10–18.

⁽⁶⁾ EUVL C 135, 26.5.2010, s. 2.

⁽⁷⁾ EUVL C 175, 15.6.2011, s. 8.

⁽⁸⁾ EUVL C 191, 1.7.2011, s. 1.

⁽⁹⁾ EUVL C 165 E, 11.6.2013, s. 7.

⁽¹⁰⁾ EUVL C 120, 26.4.2013, s. 1.

KATSOO SEURAAVAA:

Nyt, kun sekä Eurooppa 2020 -strategian että eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) toteutus on puolivälissä ja on kulunut neljä vuotta siitä, kun neuvosto antoi suosituksen koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävistä politiikoista ⁽¹⁾, on aika arvioida tähänastista edistymistä, jotta koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä voitaisiin tarkastella uudelleen, vakiinnuttaa ja parantaa sekä edistää kaikkien menestyksekkästä koulunkäyntiä.

Sen jälkeen, kun neuvoston suositus annettiin vuonna 2011, monia aiempia koulunkäynnin keskeyttämistä koskevia havaintoja on tarkennettu ja täydennetty jäsenvaltioiden välisen vertaisoppimisen ja hyvien käytäntöjen vaihtamisen avulla, jatkamalla asiaa koskevaa tutkimusta ja analysoimalla yksityiskohtaisesti kansallisella tasolla hyväksytyjä toiminta-politiikkoja. Koulunkäynnin keskeyttäviä koskeva Eurooppa 2020 -strategian yleistavoite on auttanut pitämään tämän aiheen esillä kansallisissa toimintapolitiikoissa ja on osaltaan edistänyt koulutusuudistuksia.

Vaikka viime vuosina onkin vakaasti edistytty koulunkäynnin keskeyttävien määrien vähentämisessä, liian monet oppilaat jättävät yhä koulutuksen ennenaikaisesti kesken ⁽²⁾. Jäsenvaltioiden välillä ja sisällä on valtavia eroja, ja monissa maissa ei edelleenkään ole vuoden 2011 neuvoston suosituksessa mainittuja kattavia strategioita.

Tästä syystä EU ja jäsenvaltiot tiedostavat, että on aktiivisesti jatkettava pyrkimyksiä päästä Eurooppa 2020 -tavoitteeseen ja mikäli mahdollista jopa ylittää se.

KOROSTAA SEURAAVAA:

1. Koulunkäynnin keskeyttäminen johtuu usein erilaisista toisiinsa liittyvistä henkilökohtaisista, sosiaalisista, taloudellisista, kulttuuriin ja koulutukseen liittyvistä, sukupuolisidonnaisista ja perheeseen liittyvistä tekijöistä, ja se liittyy sellaisten kielteisten tekijöiden yhteisvaikutukseen, joilla on usein juurensa varhaislapsuudessa. Koulunkäynnin keskeyttäminen on yleisempää huonossa sosioekonomisessa asemassa olevien ryhmien keskuudessa, ja luvut ovat huolestuttavia varsinkin tiettyjen ryhmien osalta, joita ovat esimerkiksi maahanmuuttajataustaiset lapset (mukaan lukien vastikään saapuneet maahanmuuttajat ja ulkomailla syntyneet lapset), romanilapset ja erityisopetusta tarvitsevat lapset.
2. Koulutusjärjestelmien suunnittelulla ja laadulla on myös voimakas vaikutus oppijoiden osallistumiseen ja suoriin, ja tietyt systeemiset tekijät voivat vaikuttaa oppimisprosessiin kielteisesti. Lisäksi sellaiset tekijät kuin epäsuotuisa kouluilmapiiri, väkivalta ja kiusaaminen, oppimisympäristö, jossa oppijat eivät koe olevansa kunnioitettuja tai arvostettuja, opetusmenetelmät ja opetussuunnitelmat, jotka eivät aina ole kaikista soveltuvimpia, oppijoille annettavan tuen riittämättömyys, ammatinvalinnanohjauksen puute tai opettajien ja oppilaiden väliset huonot suhteet voivat saada oppijat keskeyttämään koulutuksen.
3. Yhä monimuotoisemmissa yhteiskunnissamme koulutusalan ja muiden sidosryhmien on kiireellisesti löydettävä osallistavia ja koordinoituja vastauksia, joilla voidaan edistää yhteisiä arvoja, kuten suvaitsevaisuutta, keskinäistä kunnioitusta, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja syrjimättömyyttä sekä sosiaalista integroitumista, kulttuurienvälistä ymmärrystä ja ryhmään kuulumisen tunnetta.
4. Sen varmistaminen, että jokaisella nuorella on yhtäläiset mahdollisuudet saada laadukasta ja osallistavaa koulutusta ⁽³⁾ ja että hän voi täysipainoisesti kehittää omia valmiuksiaan yksilöllistä, perhe- tai sukupuolisidonnaisista tekijöistä, sosioekonomisesta asemasta ja elämäkokemuksista riippumatta, on olennaista sosiaalisen ja muun syrjäytymisen ehkäisemisessä samoin kuin ääriliikeddinnän ja radikalisoitumisen uhan vähentämisessä.
5. Toisen asteen yleissivistävän tai ammatillisen koulutuksen suorittamisen loppuun katsotaan olevan vähimmäisedellytyksenä onnistuneelle siirtymiselle koulutuksesta työmarkkinoille sekä jatkokoulutukseen pääsyle. Koska koulunkäynnin keskeyttäneillä on suurempi työttömyyden, köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riski, investoimalla nuorten koulutustulosten tukemiseen voidaan auttaa katkaisemaan osattomuuden kierre ja köyhyyden ja epätasa-arvon periytyminen sukupolvesta toiseen.

⁽¹⁾ Yhdistynyt kuningaskunta äänesti tätä suositusta vastaan.

⁽²⁾ Vuoden 2014 tietojen mukaan 11,1 prosenttia 18–24-vuotiaista jätti yleissivistävän tai ammatillisen koulutuksen ennen toisen asteen koulutuksen suorittamista loppuun. Tämä merkitsee noin 4,4 miljoonaa nuorta (Lähde: Eurostat (LFS), 2014).

⁽³⁾ Näissä päätelmissä *osallistavalla koulutuksella* tarkoitetaan kaikkien oikeutta laadukkaaseen koulutukseen, joka vastaa perusoppimistarpeita ja rikastaa oppijoiden elämää.

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA TOISSIJAJAISUUSPERIAATE JA KANSALLISET OLOSUHTET HUOMIOON OTTAEN:

1. Jatkamaan aktiivisesti koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävistä politiikoista vuonna 2011 annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanoa erityisesti seuraavin keinoin:
 - a) jatketaan sellaisten kokonaisvaltaisten strategioiden tai vastaavien integroitujen politiikkojen kehittämistä ja toteuttamista, jotka koostuvat näyttöön perustuvista ennaltaehkäisy-, interventio- ja kompensatiotoimenpiteistä ja jotka sisältävät johdonmukaisesti laadukkaaseen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen ja joihin on vakaata poliittista tahtoa ja joissa painotetaan voimakkaasti ennaltaehkäisyä;
 - b) varmistetaan kaikkien asiaankuuluvien toimintapoliittisten alojen (erityisesti koulutus, työllisyys, talousasiat, sosiaaliala, terveys, asuminen, nuorisola, kulttuuri ja urheilu) sidosryhmien sitoutunut osallistuminen ja pitkän aikavälin yhteistyö kaikilla tasoilla ja niiden välillä perustuen selkeästi määriteltyihin rooleihin ja vastuuseen sekä tiiviiseen koordinointiin.
2. Tutkimaan mahdollisuuksia koulunkäynnin keskeyttämistä koskevan EU:n indikaattorin ohella kehittää tai tehostaa kansallisia tietojenkeruujärjestelmiä, joilla kerätään säännöllisesti monenlaista ⁽¹⁾ tietoa oppijoista, erityisesti heistä, jotka ovat vaarassa keskeyttää tai ovat jo keskeyttäneet koulunkäynnin. Tällaisilla järjestelmillä, jotka kattavat kaikki koulutustasot ja -tyypit voitaisiin kansallisia tietosuojasäädöksiä täysimääräisesti noudattaen:
 - a) mahdollistaa koulutusprosessin säännöllinen seuranta, jotta voidaan havaita ja tunnistaa varhain oppijat, jotka ovat vaarassa keskeyttää koulunkäynnin;
 - b) auttaa määrittämään kriteerejä ja indikaattoreita, joilla tunnistetaan heikot oppimislähtökohdat;
 - c) auttaa ymmärtämään koulunkäynnin keskeyttämisen syitä, myös keräämällä oppijoiden näkemyksiä;
 - d) helpottaa tietojen saatavuutta eri toimintapolitiikan tasoilla ja tietojen käyttöä politiikkojen kehittämisen ohjauksessa ja seurannassa;
 - e) luoda perusta koulunkäynnin keskeyttämisen ehkäisyä koskevalle tehokkaalle ohjaukselle ja tuen kehittämiseksi kouluissa sekä jatkotoimenpiteitä ennenaikaisesti koulunkäyntinsä keskeyttäneille nuorille.
3. Harkitsemaan tarvittaessa kunnianhimoisempien kansallisten koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämistavoitteiden asettamista, etenkin, jos nykyiset tavoitteet on jo saavutettu.
4. Tunnistamaan koulut tai kohteet, joissa koulunkäynnin keskeyttämisriski on korkea, koulutuksellinen eriarvoisuus suuri ja jotka voisivat hyötyä lisätuesta tai -resursseista.
5. Jatkamaan tarvittaessa koulutusjärjestelmien uudistamista tarkastellen yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen koko kirjoa, myös epävirallista oppimista, ja tunnustaen nuorisotyön merkityksen, jotta voitaisiin vahvistaa rakenteellista, pedagogista, opetussuunnitelmiin liittyvää ja ammatillista jatkuvuutta, helpottaa siirtymää, käsitellä syrjintää ja epätasa-arvoa koulutusjärjestelmissä ja edistää toimia, joilla tuetaan oppijoiden edistymistä ja koulutusaavutuksia ja motivoidaan heitä suorittamaan koulutuksensa loppuun asti.
6. Varmistamaan, että kaikilla lapsilla on yhtäläiset mahdollisuudet päästä kohtuuhintaisen ja korkealaatuisen varhaiskasvatuksen piiriin. Varhaiskasvatuksessa kehittyneet kognitiiviset ja ei-kognitiiviset taidot voivat auttaa lapsia hyödyntämään kaikki mahdollisuutensa ja antavat pohjan heidän tulevalle koulumenestykselleen ja elämäntaidoilleen. Varhaiskasvatuksen tulisi myös kannustaa opetuskielen tai -kielten omaksumiseen kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta kunnioittaen. Ryhmään kuulumisen tunteen kehittyminen ja turvallisten luottamussuhteiden luominen jo varhain ovat olennaisen tärkeitä lasten myöhemmän oppimisen ja kehityksen kannalta.

⁽¹⁾ Näitä erilaisia tietoja käytettäisiin erityisesti seuraavien seikkojen selvittämiseen:

- koulunkäynnin keskeyttämistä
- koulunkäynnin keskeyttämisen ja poissaolojen välinen suhde
- koulunkäynnin keskeyttämisen erot suhteessa sukupuoleen, akateemiseen menestykseen tai saavutettuihin koulutustasoihin
- sosioekonominen tausta tai esimerkiksi tiedot asuin ympäristöstä
- oppijan maahanmuuttaja- tai vähemmistötausta ja/tai äidinkieli.

7. Kannustamaan ja edistämään koulukeskeisiä yhteistyömenetelmiä koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseksi paikallisella tasolla, esimerkiksi seuraavin keinoin:
- a) suuremmat vapaudet kouluille hallintoa ja opetussuunnitelmia koskevissa asioissa sekä työmenetelmissä, myös siten, että suurempaan autonomiaan liittyy tosiasiallinen vastuu;
 - b) riittävät ja avoimet laadunvarmistusmekanismit ja koulujen kehittämis- ja suunnitteluprosessit, joiden suunnitteluun ja toteutukseen koko kouluyhteisö (koulun johto, opetushenkilöstö ja muu henkilöstö, oppijat, vanhemmat ja perheet) osallistuu aktiivisesti;
 - c) toimivat kumppanuudet ja monialainen yhteistyö koulujen ja ulkoisten sidosryhmien välillä, kuten erilaiset ammattilaiset, kansalaisjärjestöt, liikeyritykset, yhdistykset, nuorisotyöntekijät, paikallisviranomaiset ja palvelut, sekä muut laajemman yhteisön edustajat paikallisen tilanteen mukaisesti;
 - d) samalla alueella sijaitsevien erityyppisten ja -tasoisten koulujen välinen yhteistyö sekä alueellisen, kansallisen ja kansainvälisen tason verkostoituminen ja monialaiset oppimisyhteisöt hyvien käytäntöjen vaihtamisen edistämiseksi;
 - e) koulujen hallinnon ja johdon korkea taso esimerkiksi koulujen johdon työhönottomenettelyjä ja jatkokoulutusmahdollisuuksia kehittämällä;
 - f) oppilaiden, vanhempien, perheiden ja koulun henkilökunnan välisen tukemisen ja yhteistyön kulttuuri, jotta lujitettaisiin nuorten sitoutumista koulujärjestelmään, lisättäisiin heidän oppimismotivaatiotaan ja rohkaistaisiin heitä osallistumaan yhteistoiminnallisiin päätöksentekoprosesseihin;
 - g) koulujen tukeminen siten, että ne voisivat olla yhteydessä kaikkiin vanhempiin ja perheisiin virallisten osallistumisvaatimusten lisäksi ja luoda keskinäisen luottamuksen ja kunnioituksen kulttuurin, jossa vanhemmat ja perhe tuntevat itsensä tervetulleiksi koulussa ja osallisiksi lapsensa oppimisprosessiin;
 - h) mekanismit koulunkäyntiin sitoutumattomuuden varhaisten merkkien havaitsemiseksi, kuten säännölliset poissaolot tai käytökseen liittyvät kysymykset;
 - i) järjestelmällinen tuki keskeyttämisvaarassa oleville oppijoille, mukaan lukien tutorointi, neuvonta ja psykologinen apu sekä mahdollinen lisätuki oppijoille, joiden äidinkieli ei ole opetuskieli;
 - j) laaja-alainen opetussuunnitelman ja koulun ulkopuolisen toiminnan tarjonta, esimerkiksi urheilun, taideaineiden, vapaaehtois- tai nuorisotyön muodossa, jolla voidaan täydentää oppimiskokemusta ja lisätä oppijoiden osallisuutta, motivaatiota ja ryhmään kuulumisen tunnetta.
8. Tutkimaan, olisiko mahdollista soveltaa yksilöllisempiä oppijakeskeisiä opetus- ja oppimismuotoja, myös digitaalisia resursseja hyödyntäen, ja erilaisia arviointimenetelmiä, kuten formatiivista arviointia, kannustaen samalla kaikkia oppilaita koskeviin korkeisiin tavoitteisiin ja tukien sellaisten perustaitojen ja -tietojen hankintaa, jotka ovat heille tulevaisuuden kannalta mahdollisimman hyödyllisiä ⁽¹⁾.
9. Oppilaitosten autonomia asianmukaisesti huomioon ottaen varmistamaan, että opettajien peruskoulutuksessa ja ammatillisessa jatkokoulutuksessa opettajille, kouluttajille, koulunjohtajille, varhaiskasvatuksen ammattilaisille ja muulle henkilökunnalle annetaan taidot, valmiudet ja taustatiedot, joita tarvitaan tunnistamaan heikot oppimislähtökohdat ja mahdolliset riskitekijät, jotka saattavat johtaa siihen, että koulutukseen ei sitouduta, tai että se keskeytetään, ja puuttumaan näihin. Kyseisiin taitoihin, valmiuksiin ja tietoihin voisi kuulua esimerkiksi strategioita heterogeenisten luokkien kanssa toimeen tulemiseksi sekä suhteiden luomista, konfliktien ratkaisemista, kiusaamisen ehkäisemistä koskevia tekniikoita ja ammatinvalinnanohjausta.
10. Varmistamaan, että kaikille oppijoille on tarjolla ammatinvalinnanohjausta ja mahdollisuus valita joustavampia vaihtoehtoja ja että heidän saatavillaan on yleissivistävää koulutusta vastaavaa korkealaatuista ammattikoulutusta.
11. Tarjoamaan korkealaatuisia uusia mahdollisuuksia ja muita vaihtoehtoja, jotta kaikki koulunkäyntinsä ennenaikaisesti keskeyttäneet nuoret voisivat päästä takaisin yleiseen koulutukseen, ja varmistamaan, että kaikki näillä keinoilla, myös epävirallisella ja arkioppimisella, hankitut tiedot, osaaminen ja pätevyudet validoidaan neuvoston vuonna 2012 antaman suosituksen mukaisesti ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Näissä päätelmissä *formatiivisella arvioinnilla* tarkoitetaan toimenpiteitä, joita käytetään oppijoiden tarpeiden täsmälliseen tunnistamiseen ja oikea-aikaisen ja jatkuvan palautteen antamiseen osana oppimisprosessia.

⁽²⁾ EUVL C 398, 22.12.2012, s. 1.

KEHOTTAJAA JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA

1. Hyödyntämään täysimääräisesti eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisten puitteiden (ET 2020) ja avoimen koordinoitimenetelmän mukaiset mahdollisuudet, kuten vertaisoppimismahdollisuuksien tehostaminen ja tarvittaessa mahdollisuus tehdä sopimuksia tutkimuksesta ja selvityksistä, jotta voitaisiin lujittaa näyttöön perustuvaa toimintapolitiikkaa ja saada aikaan esimerkkejä politiikan onnistuneesta täytäntöönpanosta ja levittää niitä.
2. Käyttämään EU:n välineiden, kuten Erasmus+-ohjelman, Euroopan sosiaalirahaston ja Euroopan strategisten investointien rahaston⁽¹⁾, tarjoamia rahoitusmahdollisuuksia tukea toimia, joilla pyritään vähentämään koulunkäynnin keskeyttämistä osana kattavia politiikkoja ja edistämään yhteistyötä kouluissa ja niiden lähiympäristössä.
3. Jatkamaan tutkimuksen ja vertaisoppimisen keinoin esimerkkien löytämistä koulun ja paikallistason tehokkaimmista yhteistyökäytännöistä, joilla pyritään lievittämään oppimisen häiritteijöitä, vähentämään koulunkäynnin keskeyttämistä ja varmistamaan osallistavampi koulutus. Varmistamaan tällaisten käytäntöjen laaja levittäminen koulutusalan toimijoiden ja sidosryhmien keskuuteen, erityisesti eTwinning communityn ja School Education Gateway -portaalin kautta.

PYYTÄÄ KOMISSIOTA

1. Jatkamaan jäsenvaltioiden kehityksen seurantaan ja levittämään siitä tietoa sekä raportoimaan säännöllisesti edistymisestä kohti Eurooppa 2020 -tavoitetta ja jäsenvaltioiden koulunkäynnin keskeyttämistä koskevien strategioiden tai vastaavien integroitujen politiikkojen täytäntöönpanosta eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä sekä ET 2020 -puitteiden raportointijärjestelyistä, myös koulutuksen seurantakatsauksen välityksellä.
2. Kehittämään edelleen yhteistyötä tutkijoiden, jäsenvaltioiden, asiaankuuluvien sidosryhmien, verkostojen ja järjestöjen kanssa koulunkäynnin keskeyttämistä koskevien kansallisten ja EU:n politiikkojen täytäntöönpanon tukemiseksi.
3. Tehostamaan tätä asiaa koskevaa yhteistyötä asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen, kuten OECD:n kanssa yhteistoiminnassa jäsenvaltioiden kanssa.
4. Palauttamaan mieleen, että on tärkeää keskittyä osallistavaan koulutukseen ja koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen Erasmus+-ohjelman suunnitellun väliarviointin yhteydessä.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/1017, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2015, Euroopan strategisten investointien rahastosta, Euroopan investointineuvontakeskuksesta ja Euroopan investointihankeportaalista sekä asetusten (EU) N:o 1291/2013 ja (EU) N:o 1316/2013 muuttamisesta (EUVL L 169, 1.7.2015, s. 1).

Neuvoston päätelmät kulttuurista EU:n ulkosuhteissa ja erityisesti kehitysyhteistyössä

(2015/C 417/06)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,

1. PALAUTTAEN MIELEEN, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 167 artiklan 3 ja 4 kohdassa kehoitetaan unionia ja sen jäsenvaltioita suosimaan yhteistyötä kolmansien maiden sekä kulttuurin alalla toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa ja pyydetään unionia ottamaan kulttuuriin liittyvät näkökohdat huomioon muiden perussopimusten määräysten mukaisessa toiminnassaan, erityisesti kulttuuriensa monimuotoisuuden vaalimiseksi ja edistämiseksi;
2. KOROSTAEN, että kulttuuri EU:n ulkosuhteissa, myös kehitysyhteistyössä, kuuluu Euroopan unionin kulttuuria koskevassa asialistassa ⁽¹⁾ ja neuvoston sittemmin hyväksymissä kulttuurialan työsuunnitelmissa ⁽²⁾ esitettyihin painopisteisiin ja että monialainen yhteistyö on tärkeää, kun pyritään lisäämään johdonmukaisuutta eri politiikan alojen välillä, kuten on painotettu useissa äskettäin hyväksytyissä neuvoston päätelmissä ⁽³⁾;
3. OTTAEN HUOMIOON, että SEUT 208 artiklan mukaan unionin kehitysyhteistyöpolitiikkaa harjoitetaan unionin ulkoisen toiminnan periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti ja unionin ja jäsenvaltioiden kehitysyhteistyöpolitiikat täydentävät ja tukevat toisiaan;
4. PALAUTTAEN MIELEEN, että Yhdistyneissä kansakunnissa on hyväksytty kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ⁽⁴⁾, jonka useissa tavoitteissa on selkeä viittaus kulttuuriin, ja että neuvosto hyväksyi 16. joulukuuta 2014 päätelmät vuoden 2015 jälkeisestä muutosohjelmasta ⁽⁵⁾ ja että kyseisissä päätelmissä todetaan, että kulttuurilla sekä maailman kulttuuriperinnöllä ja luovilla aloilla voi olla tärkeä rooli osallistavan ja kestävän kehityksen toteuttamisessa;
5. TÄHDENTÄEN, että EU:ta ohjaavat kaikkien ihmisoikeuksien – niin kansalais- ja kulttuurioikeuksien kuin poliittisten, taloudellisten tai sosiaalisten oikeuksien – yleismaailmallisuus, jakamattomuus sekä keskinäinen riippuvuus ja yhteys ⁽⁶⁾;
6. PALAUTTAEN MIELEEN, että EU ja sen jäsenvaltiot ovat liittyneet kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä vuonna 2005 tehtyyn Unescon yleissopimukseen ja siten sitoutuneet panemaan sen täytäntöön. Yleissopimuksessa korostetaan muun muassa tarvetta sisällyttää kulttuuri strategisena tekijänä kehityspolitiikkaan ja että kulttuurista moninaisuutta voidaan suojella ja edistää vain, jos taataan ihmisoikeudet ja perusvapaudet;

OLLEN VAKUUTTUNUT siitä, että kulttuurin on oltava osa unionin ulkosuhteisiin ja kehitysyhteistyöhön sovellettavaa strategista ja monialaista lähestymistapaa ottaen huomioon kulttuurin merkittävä kyky vahvistaa näitä politiikkoja edistämällä pitkän aikavälin suhteiden luomista ihmisten välisen vuorovaikutuksen, keskinäisen yhteisymmärryksen, luottamuksen ja uskottavuuden pohjalta;

OTTAEN ASIANMUKAISESTI HUOMIOON Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden toimivaltuudet sekä toissijaisuusperiaatteen;

KOROSTAA SEURAAVAA:

Kulttuuri EU:n ulkosuhteissa

7. Jotta voitaisiin hyödyntää kulttuurin potentiaali ulkosuhteiden tärkeänä osana, tavoitteena on Euroopan kulttuurien monimuotoisuuden ilmentämisen ohella oltava vuoropuhelua, keskinäistä kuuntelua ja oppimista,

⁽¹⁾ Hyväksytty Euroopan unionin kulttuuria koskevasta asialistasta 16. marraskuuta 2007 annetulla neuvoston päätöslauselmalla (EUVL C 287, 29.11.2007, s. 1).

⁽²⁾ Viimeisin on kulttuurialan työsuunnitelma (2015–2018) (EUVL C 463, 23.12.2014, s. 4).

⁽³⁾ Viimeisimpänä 26.11.2012 annetut neuvoston päätelmät kulttuurialan yhteishallinnasta (EUVL C 393, 19.12.2012, s. 8).

⁽⁴⁾ YK:n kestävän kehityksen huippukokouksessa (New York, 25.–27. syyskuuta 2015) hyväksyttiin kestävän kehityksen toimintaohjelma 2030 ("Muuttakaamme maailmamme") ja maailmanlaajuiset kestävän kehityksen tavoitteet (SDG:t), jotka korvaavat vuosittuhattavoitteet (MDG:t), <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁽⁵⁾ 16716/14.

⁽⁶⁾ Sananvapautta verkossa ja verkon ulkopuolella koskevat EU:n ihmisoikeussuuntaviivat (asiak. 9647/14).

yhteisten valmiuksien kehittämistä ja globaalia solidaarisuutta koskevan uuden hengen luominen ⁽¹⁾, kuten kulttuuria EU:n ulkosuhteissa koskevassa valmistelutoimessa ⁽²⁾ ja kulttuuria ja ulkosuhteita Kiinan kanssa koskevassa raportissa ⁽³⁾ suositellaan.

8. On kuitenkin tarpeen koordinoida paremmin pyrkimyksiä vahvistaa strateginen eurooppalainen lähestymistapa, jonka tavoitteena on kulttuurin yhtenäinen ja johdonmukainen sisällyttäminen EU:n ulkosuhteisiin ja jolla vaikutetaan siihen, että unionin ja sen jäsenvaltioiden toimet olisivat toisiaan täydentäviä. Tällainen lähestymistapa pitäisi sisällään muun muassa aihekohtaiset ja maantieteelliset painopisteet, realistiset tavoitteet ja tulokset, kohderyhmät, yhteiset intressit ja aloitteet, rahoitussäännökset, kansalaisten osallistumisen ja toteutustavat.
9. EU:n tasolla sovellettavan strategisen lähestymistavan avulla voitaisiin myös puuttua tehokkaammin tämänhetkisiin haasteisiin, joita ovat esimerkiksi muuttoliikekriisi, radikalisoituminen ja muukalaisviha, kulttuuriperinnön tuhoaminen ja vaarantaminen ja kulttuuriesineiden laiton kauppa.

Kulttuuri kehitysyhteistyössä

10. Politiikan johdonmukaisuuden edistäminen on erityisen tärkeää kehitysyhteistyön osalta ottaen huomioon jäsenvaltioiden ja EU:n merkittävä rooli tällä alalla ja myös suhteessa kestävän kehityksen toimintaohjelmaan 2030.
11. Kulttuuri on olennainen osa kehityksen inhimillistä, yhteiskunnallista, taloudellista ja ympäristöulottuvuutta ja sen vuoksi kestävän kehityksen avaintekijöitä ottaen huomioon, että:
 - kumppanimaiden dynaamiset kulttuuri- ja luovat alat, kulttuuriperintö mukaan lukien, voivat edistää köyhyyden torjuntaa, sillä ne ovat tärkeitä kasvun, työllisyyden, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja paikallisen kehityksen vauhdittajia
 - kulttuurilla sekä kulttuurisen moninaisuuden edistämällä ja kunnioittamisella on tärkeä rooli konfliktinestossa, rauhanrakentamisessa ja sovinnonteossa konfliktialueilla ja konfliktista toipuvilla alueilla
 - kulttuurienvälinen vuoropuhelu lisää ymmärtämystä ja tiivistää kumppanuutta sidosryhmien välillä
 - kulttuuri- ja media-alan riippumattomuus on perusedellytys mielipiteen- ja sananvapaudelle, kulttuuriselle moninaisuudelle, aktiiviselle demokraattiselle kansalaisuudelle ja kestävälle demokratiakehitykselle
 - erityisten kulttuuri- ja kehitysyhteistyöstrategioiden omaksuminen luo edellytykset tehokkaammille ja kestävämmille toimille monilla aloilla.
12. Jotta kulttuurin vahvaa potentiaalia kuitenkin hyödynnettäisiin täysipainoisesti kehitysyhteistyössä, olisi kehitettävä yhdenmetympi lähestymistapa, johon kuuluisivat kulttuuriulottuvuuden valtavirtaistaminen kehitysohjelmissa sekä kulttuurialan toimijoille kertaluonteisten toimien sijasta pidemmällä aikavälillä annettava asianmukainen tuki.
13. Tällainen lähestymistapa voisi perustua muun muassa seuraaviin osatekijöihin:
 - tunnustetaan kulttuurin arvo sellaisenaan ja kehitysyhteistyön edistäjänä
 - määritellään yhtenäisyyttä ja johdonmukaisuutta koskevan yhteisymmärryksen pohjalta käytännön tapoja valtavirtaistaa kulttuuriulottuvuus alakohtaisten kehitysohjelmien laadinnassa
 - tuetaan kulttuurialan ja luovien alojen jäsenneiltyä kehittämistä pitkällä aikavälillä kumppanimaissa erityisesti valmiuksien kehittämistä, kulttuurin kokonaisvaltaista hallintaa ja teollis- ja tekijänoikeuksien suojajärjestelmiä silmällä pitäen
 - tehostetaan toimia aineellisen ja aineettoman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi

⁽¹⁾ Myös EU:n ulkoisten toimien kulttuuriulottuvuudesta 12. toukokuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin päätöslauselman mukaisesti.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin vuonna 2012 käynnistämää valmistelutoimea ”Kulttuuri EU:n ulkosuhteissa” toteutettiin vuosina 2012–2013. Sen tavoitteena oli tukea käynnissä olevaa poliittista pohdintaa kulttuurin aseman vahvistamisesta ulkosuhteissa ja rohkaista jatkamaan tällä alalla tehtävää työtä. Loppuraportti julkaistiin vuonna 2014: <http://cultureinexternalrelations.eu/main-outcomes/>

⁽³⁾ A strategy for EU-China cultural relations. Kulttuuri- ja ulkosuhdealan asiantuntijaryhmän raportti – Kiina (marraskuu 2012).

- korostetaan koulutuksen roolia moniarvoisuuden, syrjimättömyyden, suvaitsevaisuuden, oikeuden, solidaarisuuden sekä miesten ja naisten tasa-arvon edistämässä
- laaditaan realistinen määrä ensisijaisia toimintalinjoja, joita voidaan tarkistaa säännöllisesti selvän kuvan saamiseksi hankkeiden tuloksista sekä niiden vaikutuksista kestäväan kehitykseen, köyhyyden torjuntaan, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen sekä kasvun ja työllisyyden edistämiseen
- pyritään unionin, jäsenvaltioiden ja muiden toimijoiden nykyisten ohjelmien ja rahoitusjärjestelmien ja -välineiden keskinäiseen täydentävyyteen, ja lisätään tarvittaessa mahdollisuuksia tukea niihin liittyviä kulttuurialoitteita
- sovelletaan alhaalta ylöspäin -lähestymistapaa, jolla edistetään kansallista ja paikallista omavastuullisuutta, johon kumppanimaat osallistuvat ja jossa ovat osallisina kaikki sidosryhmät, erityisesti hallituksista riippumattomat järjestöt, kansalaisyhteiskunta ja yksityinen sektori.

14. Nopea reagointi olisi erittäin tärkeää Agenda 2030:ssa asetettujen kestäväan kehityksen tavoitteiden⁽¹⁾ tulevan täytäntöönpanon ja seurannan kannalta sen varmistamiseksi, että kulttuuri otetaan riittävällä tavalla huomioon ja että se voi täyttää tehtävänsä tältä osin.

NÄIN OLLEN KEHOTTAA JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA:

15. osallistumaan Luxemburgin isännöimään *ad hoc* -työryhmään. Työryhmä osallistuu kulttuurin ja kehitysyhteistyön alalla sovellettavan konkreettisen, näyttöön perustuvan, yhteisesti hyväksytyn ja kauaskantoisen lähestymistavan laatimiseen.

Jotta autettaisiin kentällä vaikuttavia eri toimijoita toimimaan johdonmukaisesti keskenään, työryhmä kerää ja vaihtaa tietoa kulttuurialan ja kehitysyhteistyön parhaista käytännöistä ja tarkastelee käytännössä havaittua näyttöä kulttuurin vaikutuksesta kehitykseen.

Työryhmä kokoontuu aluksi kaudella 2016–2017, se on luonteeltaan epävirallinen ja siihen osallistuminen on vapaaehtoista. Sen jäsenenä voi olla toimijoita sekä kulttuurin että kehitysyhteistyön aloilta, etenkin jäsenvaltioista (erityisesti vuorossa olevasta ja sitä seuraavasta neuvoston puheenjohtajavaltiota), komissiosta, Euroopan parlamentista, asiaankuuluvista kehitysyhteistyön ja kulttuurin alalla toimivista kansainvälisistä järjestöistä, kumppanimaista, ulkopuolisista kumppaneista, erityisesti EUNIC-verkostosta (EU:n kansallisista kulttuuri-instituuteista), sekä kansalaisyhteiskunnan ja hallituksista riippumattomien järjestöjen foorumeilta.

Työryhmän työn tulokset esitetään asiaankuuluville, erityisesti kulttuuria ja kehitysyhteistyötä käsitteleville neuvoston valmisteluelimille.

JA PYYTÄÄ KOMISSIOTA:

16. vahvistamaan kulttuuria yhtenä erityisenä ulottuvuutena, jolla voidaan vaikuttaa kehitysyhteistyöhön

17. yhdessä unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan kanssa laatimaan ja esittämään neuvostolle edellä esitettyjen periaatteiden pohjalta sellaisen aiempaa strategisemman lähestymistavan kulttuuriin ulkosuhteissa, jolla tuettaisiin muun muassa taiteellista vapautta, kulttuuri-ilmaisun vapautta sekä kulttuurisen moninaisuuden ja kulttuuriperinnön kunnioittamista.

⁽¹⁾ Erityisesti päätavoite nro 4 (alatavoite 4.7), päätavoite 8 (alatavoite 8.9), päätavoite 11 (alatavoite 11.4) ja päätavoite 12 (alatavoite 12.b).

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät kulttuurialan työsuunnitelman (2015–2018) muuttamisesta kulttuurienvälisen vuoropuhelun ensisijaisuuden osalta

(2015/C 417/07)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA NEUVOSTOSSA KOKOONTUNEET JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT,

PALAUTTAEN MIELEEN neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät kulttuurialan työsuunnitelmasta (2015–2018) ⁽¹⁾,

OTTAEN HUOMIOON lokakuun 2015 Eurooppa-neuvoston päätelmät ⁽²⁾, joissa todetaan, että muuttoliike- ja pakolaiskriisin ratkaiseminen on yhteinen velvollisuus, joka edellyttää kattavaa strategiaa ja pitkän aikavälin päättäväistä toimintaa solidaarisuuden ja vastuuntunnon hengessä,

KOROSTAEN, että muuttajien ja pakolaisten välittömiin tarpeisiin vastaamisen jälkeen on keskityttävä heidän sosiaaliseen ja taloudelliseen kotouttamiseensa,

PAINOTTAEN, että kulttuurilla ja taiteilla on oma roolinsa niiden pakolaisten kotouttamisprosessissa, joille myönnetään turvapaikka-asema, koska ne voivat auttaa pakolaisia ymmärtämään paremmin uutta ympäristöään ja sen vuorovaikutusta heidän oman sosiokulttuurisen taustansa kanssa ja siten edistää yhteenkuuluvuutta lisäävää ja avointa yhteiskuntaa,

PALAUTTAEN MIELEEN, että kulttuurienvälisellä vuoropuhelulla voidaan edistää ihmisten ja kansojen lähentymistä toisiinsa, konfliktien ehkäisyä ja sovintoprosessia ⁽³⁾ ja että tämä on ollut eurooppalaisen yhteistyön painopisteenä kulttuurialalla vuodesta 2002 ja parhaillaan kulttuurialan työsuunnitelman (2015–2018) painopistealana,

SOPIVAT muuttoliike- ja pakolaiskriisin yhteydessä ja kulttuuriseen moninaisuuteen perustuvan osallistavan yhteiskunnan edistämiseksi, että kulttuurialan työsuunnitelmaa (2015–2018) muutetaan siten, että kulttuurienvälistä vuoropuhelua koskevaa painopistealaa D3a. mukautetaan seuraavasti:

Painopisteala D: Edistetään kulttuurien moninaisuutta, kulttuuria EU:n ulkosuhteissa ja liikkuvuutta

Euroopan unionin kulttuuria koskeva asialista: *Kulttuurien moninaisuus ja kulttuurienvälinen vuoropuhelu* (3.1), *Kulttuuri olennaisena osana kansainvälisiä suhteita* (3.3)

Eurooppa 2020 -strategia: *Kestävä ja osallistava kasvu* (painopisteet 2, 3), *EU:n ulkopoliittisten välineiden käyttö*

Toimijat	Teemat	Työvälineet ja -menetelmät (myös monialaiset)	Tulostavoitteet ja ohjeellinen aikataulu
Komissio/Jäsenvaltiot	a. Kulttuurienvälinen vuoropuhelu Tarkastellaan muuttoliike- ja pakolaiskriisin yhteydessä, miten kulttuuri ja taiteet voivat auttaa ihmisten ja kansojen lähentymistä toisiinsa, lisätä osallistumista kulttuuri- ja yhteiskunnalliseen elämään sekä edistää kulttuurienvälistä vuoropuhelua ja kulttuurista moninaisuutta. Luodaan yhteyksiä muihin EU:n kotouttamisverkostoihin ja -tietokantoihin ⁽¹⁾ .	Avoin koordinoitimenetelmä Asiantuntijat aikovat tarkastella kulttuurienvälistä vuoropuhelua koskevia politiikkoja ja nykyisiä hyviä käytäntöjä ⁽²⁾ sekä keskittyä erityisesti muuttajien ja pakolaisten kotouttamiseen yhteiskuntaan taiteiden ja kulttuurin avulla.	2016 Hyvien käytäntöjen käsikirja.

⁽¹⁾ Esimerkiksi Euroopan kotouttamisasioiden verkkosivustoon: <https://ec.europa.eu/migrant-integration/pratiques-dintegration>

⁽²⁾ Avoimen koordinoitimenetelmän mukaisesti vuonna 2014 laadittuun raporttiin julkisten taide- ja kulttuurilaitosten roolista edistetäessä kulttuurista moninaisuutta ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua sisältyy tiivistelmä nykyisistä politiikoista ja käytännöistä kulttuurisen moninaisuuden ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistämiseksi: http://ec.europa.eu/culture/library/reports/201405-omc-diversity-dialogue_en.pdf

⁽¹⁾ EUVL C 463, 23.12.2014, s. 4.

⁽²⁾ EUCO 26/15.

⁽³⁾ Neuvoston päätelmät kulttuurisen monimuotoisuuden ja kulttuurienvälisen vuoropuhelun edistämisestä unionin ja sen jäsenvaltioiden ulkosuhteissa (EUVL C 320, 16.12.2008, s. 10).

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmät EU:n jäsenvaltioiden edustuksesta WADAn hallintoneuvostossa ja EU:n ja sen jäsenvaltioiden kantojen koordinoinnista ennen WADAn kokouksia vuonna 2011 annetun päätöslauselman tarkistamisesta

(2015/C 417/08)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT,

PALAUTTAEN MIELEEN

Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselman EU:n jäsenvaltioiden edustuksesta WADAn hallintoneuvostossa ja EU:n ja sen jäsenvaltioiden kantojen koordinoinnista ennen WADAn kokouksia ja erityisesti sen, että tämän päätöslauselman soveltamisesta saatavaa kokemusta arvioidaan 31 päivään joulukuuta 2015 mennessä ⁽¹⁾.

PANNEN MERKILLE

Luxemburgissa 6 ja 7 päivänä heinäkuuta 2015 pidetyssä epävirallisessa urheiluministerien kokouksessa käyty keskustelut, joissa vaihdettiin näkemyksiä päätöslauselman soveltamisesta.

OVAT YHTÄ MIELTÄ SEURAAVASTA:

Vuoden 2011 päätöslauselmassa määritellyn edustusjärjestelmän ja koordinoitijärjestelyjen tulisi pysyä voimassa.

MYÖNTÄVÄT, ETTÄ SEURAAVIA ASIOITA OLISI VAHVISTETTAVA:

- neuvoston puheenjohtajavaltion säännöllisempi osallistuminen Euroopan neuvoston (mukaan lukien CAHAMA) ja WADAn kokouksiin;
- komission järjestelmällisempi osallistuminen EU:n valtuutusta koskevan ehdotuksen valmisteluun EU:n toimivaltaan kuuluvissa asioissa;
- tieteellisen asiantuntemuksen lisääminen jäsenvaltioissa ja neuvoston puheenjohtajavaltiossa esimerkiksi hyödyntämällä olemassa olevaa epävirallista asiantuntijaverkostoa;
- tilapäisten ja kokouspaikalla järjestettävien koordinoitijakokousten parantaminen sekä viranomaiskokousten valmistelun parantaminen.

OVAT YHTÄ MIELTÄ SEURAAVASTA:

Neuvosto ja neuvostossa kokoontuvat jäsenvaltioiden hallitusten edustajat tarkastelevat 31 päivään joulukuuta 2018 mennessä vielä kerran vuoden 2011 päätöslauselman myöhemmästä soveltamisesta saatuja kokemuksia ja pohtivat, onko tällä päätöslauselmalla vahvistettuja järjestelyjä muutettava.

⁽¹⁾ EUVL C 372, 20.12.2011, s. 7.

Neuvoston päätelmät lasten motoristen taitojen sekä liikunta- ja urheilutoiminnan edistämisestä ⁽¹⁾

(2015/C 417/09)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA JÄSENVALTIOIDEN HALLITUSTEN EDUSTAJAT

I PALAUTTAEN MIELEEN ASIAN POLIITTISEN TAUSTAN, JOKA ON ESITETTY LIITTEESSÄ, JA SEURAAVAT ASIAKIRJAT:

1. Neuvoston 27. marraskuuta 2012 antamat päätelmät terveyttä edistävän liikunnan lisäämisestä ⁽²⁾, joissa korostetaan, että *"liikunnan hyödyt koskevat ennalta ehkäisyä, hoitoa ja kuntoutusta, joten siitä on etua joka iässä"*.
2. Neuvoston 26. marraskuuta 2013 antaman suosituksen monialaisen terveyttä edistävän liikunnan lisäämisestä ⁽³⁾, jossa jäsenvaltioita kehoitetaan laatimaan eri alojen välisiä politiikkoja ja integroituja strategioita, joissa huomioidaan urheilu, koulutus, terveys, liikenne, ympäristö, kaupunkisuunnittelu sekä muut asiaankuuluvat alat, ja jonka mukaan *"koulujen liikuntakasvatus voi olla tehokas keino lisätä tietoisuutta terveyttä edistävän liikunnan merkityksestä, ja koulut voivat helposti ja tehokkaasti panna täytäntöön tätä koskevia toimia"*.
3. Euroopan unionin toisen urheilualan työsuunnitelman (2014–2017) ⁽⁴⁾, joka hyväksyttiin 21. toukokuuta 2014 ja jossa määritetään terveyttä edistävä liikunta sekä urheilualan koulutus EU:n urheilualan yhteistyön ensisijaisiksi aiheiksi; työsuunnitelmalla perustettiin terveyttä edistävää liikuntaa käsittelevä asiantuntijaryhmä ehdottamaan suosituksia koulujen liikunnanopetuksen – varhaislapsuuden motoriset taidot mukaan lukien – edistämiseksi sekä urheilualan, paikallisviranomaisten ja yksityisen sektorin välisen arvokkaan vuorovaikutuksen kehittämiseksi.

II TOTEAVAT SEURAAVAA:

4. Leikin ja virkistykseen merkitys jokaisen lapsen elämässä on jo pitkään ollut tunnustettua kansainvälisen yhteisön piirissä. Lapsen oikeuksista vuonna 1989 tehdyn YK:n yleissopimuksen 31 artiklassa todetaan selväsanaisesti, että *"sopimusvaltiot tunnustavat lapsen oikeuden lepoon ja vapaa-aikaan, hänen ikänsä mukaiseen leikkimiseen ja virkistystoimintaan sekä vapaaseen osallistumiseen kulttuurielämään ja taiteisiin"*. Kaikki lapsille suunnattu toiminta, myös urheilu ja liikuntakasvatus, on aina toteutettava lapsen oikeuksista tehtyä YK:n yleissopimusta noudattaen.
5. EU:n liikuntaa koskeissa suuntaviivoissa ⁽⁵⁾ todetaan, että pienten lasten päivittäiset tottumukset ovat muuttuneet viime vuosina uusien vapaa-ajanviettomallien (TV, internet, videopelit, älypuhelimet jne.) vuoksi ja että tämä on johtanut liikunnan määrän vähenemiseen. Tätä ilmiötä saattavat selittää myös ajanpuute, sosiaaliset ja taloudelliset tekijät, elämäntavan muutokset tai lähellä sijaitsevien asianmukaisten urheilutilojen puute. EU:n suuntaviivoissa kannetaan huolta siitä, onko lasten ja nuorten liikunta korvautunut toiminnalla, joka edellyttää paikallaan istumista.
6. Huolimatta siitä, että lapsilla on yleinen taipumus olla fyysisesti aktiivisia, lasten liikunnan määrä on vähentynyt viimeisten 20 vuoden aikana. Samanaikaisesti tämän muutoksen kanssa lasten ylipaino ja lihavuus sekä terveysongelmat ja fyysiset vammat, kuten tuki- ja liikuntaelämistön sairaudet, ovat lisääntyneet. Maailman terveysjärjestön (WHO) aloitteeseen *"Childhood Obesity Surveillance Initiative"* (lapsuusiän lihavuuden seurantaa koskeva aloite) perustuvan tutkimuksen mukaan EU:ssa yksi kolmesta 6–9-vuotiaasta lapsesta oli ylipainoinen tai lihava vuonna 2010 ⁽⁶⁾. Tämä on huolestuttavaa, koska vuonna 2008 vastaava osuus oli vain yksi neljästä ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Näissä päätelmissä "lapsilla" tarkoitetaan 0–12-vuotiaita lapsia.

⁽²⁾ EUVL C 393, 19.12.2012.

⁽³⁾ EUVL C 354, 4.12.2013.

⁽⁴⁾ EUVL C 183, 14.6.2014.

⁽⁵⁾ EU:n urheiluministerien epävirallisessa kokouksessa annetuissa puheenjohtajan päätelmissä viitataan asiakirjaan "Liikuntaa koskevat EU:n suuntaviivat: Suositellut toimenpiteet terveyttä edistävän liikunnan tueksi (2008)". http://ec.europa.eu/sport/library/doc/c1/pa_guidelines_4th_consolidated_draft_en.pdf

⁽⁶⁾ Lasten lihavuutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma 2014–2020 (http://ec.europa.eu/health/nutrition_physical_activity/docs/childhoodobesity_actionplan_2014_2020_en.pdf).

⁽⁷⁾ KOM(2005) 637.

Teollisuusmaissa alle 5-vuotiaiden lasten ylipainon ja lihavuuden esiintyminen lisääntyi 8 prosentista vuonna 1990 12 prosenttiin vuonna 2010, ja tämän osuuden odotetaan nousevan 14 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä ⁽⁸⁾. Liikunnan puutteella on kielteisiä vaikutuksia myös terveydenhuoltojärjestelmien ja koko talouden kannalta. Arvioiden mukaan vuosittain noin 7 prosenttia EU-valtioiden terveystalouksista menee lihavuuteen liittyvien sairauksien hoitoon ⁽⁹⁾.

7. Näiden lapsuusiän terveys- ja kehitysongelmien ehkäisemiseksi on edistettävä kaikkien lasten (mukaan lukien vammaiset lapset) fyysistä aktiivisuutta. Varhaiskasvatuksessa vietettävät vuodet ovat tärkeitä, koska perustaidot kehittyvät tässä vaiheessa. Leikin ja liikunnan avulla lapset oppivat ja harjoittelevat koko elämän mittaan tarvittavia taitoja. Tämä oppimisprosessi eli motoristen taitojen kehittyminen ei aina etene luonnostaan. Näin ollen on erittäin tärkeää edistää lasten liikuntamahdollisuuksien luomista ja niistä tiedottamista.
8. WHO on määrittänyt riittämättömän liikunnan neljänneksi tärkeimmäksi ennen aikaisia kuolemia ja sairauksia aiheuttavaksi riskitekijäksi maailmassa ⁽¹⁰⁾. Liikunnan edut tunnetaan laajasti. Liikunta on tehokkaimpia keinoja ehkäistä ennalta ei-tarttuvia tauteja, torjua lihavuutta ja ylläpitää terveellistä elämäntapaa ⁽¹¹⁾. On myös olemassa yhä enemmän näyttöä liikunnan sekä mielen terveyden ja kognitiivisten prosessien välisestä positiivisesta korrelaatiosta ⁽¹²⁾.

WHO:n raporteissa ⁽¹³⁾ on osoitettu, että kohtuullisen rasittavan tai rasittavan urheilun tai liikunnan säännöllinen harjoittaminen ⁽¹⁴⁾ (vähintään 60 minuuttia päivässä kouluikäisten lasten ja 3 tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osalta) luo liikunnan harrastamiselle pitkän aikavälin edellytykset, jotka vahvistuvat teini- ja aikuisiässä ⁽¹⁵⁾. Tutkimukset ovat myös osoittaneet, että kun lapset alkavat harrastaa liikuntaa varhaisessa iässä, heidän akateeminen suoriutumisensa on usein parempaa, heillä on vähemmän käytöshäiriöitä ja kuriongelmiä ja he pystyvät keskittymään luokkahuoneessa pidempään kuin koulutoverinsa ⁽¹⁶⁾.

9. Kouluympäristöllä on tässä yhteydessä erityisen merkittävä rooli, koska lapset liikkuvat ja urheilevat koulussa. Näin koulut ja opettajat edistävät lasten liikunnanharjoittamista varhaiskasvatuksen ja urheilukerhojen ohella. Myös vanhemmilla, perheellä ja laajemmalla yhteisöllä on lasten kannalta merkittävä rooli.
10. Asiantuntijoiden mukaan alle 12-vuotiaille lapsille soveltuvaa liikuntaa olisi järjestettävä ikäryhmittäin ⁽¹⁷⁾. Varhaiskasvatuksessa ja alakoulussa on jäsenneiltyä ja jäsenlehtimäistä toimintaa, joka auttaa lapsia kehittämään erilaisia taitoja kuten juokseminen, hyppiminen ja heittäminen.

⁽⁸⁾ www.toybox-study.eu

⁽⁹⁾ Lasten lihavuutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma 2014–2020.

⁽¹⁰⁾ Global Recommendations on Physical Activity for Health, WHO, 2010.

⁽¹¹⁾ Lee IM, Shiroma EJ, Lobelo F, Puska P, Blair SN, Katzmarzyk PT, Lancet Physical Activity Series Working Group. Effect of physical activity on major non-communicable disease worldwide: an analysis of burden of disease and life expectancy, heinäkuu 2012, Lancet.

⁽¹²⁾ Strong, WB, RM Malina, CJR Blimkie, SR Daniels, RK Dishman, B Gutin, AC Hergenroeder, A Must, PA Nixon, JM Pivarnik, T Rowland, S Trost, F Trudeau (2005), "Evidence Based Physical Activity for School-Age Youth", The Journal of Pediatrics, 146(6): 732–737.

Yhdysvaltojen terveys- ja sosiaalipalveluministeriö. Physical Activity Guidelines Advisory Committee Report, 2008. (<http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf>) Saint-Gallenin yliopiston tutkimus vuodelta 2011.

Global recommendations on Physical Activity for Health, WHO, 2010 (http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/44399/1/9789241599979_eng.pdf).

⁽¹³⁾ Yhdysvaltojen terveys- ja sosiaalipalveluministeriö. Physical Activity Guidelines Advisory Committee Report, 2008. (<http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf>) Saint-Gallenin yliopiston tutkimus vuodelta 2011.

Esim. Department of Health and Aging: National Physical Activity Guidelines for Australians.

⁽¹⁴⁾ Canberra: Commonwealth of Australia, 2014 tai UK Physical activity guidelines and National Health Service (NHS) in England: Physical activity guidelines for children (under five years) (<http://www.nhs.uk/Livewell/fitness/Pages/physical-activity-guidelines-for-children.aspx>).

⁽¹⁵⁾ G.J. Welk, J.C. Eisenmann, et J. Dolman, "Health-related physical activity in children and adolescents: A bio-behavioural perspective", The handbook of physical education, toim. D. Kirk, D. Macdonald ja M. O'Sullivan, Lontoo: Sage Publications Ltd., 2006, s. 665–684.

⁽¹⁶⁾ Physical Activity May Strengthen Children's Ability To Pay Attention <http://www.sciencedaily.com/releases/2009/03/090331183800.htm> and "The Association between school-based physical activity, Including Physical education and academic performance" U.S. Yhdysvaltojen terveys- ja sosiaalipalveluministeriö, heinäkuu 2010 http://www.cdc.gov/healthyyouth/health_and_academics/pdf/paper_paper.pdf

⁽¹⁷⁾ Kategoriat ovat kanadalaisen pitkän aikavälin urheilullista kehitystä koskevan käsitteen "Long-Term Athlete Development (LTAD)" mukaisia.

11. Muutamat jäsenvaltiot ovat jo kehittäneet eriasteisesti erilaisia kansallisia strategioita, joilla kannustetaan kehittämään motorisia taitoja varhaislapsuudessa sekä liikunta- ja urheilutoimintaa alle 12-vuotiaille lapsille, useimmiten yhteistyössä urheilualan ja urheilukerhojen tai -liittojen kanssa ⁽¹⁸⁾.
12. Terveyttä edistävää liikuntaa käsittelevä asiantuntijaryhmä (HEPA XG) antoi toimeksiantonsa mukaisesti kesäkuussa 2015 joukon suosituksia, joilla kannustetaan kouluja antamaan liikuntakasvatusta, mukaan lukien motoristen taitojen kehittäminen varhaislapsuudessa.

III KEHOTTAVAT EU:N JÄSENVALTIOITA:

13. Harkitsemaan eri alojen välisten politiikkojen täytäntöönpanoa muun muassa koulutus-, nuoriso- ja terveysalan kanssa liikunnan ja motoristen taitojen edistämiseksi varhaislapsuudessa ottaen huomioon erityisesti HEPA XG:n seuraavat suositukset:
 - Lisätään tietoisuutta mahdollisuuksista edistää lasten liikuntaa kehittämällä motorisia perustaitoja ja fyysisiä valmiuksia esikoulun ja koulun aloittamista edeltävässä vaiheessa.
 - Saatetaan kaikki sidosryhmät koulussa ja sen ulkopuolella (opettajat, valmentajat, vanhemmat jne.) tietoisiksi siitä, kuinka tärkeää on kehittää lapsille sopivaa liikunta- ja urheilutoimintaa.
 - Luodaan suhteita koulujen ja asianosaisten organisaatioiden (urheilualalla, sosiaali- ja yksityissektorilla ja paikallisviranomaisten keskuudessa) välille opetussuunnitelmien ulkopuolisen toiminnan edistämiseksi ja lisäämiseksi.
 - Kannustetaan kouluja perustamaan yhteistyöpuutteet urheilujärjestöjen ja muiden paikallisten (kansallisten) urheilutoiminnan järjestäjien kanssa opetussuunnitelmaan kuuluvan ja sen ulkopuolisen toiminnan edistämiseksi ja sen varmistamiseksi, että saatavilla on laadukkaita ja turvallisia infrastruktuureja sekä välineitä liikuntakasvatusta ja opetussuunnitelman ulkopuolista tai koulun jälkeistä toimintaa varten, sekä panemaan täytäntöön paikallisia tiedotuskampanjoita.
 - Harkitaan aloitteita paikallisviranomaisten kannustamiseksi luomaan edellytyksiä koulumatkojen aktiivisen kulkemisen kehittämiseksi.
14. Kannustamaan ja tukemaan kaikille asianosaisille sidosryhmille (opettajat, vanhemmat, koulut, kerhot, kouluttajat jne.) asianmukaisella tasolla suunnattavia aloitteita, joilla edistetään asianmukaisia motorisia taitoja ja liikuntaa.
15. Kannustamaan asianmukaiseen urheiluun ja liikuntaan varhaisimmasta lapsuudesta varhaiskasvatus- ja alakoulu-vaiheeseen lasten erityistarpeiden ja iän mukaisesti antaen ohjausneuvontaa ohjaajille ja opettajille.
16. Kannustamaan kampanjointiin ja tietojenantamiseen niin kansallisella, alueellisella kuin paikallistasollakin kiinnostuksen herättämiseksi lasten motorisia taitoja ja liikuntakasvatusta edistävään toimintaan.
17. Kannustamaan vanhempia, perhettä ja laajempaa yhteisöä osallistumaan aktiivisesti liikuntaan lastensa kanssa asianmukaisia tiloja hyödyntäen (esim. pyörätiet ja turvalliset leikkipuistot).
18. Harkitsemaan aloitteiden tukemista lasten urheiluinfrastruktuurin parantamiseksi erityisesti koulutuslaitoksissa samalla kun edistetään paikallistason yhteistyötä koulujen ja urheilukerhojen välillä asianmukaisten laitteiden ja tilojen tarjoamiseksi lapsille.

⁽¹⁸⁾ Esimerkiksi: Ranskassa on monen urheilulajin liittoja (Ufolep, Usep) sekä yhden urheilulajin liittoja (voimistelu tai uinti), jotka tarjoavat erityisvalmennusta 0–6-vuotiaille lapsille. Alankomaissa taaperoikäisille lapsille tarjotaan mm. voimistelu- ja uintitunteja. Itävallassa ”Kinder gesund bewegen” (”Liikuta lapsia terveellisesti”) -ohjelmalla pyritään kehittämään yhteistyötä urheilukerhojen ja lastentarhojen / peruskoulun ala-asteiden välillä sekä edistämään aktiivista elämäntapaa tarjoamalla liikuntamahdollisuuksia 2–10-vuotiaille lapsille.

19. Harkitsemaan kannusteiden tarjoamista lasten liikuntaa edistävälle urheilujärjestöille ja -kerhoille, kouluille, koulutuslaitoksille, nuorisokeskuksille sekä muille julkisille tai vapaaehtoisjärjestöille.

IV KEHOTTAVAT EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTON PUHEENJOHTAJAVALTIOTA, JÄSENVALTIOITA JA KOMISSIOTA TOIMIVALTUUKSIENSA PUITTEISSA:

20. Panemaan merkille HEPA XG:n suositukset tulevan poliittisen toiminnan perustana niin EU:n kuin jäsenvaltioidenkin tasolla, koska suosituksissa esitetään näyttöön perustuvia tietoja ja käytännön etenemissuuntia.
21. Tehostamaan yhteistyötä lasten motorisista taidoista ja liikuntakasvatuksesta vastaavilla politiikan aloilla HEPA XG:n suositusten mukaisesti erityisesti urheilun, terveyden, koulutuksen, nuorison ja liikenteen aloilla.
22. Harkitsemaan erityisesti Euroopan urheilun teemaviikkoon liittyviä aloitteita, joilla tuettaisiin ja edistettäisiin kouluissa ja opetussuunnitelman ulkopuolella järjestettävää urheilutoimintaa.
23. Edistämään tarpeen mukaan kansallisten seurantajärjestelmien, tutkimusten tai arviointien täytäntöönpanoa, jotta voidaan kartoittaa, miten paljon ja missä muodossa lapset harrastavat liikuntaa.
24. Pohtimaan, miten motoristen taitojen kehittymisen edistämistä varhaislapsuudessa ja strategioita lasten istuvan elämäntavan torjumiseksi voidaan käsitellä tehokkaammin EU:n tason tulevissa toimissa.
25. Edistämään taloudellisen tuen antamista motorisiin taitoihin ja liikuntakasvatukseen liittyviin aloitteisiin nykyisten EU:n ohjelmien, kuten Erasmus+-ohjelman sekä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen kautta, sekä panemaan tyytyväisinä merkille komissiolta saatavat lisätiedot EU:n rahoitusohjelmien soveltamisesta urheilun hyväksi.

V PYYTÄVÄT EUROOPAN KOMISSIOTA:

26. Edistämään ja tukemaan parhaiden käytäntöjen jakamista lasten motorisista taidoista ja liikuntakasvatuksesta EU:n piirissä.
27. Parantamaan näyttöpohjaa tukemalla määrällisten ja laadullisten tietojen keräämistä ⁽¹⁹⁾ lasten liikunnasta, kuntokartoituksista ja urheiluun osallistumisesta varhaiskasvatuksessa ja kouluissa ja niiden ulkopuolella tiiviissä yhteistyössä WHO:n kanssa.
28. Kehittämään yhteistyössä tieteellisten asiantuntijoiden kanssa, mukaan lukien WHO, lasten liikuntaa varhaiskasvatustalpalveluissa, kouluissa ja urheilukerhoissa koskevat suuntaviivat, jotka suunnataan erityisesti poliittisille päättäjille, paikallisviranomaisille, vanhemmille, perheille ja laajemmalle yhteisölle.

VI KEHOTTAVAT URHEILUALAA HARKITSEMAAN SEURAAVAA:

29. Erilaisten kilpailuun perustumattomien, lapsille soveltuvien ja heidän tasolleen mukautettujen urheilumuotojen tarjoaminen lasten terveyden ja persoonallisuuden kehittämisen edistämiseksi.
30. Kouluissa ja opetussuunnitelman ulkopuolella järjestettävää urheilutoimintaa sekä varhaislapsuuden motorisia taitoja edistävän toiminnan tukeminen, myös Euroopan urheilun teemaviikon yhteydessä.

⁽¹⁹⁾ Perustuu terveyttä edistävää liikuntaa koskevassa neuvoston suosituksessa määriteltyyn seurantakehykseen (26. marraskuuta 2013).

31. Osallistuminen tiiviiden kumppanuuksien, yhteisten tavoitteiden ja tiedotuskampanjoiden kehittämiseen kuntien ja yhteisöjen sekä muun muassa koulutus-, nuoriso- ja terveysalojen kanssa istuvan elämäntavan torjumiseksi edistämällä urheilua koulussa ja sen ulkopuolella.
 32. Vahvempi sitoutuminen sellaisten urheilu- ja liikunta-aloitteiden edistämiseen, joilla pyritään torjumaan lasten istuvaa elämäntapaa kumppanuudessa ja yhteistyössä yksityisen ja julkisen sektorin kanssa.
-

LIITE

Poliittinen tausta

1. Euroopan liikuntakasvatuksen teemavuosi (EYES 2004), jonka yhteydessä korostettiin urheilun merkitystä koulutuksessa ja kiinnitettiin huomiota urheilun laajaan yhteiskunnalliseen merkitykseen;
2. Euroopan komission 11. heinäkuuta 2007 esittämä urheilun valkoinen kirja, jossa korostetaan liikunnan merkitystä ja todetaan: "Koulussa tai yliopistossa urheilutoimintaan käytetty aika on hyödyksi sekä terveydelle että opinnoille, ja tätä seikkaa on syytä korostaa." ⁽¹⁾
3. Euroopan komission vuonna 2007 hyväksymä ravitsemukseen, ylipainoon ja lihavuuteen liittyviä terveystekijöitä koskeva eurooppalainen strategia ⁽²⁾, jossa kannustetaan liikuntaan ja asetetaan painopisteeksi lapset ja alemmat sosioekonomiset ryhmät sekä korostetaan, että "lapsuuden aikana voidaan juurruttaa terveelliset käyttäytymismallit ja oppia tarvittavat taidot terveellisten elintapojen säilyttämiseksi. Koulut ovat selvästi ratkaisevassa asemassa." ⁽³⁾
4. Euroopan parlamentin 30. lokakuuta 2007 hyväksymä mietintö urheilun asemasta koulutuksessa ⁽⁴⁾ ja samanniminen päätöslauselma, joissa kehoitetaan "jäsenvaltioita ja toimivaltaisia viranomaisia varmistamaan, että koulujen ja esikoulujen opetusohjelmissa painotetaan entistä enemmän terveysnäkökohtia ja että niissä edistetään esikoululaisille sopivia erityisiä liikuntamuotoja".
5. Euroopan komission 18. tammikuuta 2011 päivätty tiedonanto "Urheilun eurooppalaisen ulottuvuuden kehittäminen", jossa tunnustetaan tarve "tukea elinikäistä oppimista koskevassa ohjelmassa innovatiivisia koululiikuntaan liittyviä aloitteita" ⁽⁵⁾.
6. Urheiluministerien konferenssissa 28.–30. toukokuuta 2013 hyväksytty "Berliinin julistus" (MINEPS V), "jossa korostetaan, että liikuntakasvatus on keskeinen tekijä, jonka kautta lapset oppivat elämäntaitoja, kehittävät malleja elinikäiselle osallistumiselle liikuntaan ja terveelliselle elämäntavalle" ja painotetaan "osallistavan, opetussuunnitelman ulkopuolisen koulu-urheilun tärkeää roolia lasten ja nuorten varhaisessa kehityksessä ja koulutuksessa".
7. Euroopan komission vuonna 2014 käynnistämä lasten lihavuutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma 2014–2020 ⁽⁶⁾, jossa Euroopan komissio korostaa kahdeksalla keskeisellä toiminta-alueella terveellisempien ympäristöjen edistämistä erityisesti kouluissa ja esikouluissa ja liikuntaan kannustamista.

⁽¹⁾ KOM(2007) 391 lopullinen.

⁽²⁾ KOM(2007) 279 lopullinen.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/nutrition/documents/nutrition_wp_en.pdf

⁽⁴⁾ A6-0415/2007.

⁽⁵⁾ KOM(2011) 12 lopullinen.

⁽⁶⁾ 24. helmikuuta 2014 (päivitetty 12. maaliskuuta ja 28. heinäkuuta 2014).

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI